جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته
مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی

(مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی)

مصوب نود و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۴۰۵/۵/۱۸

رأی صادره در نود و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۵/۵/۱۸ در مورد

برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی

۱ـ برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته **رشته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی** با اکثریت آراء به تصویب رسید.

۲ـ برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته **رشته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی** از تاریخ ابلاغ قابل اجرا است.

مورد تأیید است

دکتر طوبی غضنفری

دبیر شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

مورد تأیید است

دکتر محمدرضا صبری

دبیر شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

مورد تائید است

دکتر طاهره چنگیز

معاون آموزشی و

دبیر شورای آموزش پزشکی و تخصصی

رأی صادره در نود و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۵/۵/۱۸ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر محمدرضا ظفرقندی

وزیر بهداشت،درمان و آموزش پزشکی و

رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

بسمه تعالی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی

رشته: مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی

دوره: کارشناسی پیوسته

دبیرخانه تخصصی: دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی در نود و هشتمین جلسه مورخ ۱۴۰۵/۵/۱۸ بر اساس طرح دوره کارشناسی پیوسته رشته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی که به تأیید دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در پنج فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس، استانداردها و ارزشیابی برنامه) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

۱ـ برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی از تاریخ ابلاغ برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

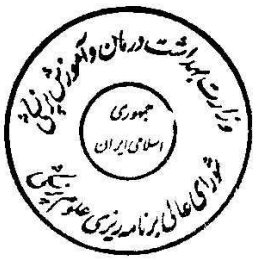
الف- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره می شوند.

ب- موسساتی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین، تأسیس می‌شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی می‌باشند.

ج- موسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

۲ـ از تاریخ ابلاغ این برنامه کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه موسسات در زمینه دوره کارشناسی پیوسته رشته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می‌شوند و دانشگاهها و موسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

۳ـ مشخصات کلی، برنامه درسی، سرفصل دروس، استانداردها و ارزشیابی برنامه دوره کارشناسی پیوسته رشته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی در پنج فصل جهت اجرا ابلاغ می شود.

اسامی اعضای کمیته بازنگری برنامه آموزشی رشته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی
در مقطع کارشناسی پیوسته

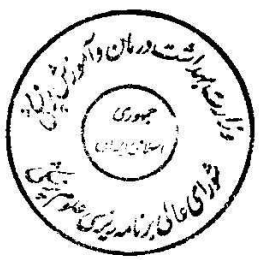
نام و نام خانوادگی	دانشگاه
خانم دکتر وحیده زارع گاوگانی	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز
خانم دکتر عذرا دائی	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز
خانم دکتر لیلا نعمتی انارکی	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران
آقای دکتر سیروس پناهی	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران
خانم دکتر فیروزه زارع فراشبندی	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
خانم دکتر فاطمه شیخ شعاعی	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
آقای دکتر علی حسین قاسمی	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اهواز
آقای دکتر عبدالرسول خسروی	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی بوشهر
خانم دکتر مریم شکفته	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی
آقای دکتر حسین بیدختی	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی بیرجند
خانم دکتر مینا محامی	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

سایر اعضای هیئت ممتحنه و ارزیابی رشته «مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی»:

آقای دکتر حسن اشرفی‌ریزی	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
آقای دکتر محمد کریم صابری	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی خراسان شمالی
خانم دکتر مریم کازرانی	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی
آقای دکتر محمدرضا سلیمانی	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
آقای دکتر حسین وکیلی‌مفرد	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی همدان
آقای دکتر شهرام صدقی	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران

همکاران دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

خانم راحله دانش نیا	معاون دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی
خانم زهره قربانیان	کارشناس دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

لیست اعضا و مدعوین حاضر در سیصد و بیست و یکمین

جلسه شورای معین شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ۱۴۰۵/۱/۳۰

حاضرین :

- خانم دکتر طاهره چنگیز
- آقای دکتر محمدرضا صبری
- آقای دکتر فریدون نوحی
- آقای دکترغلامرضا اصغری
- آقای دکتر مهدی تهرانی دوست
- آقای دکتر مهدی کدخدازاده
- آقای دکتر محمد حسین آیتی
- آقای دکتر بهرام دارائی
- آقای دکتر سید کامران سلطانی عربشاهی
- آقای دکترعظیم میرزازاده
- آقای دکتر حمید اکبری
- آقای دکتر جواد وردی
- آقای دکتر کوروش وحیدشاهی
- آقای دکتر علی دل پیشه
- آقای دکتر رضا شجاعی پور
- آقای دکتر هوشنگ مهر پرور
- آقای دکتر محمد جلیلی
- آقای دکتر فرهاد ادهمی مقدم
- آقای دکتر محمد بیات
- آقای دکتر مهدی وطن پور (از طرف دبیرخانه دندانپزشکی)
- آقای دکتر بهروز جنت (از طرف سازمان غذا و دارو)
- آقای دکتر امیرپاشا طبائیان
- خانم دکتر نیکو یمانی
- خانم دکتر مرضیه نجومی
- خانم دکتر طوبی غضنفری
- خانم دکتر حوریه محمدی
- خانم دکتر شقایق حق جوی
- خانم دکتر معصومه جرجانی
- خانم دکتر الهه ملکان راد
- خانم دکتر سید ربابه الهامی (نماینده معاونت تحقیقات و فناوری)
- خانم دکتر صادقی پور(از طرف معاونت درمان)

مدعوین:

- آقای دکتر محمد رضا سلیمانی

لیست حاضرین شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در زمان تصویب

برنامه آموزشی رشته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی در مقطع کارشناسی پیوسته

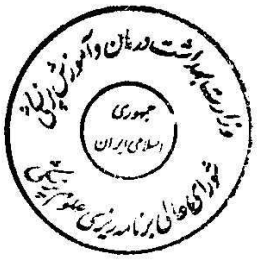
حاضرین :

- آقای دکتر محمدرضا ظفرقندی
- آقای دکتر خسرو صادق نیت
- آقای دکتر عباس عبادی
- آقای دکتر سیدسجاد رضوی
- آقای دکتر محمدرئیس زاده
- آقای دکتر بهروز جنت (به نمایندگی از طرف آقای دکتر مهدی پیرصالحی)
- آقای دکتر محمدرضا صبری
- آقای دکتر فرهاد ادهمی مقدم
- آقای دکتر فریدون نوحی
- آقای دکتر محمد رحمتی
- آقای دکتر نادر ممتازمنش
- آقای دکتر مهدی تهرانی دوست
- آقای دکتر حمید اکبری
- آقای دکترغلامرضا اصغری
- آقای دکتر محمد حسین آیتی
- آقای دکتر امیراحمد اخوان
- آقای دکتر محمد جلیلی
- آقای دکتر رضا شجاعی پور
- آقای دکتر علی دل پیشه
- آقای دکتر سیدعلی حسینی
- خانم دکتر طاهره چنگیز
- خانم دکتر مرضیه نجومی
- خانم دکتر طوبی غضنفری
- خانم دکتر حوریه محمدی
- خانم دکتر شقایق حق جوی جوانمرد

فصل اول

برنامه آموزشی رشتهٔ مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی

در مقطع کارشناسی پیوسته

مقدمه:

مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی رشته‌ای است که از اصول فناوری و تکنیک‌های مختلف برای گردآوری، سازماندهی، دسترس‌پذیری و اشاعهٔ اطلاعات مرتبط و باکیفیت در حوزه‌های گوناگون علوم پزشکی بهره می‌گیرد. فعالیت دانش‌آموختگان این رشته تنها به آموزش و پژوهش محدود نمی شود، بلکه با توجه به مأموریت وزارت بهدا شت، درمان و آموزش پز شکی در حوزهٔ سلامت، اطلاعات تخ ص صی مورد نیاز تیم‌های بهداشـــتی و درمانی و همچنین اطلاعات مرتبط با پیشـــگیری و درمان را در اختیار بیماران و همراهان آنان قرار می‌دهد. افزایش چشمگیر حجم اطلاعات علمی، پژوهشی و کاربردی در حوزهٔ بهداشت و درمان، همراه با پیشرفت‌های فناوری در حوزهٔ اطلاعات و سلامت، فر صت‌های جدیدی را برای کتابخانه‌ها و کتابداران پز شکی ایجاد کرده ا ست. کارایی و اثربخ شی دانش‌آموختگان کتابداری پز شکی در موقعیت‌های نوین آموز شی و پژوهشی، و همچنین در حوزه‌های مشترک اطلاعات و سلامت، ضرورت د ستر سی به‌موقع به اطلاعات معتبر و باکیفیت را بیش از پیش آشـــکار می‌ســـازد. این موضـــوع، لزوم بازنگری در ســـرفصـــل‌های آموزشـــی دورهٔ کار شناسی کتابداری و اطلاع ر سانی پز شکی را مورد تأکید قرار می‌دهد تا انتظارات کادر درمانی، پژوهشی، آموز شی، بیماران و جامعه به‌طور گسترده‌تری برآورده شود. این بازنگری علاوه بر تأمین ابزارهای اولیهٔ لازم برای ارتقای رشته، دانش‌آموختگان را برای پاسخگویی بهینه به نیازهای محیط کار آماده می‌کند و پایه‌ای مناسب برای بهینه‌سازی گرایش‌ها در مقاطع کارشناسی ار شد و دکتری این ر شته فراهم می‌آورد.

اولین بازنگری ســرفصــل‌های این رشــته در ســال ۱۳۹۶ تصــویب و به دانشــگاه‌ها اعلام شــد. برنامهٔ آموزشــی حاضــر، دومین بازنگری سرفصل‌های کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی در مقطع کارشناسی است. . تیم کارگروه براساس علاقمندی‌ها تشکیل شد و پروپوزال بازنگری را در دانشــگاه علوم پزشــکی تبریز به ثبت رســانید. بعد از گذراندن مراحل داوری ، پروپوزال طرح در تاریخ ۱۴۰۳/۱/۲۰ در کمیته اخلاق دا شگاه علوم پز شکی تبریز با شماره کد اخلاق IR.TBZMED.REC.1403.003 به ت صویب ر سید. این بازنگری از طریق یک پژوهش گسترده در چهار مرحله انجام شده ا ست: ۱) شنا سایی نیازهای آموز شی و مهارتی (به روش پیمای شی و از طریق چک لیست ارزیابی دیدگاه‌های ذینفعان در مورد برنامهٔ در سی)؛ ۲) شنا سایی درس، اهداف درس، رئوس مطالب و منابع در سی جدید (به روش مروری و از طریق مرور متون و کوریکلوم‌ها و ا سناد کشورهای دیگر)؛ ۳) شنا سایی دروس و محتوای قابل تغییر و قابل حذف در برنامهٔ درسی پیشین (به روش کمی و کیفی - از طریق پرسشنامه و جلسات متعدد فوکوس گروپ در کارگروه‌های تخصصی)؛ و ۴) نهایی‌سازی برنامهٔ درسی بازنگری شده (فوکوس گروپ با حضور اعضای بورد تخصصی رشته) که در جلسه ۲۲ مرداد ۱۴۰۳ هیئت بورد مطرح، و نهایی گردید. بازنگری کارورزی مقطع کارشـــناســـی این برنامهٔ آموزشـــی نیز در قالب طرح پژوهشـــی با کد اخلاق IR.TBZMED.REC.1402.449 به صورت چندروشی انجام، و به برنامهٔ درسی اضافه شد. در طراحی روشهای تدریس از نتایج طرح تحقیقاتی مصوب با کد اخلاق IR.TBZMED.REC.1398.638 و بحث گروهی متمرکز استفاده شد و عنوان برنامه بازنگری شده به مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی تغییر یافت.

عنوان رشته به فارسی و انگلیسی:

مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی

Medical Information Management

مقطع: کارشناسی پیوسته (BS)

تعریف رشته:

مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی رشته‌ای علمی است که به فراهم‌آوری، سازماندهی، پردازش، بازیابی، اشاعه، و مدیریت دانش و اطلاعات و تسهیل در به‌کارگیری سیستم‌های اطلاع‌رسانی سلامت می‌پردازد. این رشته با بهره‌مندی از اصول و فنون کتابداری، مدیریت دانش، فناوری اطلاعات، علم‌سنجی، ترجمان دانش، سواد اطلاعاتی، و نیز سواد سلامت نقش مهمی را در پشتیبانی از آموزش، پژوهش، پزشکی مبتنی برشواهد، تصمیم‌گیری بالینی، و ارتقای سلامت جامعه ایفا می‌کند.

شرایط و نحوه پذیرش در دوره: پذیرش دانشجو به صورت متمرکز از بین داوطلبان آزمون سراسری

تاریخچه و سیر تکامل دوره در جهان و ایران

تاریخچهٔ آموزش رشتهٔ مدیریت اطلاع‌رسانی در جهان به صورت آکادمیک، مربوط به قرن بیستم است که از ترکیب علم کتابداری و اطلاع‌رسانی به وجود آمد؛ هرچند که قدمت آموزش کتابداری به قرن ۱۷ برمی‌گردد. در برخی دانشگاه‌ها، نام‌های «دکومانتاسیون» و «مدیریت آرشیو» به جای این نام به کار می‌رفت. در واقع واژهٔ «کتابداری» به عنوان برابر واژهٔ انگلیسی «Librarianship» انتخاب شده است. دانشمند پرتلاش و بزرگ «شیالی راماماریتا رانگاناتان» زمانی که در دهه ۱۹۳۰ از انگلستان به هندوستان بازگشت و در صدد ترویج این دانش نوین در هند بود، در هند واژهٔ جدید «Library Science» (علم کتابداری) را جایگزین واژه پیشین نمود و امروزه نیز در آمریکا بیشتر از این نام استفاده می شود. با اختراع ریز رایانه‌ها و ظهور وب در دهه ۱۹۹۰ و ورود این فناوری‌های نوین اطلاعاتی به پهنهٔ کتابخانه‌های جهان، این دانش نیز دستخوش دگرگونی‌های گسترده‌ای شد. در نتیجه پژوهشگران و استادان این رشته در صدد تغییر نام آن برآمدند و واژه «Information» یعنی «اطلاعات» نیز به نام قبلی اضافه شد و با عنوان « Library & Information Science» یعنی «علم کتابداری و اطلاعات» معرفی شد که به صورت کتابداری و اطلاع‌رسانی مصطلح شد. در حال حاضر نیز بعد از کنش و واکنش‌های بین گروه‌ها، دانشجویان و هیئت ممتحنه ارزیابی رشته، درخواست تغییر عنوان این رشته در ایران به «مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی» (با برابرنهاد «Medical Information Management») مطرح و مورد پذیرش هیات ممتحنه و ارزیابی رشته قرار گرفت.

در ایران، این رشته برای اولین بار در سال ۱۳۵۴ در مقطع کارشناسی‌ارشد و در دانشگاه علوم پزشکی ایران با نام **«کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی»** راه‌اندازی شد. در سال ۱۳۶۹ مقطع کارشناسی این رشته در دانشگاه علوم پزشکی ایران و با نام **«کتابداری در شاخه پزشکی»** راه‌اندازی شد. دوره دکترای تخصصی هم در سال ۱۳۹۳ با عنوان **«کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی»** و به طور هم‌زمان در دانشگاه‌های علوم‌پزشکی تهران، ایران و اصفهان تاسیس گردید. در سال ۱۴۰۵، برنامه درسی مقاطع کارشناسی و کارشناسی‌ارشد این رشته بازنگری و با عنوان جدید **«مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی»** تصویب شد. در حال حاضر، در مقطع کارشناسی در دانشگاه‌های علوم پزشکی آبادان، اصفهان، اهواز، ایران، بوشهر، زاهدان، کرمان، همدان و گلستان؛ در مقطع کارشناسی ارشد در دانشگاه‌های علوم پزشکی اصفهان، اهواز، ایران، بوشهر، شهید بهشتی، تبریز، تهران،کرمان، همدان، و خراسان‌شمالی؛ و در مقطع دکتری تخصصی در دانشگاه‌های علوم پزشکی اصفهان، ایران، تهران، کرمان، و تبریز پذیرش دانشجو انجام می‌شود.

جایگاه شغلی دانش‌آموختگان:

دانش‌آموختگان این دوره می‌توانند در جایگاه‌های زیر انجام وظیفه نمایند:

- واحدهای تحت پوشش مدیریت «اطلاع‌رسانی پزشکی و منابع علمی» معاونت تحقیقات و فناوری نظیر علم‌سنجی، ترجمان دانش، انتشارات، دفاتر مجلات، رتبه‌بندی دانشگاه‌ها و ...
- کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی (شامل دانشگاهی، بیمارستانی، تخصصی، و ...)
- پژوهشکده‌ها و مراکز تحقیقاتی
- واحد م

دیریت دانش دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور؛

- معاونت بهداشت
- معاونت آموزشی
- واحد «تحقیق و توسعه» شرکت‌های دانش‌بنیان و صنایع مرتبط با حوزه سلامت؛

فلسفه (ارزش‌ها و باورها):

- احترام به کرامت و حقوق انسان‌ها و رعایت حق همهٔ افراد جامعه در دسترسی به اطلاعات و منابع اطلاعاتی سلامت موثق و مبتنی بر شواهد؛
- رعایت و حمایت از حق کپی‌رایت، مالکیت معنوی، حق تالیف، ا ستفادهٔ من صفانه، در تولید و ن شر اطلاعات و پای‌بندی به اخلاق نشر؛
- التزام به حق «اطلاعات برای همه»، حق بیمار به اطلاعات، حق جامعه به اطلاعات بدون هیچ‌گونه سوگیری و تضاد منافع؛
- در دسترس قرار دادن اطلاعات باکیفیت، و دقت در انتخاب منابع و اطلاعات؛
- احترام و التزام به اخلاق حرفه‌ای؛
- احترام به محرمانگی اطلاعات سلامت ارائه‌شده به مشتریان اطلاعات سلامت، حفاظت اطلاعات و حفاظت دیجیتال اطلاعات سلامت مشتریان سلامت؛
- التزام به آموزش مداوم اطلاعات سلامت؛
- التزام به تحقق جریان آزاد، منصفانه و متناسب اطلاعات سلامت در جامعه؛
- تعهد و مسئولیت‌پذیری در قبال نیاز اطلاعاتی جامعه.

دورنما (چشم‌انداز):

این رشته در ۱۰ سال‌آینده به یکی از رشته‌های محوری و اثرگذار در نظام سلامت تبدیل شود و با تربیت دانش‌آموختگان توانمند، در مراکز آموزشی، درمانی و پژوهشی حوزهٔ سلامت در کشور برای مشاوره، امور اجرایی، و مدیریتی مربوط به اطلاعات و منابع اطلاعاتی سلامت ایفای نقش کند.

رسالت (ماموریت):

رسالت این رشته عبارت است از تربیت دانش‌آموختگانی توانمند و متخصص در مقطع کارشناسی رشتهٔ مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی که با اتکا بر دانش، نظریه‌ها و فناوری‌های نوین اطلاعاتی بتوانند در امور مدیریت دانش، سیاست‌گذاری، ذخیره‌سازی، سازماندهی و اشاعهٔ اطلاعات و منابع اطلاعاتی نقش موثری در خدمت به ذینفعان جامعهٔ سلامت، در راستای کمک به آموزش، پژوهش و ارتقای سلامت جامعه داشته باشد.

اهداف کلی :

- آموزش و تربیت نیروهای انسانی متعهد، متخصص و کارآمد در حوزهٔ مدیریت مراکز اطلاع‌رسانی، سازماندهی اطلاعات سلامت، و منابع اطلاعاتی سلامت که بتوانند با استفاده از فناوری‌های روز دنیا به گردآوری، تولید، ذخیره، سازماندهی، بازیابی، و اشاعهٔ اطلاعات سلامت بپردازند؛
- ارتقای شاخص‌های کیفی آموزشی، پژوهشی، خدمات اطلاعات بالینی و سلامت، نشر و اشاعهٔ نتایج پژوهش‌ها؛
- ارزیابی و ارتقای سواد سلامت جامعه؛
- کمک به بهبود چرخهٔ تولید علم در دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقات.

نقش‌های دانش‌آموختگان در جامعه:

دانش آموختگان این رشته در نقش‌های آموزشی، پژوهشی، مولد، و مدیریتی در جامعه ایفای نقش خواهند نمود.

توانمندی‌ها و مهارت‌های مورد انتظار برای دانش‌آموختگان (Expected Competencies)

- مهارت در سواد اطلاعات سلامت، سواد دیجیتال و سواد هوش مصنوعی؛
- مهارت در برنامه‌ریزی و توسعهٔ صحیح تحقیقات در حوزهٔ سلامت؛
- مهارت در علم‌سنجی برای ارتقای مرجعیت علمی سازمان؛
- مهارت در انتشار مجلات علمی، ترجمان دانش، ارتقای گردش و کاربرد اطلاعات؛
- مهارت در پایش و ارزشیابی معیارهای رتبه‌بندی معتبر برای ارتقای رتبهٔ دانشگاه در سطح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی؛
- مهارت در سازماندهی، مجموعه‌سازی، و ادارهٔ کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی؛
- مهارت در جستجو، بازیابی و دسترس‌پذیر نمودن بهترین شواهد ممکن و اطلاعات موجود؛
- مهارت در فنون وب‌سنجی، بهینه‌سازی وبسایت‌های اصلی و زیر مجموعهٔ موسسه برای ارتقای رتبهٔ وب دانشگاه؛
- مهارت در ارتقابخشی اخلاق پژوهشی محققین موسسه/ سازمان از طریق نظارت و آموزش مداوم استانداردهای اخلاق در پژوهش، انسجام و صداقت در پژوهش (Research Integrity)، جلوگیری از ریترکت (Retract) مقالات پژوهشی و...؛
- مهارت د ستیاری در اطلاعات بالینی و خدمات م شاوره‌ای اطلاعات سلامت برای ارتقای خدمات سلامت در بالین و بخش‌های اورژانس؛
- مهارت در کنترل اختلال اطلاعات اعم از اینفودمیک، اطلاعات کاذب و فریبنده در خصوص بهداشت و سلامت؛
- مهارت در ارتقای کیفیت محتواهای اطلاعات سلامت برای مشتریان سلامت در مراکز اطلاعات سلامت وابسته به موسسه و سازمان با استفاده از فنون ساده‌سازی زبان نگارش متن، افزایش خوانایی و هوشمندسازی آنها مطابق با استانداردهای رایج جهانی؛
- مهارت در انجام مرورهای نظام‌مند، فراتحلیل، فراترکیب و راهنماهای بالینی در مراکز و واحدهای پزشکی مبتنی بر شواهد با بازیابی و ارزیابی شواهد از پایگاه‌ها، وبسایت‌ها، رجیستری‌ها و رپوزیتوری‌ها.

الف: توانمندی‌های پایه مورد انتظار:(General Competencies)

توانمندی های مورد انتظار برای دانش آموختگان این مقطع رشته عبارتند از:

-مهارت‌های ارتباطی-تعاملات علمی و ارتباطی موثر در روابط بین بخشی، ملی و بین‌المللی و شبکه‌های همکاری علمی؛

-تفکر نقادانه و مهارت‌های حل مسئله؛

-مهارت‌های نرم (مانند مدیریت زمان، تعهد و مسئولیت‌پذیری، قدرت تحلیل سریع، و بازخورد مناسب)؛

-مهارت در آموزش؛

-توانایی پژوهش و نگارش مقالات علمی؛

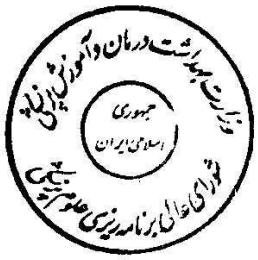
-مهارت‌های مدیریتی (سیاستگذاری- برنامه ریزی- سازماندهی- پایش، نظارت و کنترل- ارزشیابی) مبتنی بر شواهد؛

-حرفه‌ای‌گرایی (Professionalism).

ب: جدول تطبیقی وظایف حرفه‌ای وتوانمندی‌های اختصاصی مورد انتظاردانش‌آموختگان وکدهای درسی مرتبط با آنها :

توانمندی‌های اختصاصی	شرح وظایف حرفه‌ای	کدهای درسی مرتبط
آموزش	• آموزش سواد اطلاعات سلامت، سواد رسانه و ... • ارائه و اشاعهٔ اطلاعات سلامت • آموزش پیشگیری از تاثیرات مخرب انواع اختلال‌های اطلاعاتی در حوزهٔ سلامت • آموزش جستجو بازیابی برای مرورهای نظام مند و پزشکی مبتنی برشواهد	• مبانی علم اطلاعات سلامت ۱۳ • سواد اطلاعاتی و ارتباطی۱۸ • مهارت‌های اطلاع‌یابی و جستجوی اطلاعات ، ۲۳ • مراجع و بانک‌های اطلاعات تخصصی پزشکی (۲-۱) کدهای ۲۴-۲۵ • کتابداری بالینی ۲۶ • آشنایی با عملکرد مبتنی بر شواهد ۲۷ • یادگیری الکترونیک ۴۹
پژوهش	• پژوهشیاری؛ • ارزیابی و پایش بروندادهای پژوهشی؛ • ارزیابی و پایش رتبه بندی دانشگاه‌ها در نظام‌های رتبه‌بندی ملی و بین‌المللی؛ • تسهیل‌گری استفاده از روش‌های پژوهش توسط دانشجویان و دانشگاهیان؛ • شناسایی مجلهٔ مناسب برای انتشار مقاله؛	• سیستم‌های اطلاع‌رسانی پزشکی ۱۱ • روش تحقیق ۱۵ • رسانه‌های اطلاعاتی و ارتباطی۱۶ • آشنایی با عملکرد مبتنی بر شواهد ۲۷ • هوش مصنوعی ۴۶ • آشنایی با فرایند انتشار علمی ۴۷

مولد	• علم‌سنجی؛ • داده‌کاوی؛ • ترجمان و تبادل دانش؛ • تهیه و تولید محتوای اطلاعات سلامت • تحلیل نیاز اطلاعاتی کاربران مراکز اطلاع‌رسانی پزشکی؛ • ارزیابی شواهد علمی، • استفادهٔ مناسب از نمایه‌ها و اصطلاح‌نامه‌ها؛ شناخت و به‌کارگیری مفاهیم فراهم‌آوری و مدیریت منابع. • دسترس‌پذیری منابع اطلاعاتی • مصورسازی اطلاعات	• مهارت‌های رایانه ای۰۷ • رسانه‌های اطلاعاتی و ارتباطی ۱۶ • مشاوره اطلاعات سلامت ۱۷ • اصول مجموعه‌سازی و مدیریت منابع اطلاعاتی ۲۱ • مقدمه ای بر علم سنجی در نظام سلامت۲۲ • کتابداری بالینی ۲۶ -آشنایی با عملکرد مبتنی بر شواهد۲۷ -اصول نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی ۳۴ -مصورسازی داده ۴۸ -یادگیری الکترونیک ۵۱
مدیریت	ادارهٔ کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی پزشکی مدیریت مراکز نشر؛ مدیریت داخلی مجلات علمی؛ اشتغال در مراکز تحقیقاتی؛ همکاری در مدیریت دانش سلامت؛	-مبانی علم اطلاعات سلامت ۱۳ -مدیریت دانش ۱۴ -مشاوره اطلاعات سلامت ۱۷ -اصول مجموعه‌سازی و مدیریت منابع اطلاعاتی ۲۱ -مراجع و بانک های اطلاعاتی تخصصی پزشکی ۲۴ و ۲۵ -بازاریابی اطلاعت سلامت ۳۳ -سازماندهی دانش ۱-۵،کدهای ۳۵،۳۶،۳۷،۳۸،۳۹

ج: مهارت‌های عملی مورد انتظار (Expected Procedural Skills):

مهارت	حداقل تعداد موارد انجام مهارت برای یادگیری			
	مشاهده	کمک در انجام	انجام مستقل	کل دفعات
انتقال و اشتراک دانش به‌منظور آموزش اقشار مختلف جامعه (مانند عامهٔ مردم، متخصصین سلامت، مشتریان اطلاعات سلامت، اعضای هیئت علمی، دانشجویان) در فعالیت‌های مربوط به اطلاع‌رسانی (اعم از نرم‌افزارها و مهارت‌ها)	۲	۲	۴	۸
درک نیاز اطلاعاتی کادر درمان و بیمار در راند بالینی	۶	۲	۲	۱۰
ویراستاری مقالات مجلات	۴	۱	۱	۶
فراهم‌آوری و ارائهٔ اطلاعات مبتنی بر شواهد مناسب با استفاده از مهارت‌های تهیه و تنظیم نسخه‌های اطلاعاتی بیماران با تجویز و تایید پزشک برای آموزش بیماران	۲	۲	۰	۴
تجهیز مراکز اطلاعاتی، کتابخانه‌های دیجیتال و فیزیکی با اشراف بر استانداردهای ملی و بین‌المللی	۱	۱	۰	۲
انجام فهرست‌نویسی توصیفی و تحلیلی به صورت دستی و رایانه‌ای، اختصاص ردهٔ مناسب، انجام نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی	۲	۲	۲	۶
انجام ارزیابی منابع براساس چک لیست، خرید و مذاکره، آبونمان منابع چاپی و الکترونیکی	۱	۲	۱	۴
جستجو، بازیابی، مستندسازی و مشاورهٔ پژوهشی در جهت حمایت از پژوهش	۲	۲	۲	۶
کار با نرم‌افزارهای علم‌سنجی برای ترسیم شبکه‌های هم‌تالیفی و تولیدات علمی دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های پژوهشی	۱	۲	۱	۴
کار با ابزار مولد و برنامه‌های کاربردی مبتنی بر هوش مصنوعی	۱	۲	۲	۵
کار با نرم‌افزارهای مدیریت استناددهی بطور جامع در پایگاه‌های ساختاریافته یا وبسایت‌های بدون ساختار	۱	۲	۲	۵
داده‌کاوی (استخراج و گردآوری داده‌ها) برای مرورهای نظام‌مند و متاآنالیزها، مدیریت داده‌ها، مدیریت پروژهٔ تحقیق، تحلیل داده‌های سلامت در حمایت از تحقیقات و عملکردهای مبتنی بردانش و شواهد	۱	۱	۲	۴
آموزش سواد اطلاعاتی، سواد رسانه‌ای، سواد هوش مصنوعی، کاربرد فناوری‌های نوین (متاورس)، اعم از واقعیت افزوده و مجازی، تجربیات کاربر	۱	۱	۱	۳

راهبردهای آموزشی: این برنامه بر راهبردهای زیر استوار است:

- آموزش مبتنی بر وظایف حرفه‌ای (Task Based Education)
- آموزش مبتنی بر مسئله (Problem Based Education)
- آموزش جامعه‌نگر (Community Oriented Education)
- آموزش مبتنی بر موضوع (Subject Based Education)
- آموزش بیمارستانی (Hospital Oriented Education)
- آموزش مبتنی بر شواهد (Evidence Based Education)
- آموزش مبتنی بر آزمایشگاه (Lab Based Education)

روش‌ها و فنون آموزشی:

در این دوره، عمدتاً از روش ها و فنون آموزشی زیر بهره گرفته خواهد شد:

براساس شواهد موجود وخلاصهٔ سیاستی، برای تغییر در روش‌های تدریس رشته مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی ، روش‌های تدریس و یادگیری کاربردی برای هر طرح درس در این برنامهٔ درسی وارد شده است.[1] گروه‌های آموزشی به تناسب اهداف درس و امکانات موجود، از انواع روش‌ها و فنون جدید آموزشی پیشنهادی به صورت ترکیبی استفاده نمایند.

- انواع کنفرانس‌های درون‌بخشی، بین‌بخشی، بیمارستانی، بین‌رشته‌ای، بین‌دانشگاهی، و سمینار
- بحث در گروه‌های کوچک (Small Group Discussion)
- کارگاه‌های آموزشی (Workshop)، ژورنال کلاب (Journal Club) و کتابخوانی
- استفاده از تکنیک‌های شبیه‌سازی و آموزش از راه دور بر حسب امکانات
- Self education, self study
- Flipped Classroom
- Demonstration
- Blended Learning, Micro Learning
- Problem Solving

انتظارات اخلاقی از فراگیران

انتظار می‌رود که فراگیران:

- منشور حقوقی بیماران (۱) ، کاربران، و مراجعه‌کنندگان را دقیقاً رعایت نمایند.
- مقررات مرتبط با حفاظت و ایمنی (Safety) بیماران، کارکنان، و محیط کار را دقیقاً رعایت نمایند.
- مقررات مرتبط با پوشش حرفه‌ای (Dress Code) (۲) را رعایت نمایند.
- حرفه‌ای‌گرایی (Professionalism)
- محافظت از منابع و تجهیزاتی که تحت هر شرایط با آن کار می‌کنند؛
- رعایت ملاحظات اخلاق اجتماعی و حرفه‌ای در نقد برنامه‌ها؛
- رعایت اخلاق پژوهش در انجام پژوهش‌های مربوط به رشته؛
- رعایت مفاد منشورحقوق بیمار در ایران، آیین‌نامهٔ اجرایی پوشش، و مقررات کار با حیوانات آزمایشگاهی (این اسناد در بخش پیوست‌های این برنامه آورده شده‌اند)؛
- تعهد و مسئولیت‌پذیری در قبال نیازهای اطلاعاتی جامعه و دسترس‌پذیر نمودن اطلاعات بدون سوگیری‌های قومی، نژادی، ایدئولوژیکی، اقتصادی به جامعه مورد خدمت؛
- علاقه‌مندی به یادگیری و اشتراک دانش؛
- استفادهٔ بهینه از امکانات آموزشی و پژوهشی؛
- رعایت اخلاق حرفه‌ای.

***گروه آموزشی، نظارت بر رعایت موارد فوق را برعهده دارد.**

[1] Najafgholi Joghani L, Zarea Gavgani V, Mahami-Oskouei M, Ghaffarifar S, Jafari-Khounigh A.

Enhancing Medical Information Science Education Through Interactive Learning: A Policy Brief. Depiction of Health. 2025; 16(2): 109-121. doi:10.34172/doh.2025.10. (Persian)

ارزیابی فراگیر: **Student Assessment**

- الف- روش ارزیابی:
- دانشجویان با روش‌های زیر ارزیابی خواهند شد:
- کتبی شفاهی آزمون تعاملی رایانه‌ای آزمون ۳۶۰ درجه
- OSCE (Objective Structured Clinical Examination)
- OSLE (Objective Structured Learning Experience)
- OSFE (Objective Structured Field Examination)
- DOPS (Direct Observation of Procedural Skills)
- Project Based Assessment
- ارزیابی کارپو شه (port folio) شامل: ارزیابی کارنما (Log book)، نتایج آزمون‌های انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار، و نظایر آن است.
- ب- دفعات ارزیابی:
- *آزمون‌های درون‌گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- *آزمون‌های کشوری طبق مقررات کشوری برگزار می‌شوند.

ارزیابی کار در عرصه:

- کارآموزی بر اساس مدل سه‌مرحله‌ای (پیش‌عرصه در کارگاه مهارت‌آموزی؛ کارورزی در عرصه؛ پساعرصه براساس مستندات) ارائهٔ می‌شود. چهار حیطهٔ کارآموزی در عرصه عبارت‌اند از :

۱-کتابخانه‌ها و مراکز اطلاعات؛

۲- عرصهٔ بالین در بیمارستان، داروخانه، کلینیک، مطب، و شرکت‌های دارویی؛

۳- فناوری در شرکت‌های توسعهٔ نرم‌افزار و سیستم‌های اطلاعاتی، دیجیتالی کردن منابع اطلاعاتی، توسعهٔ مخزن اطلاعاتی برای تولیدات علمی داخل سازمان، کارگاه‌های مهارت‌آموزی آموزش فناوری دانشگاه،

۴- معاونت تحقیقات و فناوری و مراکز عملکرد مبتنی بر شواهد اعم از علم‌سنجی، نشر، مدیریت منابع اطلاعاتی.

- امکان کارآموزی مجازی، بین‌المللی، و بین‌مرکزی برای دانشجو فراهم شود؛ مانند امور مرتبط با ویرا ستاری مجلات از راه دور و به صورت بین‌المللی، امکان استفاده از پایگاه‌هایی مانند دایمنشنز و آلتمتریکس.
- دانشگاه‌های مجری برنامهٔ آموزشی موظف هستند امکان کار در عرصهٔ بالینی در بیمارستان‌ها، مراکز درمانی، کلینیک‌های تحت نظر دانشگاه، داروخانه‌های تحت نظر دانشگاه، شرکت‌های دارویی، و صنایع سلامت را فراهم نمایند.
- در دروسی که توسط گروه‌هایی غیر از گروه‌های آموزشی مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی تدریس می‌شوند، برای دست یافتن به اهداف رشته، برنامهٔ درسی و طرح جلسات را با نظارت گروه‌های آموزشی مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی تدوین و تدریس نمایند. دروس خارج از رشته، توسط گروه‌های دیگر تدریس می‌شود.

شرایط بازنگری برنامه درسی

به منظور هم‌را ستایی با پی شرفت‌های علم و فناوری، این برنامهٔ آموز شی باید به‌طور منظم و نظام‌مند، حداقل هر ۴ سال یک‌بار، با استفاده از نظرات ذی‌نفعان (شامل اعضای هیئت علمی، مدیران و سیاست‌گذاران حوزهٔ سلامت، دانشجویان، دانش‌آموختگان این رشته) و همچنین مصوبات هیئت ممتحنهٔ رشتهٔ مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی ، مورد ارزشیابی و بازنگری قرار گیرد. این بازنگری باید با توجه به پیشرفت‌های علمی روز در حوزهٔ مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی و حوزه‌های مرتبط، نیازهای نظام سلامت، و تقاضاهای بازار کار انجام شود. این رویکرد تضمین می‌کند که برنامهٔ آموزشی همواره به‌روز، کارآمد، و پاسخگوی نیازهای متغیر جامعه و نظام سلامت باشد.

فصل دوم
حداقل نیازهای برنامهٔ آموزشی
رشتهٔ مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی
در مقطع کارشناسی پیوسته

هیأت علمی مورد نیاز:

الف- اعضای هیأت علمی ثابت تمام وقت بر اساس مصوبه شورای گسترش دانشگاه های علوم پزشکی با تخصص‌های زیر:
مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی : حداقل ۵ نفر دکترای تخصصی در رشتهٔ کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی (مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی) طبق ضوابط شورای گسترش و براساس بازدید بورد تخصصی

ب- تخصص‌های مورد نیاز پشتیبان:

گروه کامپیوتر، فناوری اطلاعات، آمار زیستی، علوم پایه پزشکی، داروسازی

ج- کارکنان آموزش‌دیدهٔ مورد نیاز برای اجرای برنامه:

کارشناس گروه با مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی

فضاها و امکانات آموزشی عمومی مورد نیاز:

- کلاس‌های درسی
- اتاق دانشجویان
- اینترنت با سرعت کافی
- سالن کنفرانس
- بایگانی آموزش
- کتابخانه
- اتاق استادان
- اتاق رایانه
- وبسایت اختصاصی گروه آموزشی
- آزمایشگاه‌های مختلف فناوری و اطلاعات مانند واقعیت مجازی -نرم‌افزارها و پایگاه‌های داده مورد نیاز

فضاها و عرصه‌های اختصاصی مورد نیاز:

- کلاس درس، کتابخانهٔ دانشگاه، کتابخانهٔ بیمارستانی
- کارگاه منابع و تجهیزات اطلاعاتی (محیط کارگاهی با منابع اطلاعاتی چاپی و ابزارهای مورد استفاده)
- مرکز رایانه متصل به اینترنت با دسترسی به نرم‌افزارها و پایگاه‌های موردنیاز
- کارگاه مهارت‌آموزی اختصاصی مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی

جمعیت‌ها یا نمونه‌های مورد نیاز:

پایگاه‌های اطلاعاتی، نرم‌افزار، داده‌های مربوط به کتابخانه و مرکز اطلاع‌رسانی، مقالات نرم‌افزارهایی از قبیل نرم‌افزارهای مدیریت استناددهی (از قبیل اندنوت، مندلی، و...)، نرم‌افزارهای مصورسازی داده‌ها و ترسیم شبکه‌های علمی در حوزهٔ علم‌سنجی (مانند Pajek، UCINET ، کتابخانه های پایتون و استفاده از هوش مصنوعی مانند Google CoLab)، نرم‌افزارهای طراحی صفحات وب (مانند Dreamweaver، Joomla و...)، مولدهای هوش مصنوعی.

تجهیزات اختصاصی عمده (سرمایه‌ای) مورد نیاز:

- کامپیوتر
- دسترسی به منابع اطلاعاتی برخط (Online)
- دسترسی به نرم افزارهای موردنیاز گروه

فصل سوم

مشخصات دوره و دروس

برنامهٔ آموزشی رشتهٔ مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی

در مقطع کارشناسی پیوسته

مشخصات دوره:

۱- نام دوره:

کارشناسی پیوسته (BS) رشته مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی (Medical Information Management)

۲- طول دوره و ساختار آن:

طول دوره و نظام آموزشی آن مطابق آیین‌نامهٔ آموزشی مقاطع کاردانی، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی است.

۳- تعداد کل واحدهای درسی:

تعداد واحدهای درسی در این دوره ۱۳۲ واحد است که به شرح زیر می‌باشد:

دروس عمومی	۲۴
دروس پایه	۲۱
دروس تخصصی اجباری(Core)	۶۷
دروس تخصصی اختیاری (Non Core)	۶
کارآموزی در عرصه	۱۲
جمع کل واحدها	**۱۳۰**

۱ واحد نظری ۱۷ ساعت

۱ واحد عملی ۳۴ ساعت

۱ واحد کارآموزی در عرصه ۵۱ ساعت

۱ واحد کارگاهی ۵۱ ساعت

جدول ۱- دروس عمومی برنامهٔ آموزشی دورهٔ کارشناسی پیوسته رشتهٔ مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز یا همزمان
			نظری	عملی	جمع	
۱	دو درس از دروس مبانی نظری اسلام*	۴	۶۸	-	۶۸	-
۲	یک درس از دروس اخلاق اسلامی*	۲	۳۴	-	۳۴	-
۳	یک درس از دروس انقلاب اسلامی*	۲	۳۴	-	۳۴	-
۴	یک درس از دروس تاریخ و تمدن اسلامی*	۲	۳۴	-	۳۴	-
۵	یک درس از دروس آشنایی با منابع اسلامی*	۲	۳۴	-	۳۴	-
۶	ادبیات فارسی	۲	۳۴	-	۳۴	-
۷	زبان انگلیسی عمومی	۲	۳۴	-	۳۴	-
۸	تربیت بدنی (۱)	۱	-	۳۴	۳۴	-
۹	تربیت بدنی (۲)	۱	-	۳۴	۳۴	تربیت بدنی ۱
۱۰	دانش خانواده و جمعیت	۲	۳۴	-	۳۴	-
۱۱	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلام و ایران	۲	۳۴	-	۳۴	-
۱۲	علوم و معارف دفاع مقدس و مقاومت	۲	۳۴	-	۳۴	-
جمع		۲۴				

* گذراندن این دروس مطابق عناوین دروس عمومی معارف اسلامی مصوب جلسه ۵۴۲ مورخ ۸۳/۴/۲۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی (جدول زیر) است:

گرایش	نام درس	تعداد واحد	ساعت		
			نظری	عملی	جمع
۱- مبانی نظری اسلام	اندیشه اسلامی ۱(مبدا و معاد)	۲	۳۴	-	۳۴
	اندیشه اسلامی ۲ (نبوت و امامت)	۲	۳۴		۳۴
	انسان در اسلام	۲	۳۴		۳۴
	حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام	۲	۳۴		۳۴
۲- اخلاق اسلامی	فلسفه اخلاق (با تکیه بر مباحث تربیتی)	۲	۳۴	-	۳۴
	اخلاق اسلامی (مبانی و مفاهیم)	۲	۳۴		۳۴
	آیین زندگی (اخلاق کاربردی)	۲	۳۴		۳۴
	عرفان عملی اسلام	۲	۳۴		۳۴
۳- انقلاب اسلامی	انقلاب اسلامی ایران	۲	۳۴	-	۳۴
	آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۲	۳۴		۳۴
	اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)	۲	۳۴		۳۴
۴- تاریخ و تمدن اسلامی	تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۲	۳۴	-	۳۴
	تاریخ امامت	۲	۳۴		۳۴
۵- آشنایی با منابع اسلامی	تفسیر موضوعی قران	۲	۳۴	-	۳۴
	تفسیر موضوعی نهج البلاغه	۲	۳۴		۳۴

جدول ۲- دروس پایه برنامهٔ آموزشی دورهٔ کارشناسی پیوسته رشتهٔ مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی			پیش‌نیاز یا همزمان
		جمع	نظری	عملی	نظری	عملی	جمع	
۰۱	مبانی آناتومی	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	-
۰۲	مبانی فیزیولوژی	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	-
۰۳	اصطلاحات پزشکی	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	-
۰۴	مبانی اپیدمیولوژی	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	-
۰۵	جامعه‌شناسی اطلاعات سلامت	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	-
۰۶	روانشناسی ارتباط موثر	۲	۱/۵	۰/۵	۲۶	۱۷	۴۳	-
۰۷	مهارت‌های رایانه‌ای	۲	۰/۵	۱/۵	۹	۵۱	۶۰	-
۰۸	بیماری‌شناسی (۱)	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	-
۰۹	بیماری‌شناسی (۲)	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	-
۱۰	داروشناسی	۲	۱/۵	۰/۵	۲۶	۱۷	۴۳	-
۱۱	سیستم‌های اطلاع‌رسانی پزشکی	۱	۰/۵	۰/۵	۹	۱۷	۲۶	-
۱۲	اصول و مبانی مدیریت خطر حوادث و بلایا	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱	-
	جمع	**۲۳ واحد**						

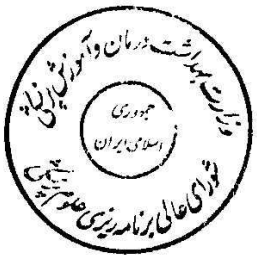
*** گذراندن این درس اضافه بر سقف واحدهای دوره برای تمامی دانشجویان الزامی است.**
دروس پایه ترجیحاً در دو نیمسال اول تحصیلی ارایه گردند.

جدول ۳- دروس تخصصی اجباری (Core) برنامهٔ آموزشی دورهٔ کارشناسی پیوسته رشتهٔ مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی			پیش‌نیاز یا همزمان
		جمع	نظری	عملی	جمع	عملی	نظری	
۱۳	مبانی علم اطلاعات سلامت	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	-
۱۴	مدیریت دانش سلامت	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	مبانی علم اطلاعات سلامت (کد ۱۳)
۱۵	روش تحقیق	۳	۲	۱	۶۸	۳۴	۳۴	
۱۶	رسانه‌های اطلاعاتی و ارتباطی	۲	۱	۱	۵۱	۳۴	۱۷	جامعه‌شناسی اطلاعات سلامت (کد ۰۵)
۱۷	مشاورهٔ اطلاعات سلامت	۲	۱	۱	۵۱	۳۴	۱۷	-
۱۸	سواد اطلاعاتی و ارتباطی	۲	۱	۱	۵۱	۳۴	۱۷	-
۱۹	ساختمان داده	۱	۰/۵	۰/۵	۲۶	۱۷	۹	مهارت‌های رایانه‌ای (کد ۰۷)
۲۰	برنامه‌نویسی	۲	۰/۵	۱/۵	۶۰	۵۱	۹	مهارت‌های رایانه‌ای (کد ۰۷) و ساختمان داده (کد ۱۹)
۲۱	اصول مجموعه‌سازی و مدیریت منابع اطلاعاتی	۲	۱	۱	۵۱	۳۴	۱۷	مبانی علم اطلاعات سلامت (کد ۱۳)
۲۲	مقدمه‌ای بر علم‌سنجی در نظام سلامت	۲	۱	۱	۵۱	۳۴	۱۷	مراجع و بانک‌های اطلاعات تخصصی پزشکی ۲ (کد ۲۵)
۲۳	مهارت‌های اطلاع‌یابی و جستجوی اطلاعات	۲	۱	۱	۵۱	۳۴	۱۷	-
۲۴	مراجع و بانک‌های اطلاعات تخصصی پزشکی (۱)	۲	۱	۱	۵۱	۳۴	۱۷	مهارت‌های اطلاع‌یابی و جستجوی اطلاعات (کد ۲۳)

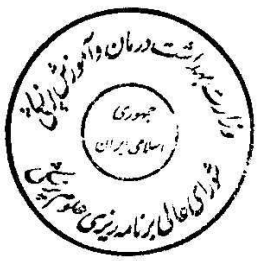
ادامه جدول ۳- دروس تخصصی اجباری (Core) برنامهٔ آموزشی دورهٔ کارشناسی پیوسته رشتهٔ مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی			پیش‌نیاز یا همزمان
		جمع	نظری	عملی	جمع	عملی	نظری	
۲۵	مراجع و بانک‌های اطلاعات تخصصی پزشکی (۲)	۲	۱	۱	۵۱	۳۴	۱۷	مراجع و بانک‌های اطلاعات تخصصی پزشکی ۱ (کد ۲۴)
۲۶	کتابداری بالینی	۲	۱	۱	۵۱	۳۴	۱۷	اصطلاحات پزشکی (کد ۰۳)، سواد اطلاعاتی و ارتباطی(کد ۱۸)، مهارت‌های اطلاع‌یابی و جستجوی اطلاعات (کد ۲۳)، مراجع و بانک‌های اطلاعات تخصصی پزشکی ۲ (کد ۲۵)، آشنایی با عملکرد مبتنی بر شواهد (کد ۲۷)
۲۷	آشنایی با عملکرد مبتنی بر شواهد	۲	۱	۱	۵۱	۳۴	۱۷	اصطلاحات پزشکی (کد ۰۳)، سواد اطلاعاتی و ارتباطی (کد ۱۸)، مهارت‌های اطلاع‌یابی و جستجوی اطلاعات (کد ۲۳)، مراجع و بانک‌های اطلاعات تخصصی پزشکی ۱ (کد ۲۴)، مراجع و بانک‌های اطلاعات تخصصی پزشکی ۲ (کد ۲۵).
۲۸	ارتباطات و اطلاعات سلامت	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	روانشناسی ارتباط مؤثر (کد ۰۶)، سواد اطلاعاتی و ارتباطی (۱۸)، جامعه‌شناسی اطلاعات (کد ۰۵)
۲۹	آمار مقدماتی	۲	۱	۱	۵۱	۳۴	۱۷	-
۳۰	زبان تخصصی (۱)	۲	۱/۵	۰/۵	۴۳	۱۷	۲۶	-
۳۱	زبان تخصصی (۲)	۲	۱/۵	۰/۵	۴۳	۱۷	۲۶	زبان تخصصی ۱ (کد ۳۰)
۳۲	زبان تخصصی (۳)	۲	۱/۵	۰/۵	۴۳	۱۷	۲۶	زبان تخصصی ۲ (کد ۳۱)

ادامه جدول ۳- دروس تخصصی اجباری (Core) برنامهٔ آموزشی دورهٔ کارشناسی پیوسته رشتهٔ مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی			پیش‌نیاز یا همزمان
		جمع	نظری	عملی	نظری	عملی	جمع	
۳۳	بازاریابی اطلاعات سلامت	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	-
۳۴	اصول نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱	مبانی علم اطلاعات سلامت (کد ۱۳)
۳۵	سازماندهی دانش (۱): فهرست‌نویسی توصیفی و موضوعی	۱	۰/۵	۰/۵	۹	۱۷	۲۶	مبانی علم اطلاعات سلامت (کد ۱۳)
۳۶	سازماندهی دانش (۲): رده‌بندی دیویی	۱	-	۱	-	۳۴	۳۴	سازماندهی دانش (۱): فهرست‌نویسی توصیفی و موضوعی (کد ۳۵)
۳۷	سازماندهی دانش (۳): رده‌بندی کنگره	۱	-	۱	-	۳۴	۳۴	سازماندهی دانش (۲): رده‌بندی دیویی (کد ۳۶)
۳۸	سازماندهی دانش (۴): سازماندهی منابع پزشکی	۲	۰/۵	۱/۵	۹	۵۱	۶۰	سازماندهی دانش (۳): رده‌بندی کنگره (کد ۳۷)
۳۹	سازماندهی دانش (۵): فهرست‌نویسی مواد غیرکتابی و فهرست‌نویسی رایانه‌ای	۱	۰/۵	۰/۵	۹	۱۷	۲۶	سازماندهی دانش (۴): سازمان‌دهی منابع پزشکی (کد ۳۸)
۴۰	طراحی و مدیریت صفحات وب کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی سلامت	۲	۰/۵	۱/۵	۹	۵۱	۶۰	مهارت‌های رایانه‌ای (کد ۰۷)
۴۱	پایگاه داده	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱	مهارت‌های رایانه‌ای (کد ۰۷) و برنامه‌نویسی (کد ۲۰)

ادامه جدول ۳- دروس تخصصی اجباری (Core) برنامهٔ آموزشی دورهٔ کارشناسی پیوسته رشتهٔ مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی			پیش‌نیاز یا همزمان
		جمع	نظری	عملی	نظری	عملی	جمع	
۴۲	شبکه‌های کامپیوتری	۱	۱	-	۱۷	-	۱۷	مهارت‌های رایانه‌ای (کد ۰۷)
۴۳	آشنایی با فناوری اطلاعات سلامت و انفورماتیک پزشکی	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	مهارت‌های رایانه (کد ۰۷)، بیماری‌شناسی ۱ (کد ۰۸)، بیماری‌شناسی ۲ (کد ۰۹)، داروشناسی (کد ۱۰)، اصطلاحات پزشکی (کد ۰۳)، مبانی آناتومی (کد ۰۱)، مبانی فیزیولوژی (کد ۰۲)
۴۴	مبانی پردازش زبان طبیعی	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱	مبانی برنامه‌نویسی (کد ۲۰) و مهارت‌های رایانه‌ای (کد ۰۷)
۴۵	تعامل انسان-رایانه	۲	۱/۵	۰/۵	۲۶	۱۷	۴۳	مهارت‌های رایانه‌ای (کد ۰۷)
۴۶	هوش مصنوعی	۲	۱/۵	۰/۵	۲۶	۱۷	۴۳	-
۴۷	آشنایی با فرایند انتشار علمی	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱	-
۴۸	مصورسازی داده	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱	-
جمع		۶۷						

جدول ۴- دروس اختصاصی اختیاری (Non Core) برنامهٔ آموزشی دورهٔ کارشناسی پیوسته رشتهٔ مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی			پیش‌نیاز یا همزمان
		جمع	نظری	عملی	نظری	عملی	جمع	
۴۹	مقدمات آرشیو	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱	-
۵۰	یادگیری الکترونیکی	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱	-
۵۱	نرم‌افزار مدیریت کتابخانه	۲	۰/۵	۱/۵	۹	۵۱	۶۰	مهارت‌های رایانه‌ای (کد ۰۷)، برنامه نویسی (کد ۲۰)، پایگاه داده (کد ۴۱)
۵۲	طراحی رابط کاربر و تجربهٔ کاربر	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱	مهارت‌های رایانه‌ای(کد ۰۷)، طراحی و مدیریت صفحات وب کتابخانه‌های پزشکی(کد ۴۰)، تعامل انسان-رایانه (کد ۴۵)
۵۳	علم داده سلامت	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	
۵۴	فراداده	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	
۵۵	داده کاوی	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱	
۵۶	واقعیت مجازی و واقعیت افزوده	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱	
۵۷	یادگیری ماشین	۲	۱/۵	۰/۵	۲۶	۱۷	۴۳	
۵۸	روش‌های مطالعه و یادگیری	۲	۱/۵	۰/۵	۲۶	۱۷	۴۳	
جمع		۲۰ واحد						

* دانشجو می‌باید ۶ واحد از دروس فوق (جدول ج) را متناسب با موضوع پایان نامه موردنظر، موافقت استاد راهنما و تائید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه بگذراند.

جدول ۵- کارآموزی در عرصه دورهٔ کارشناسی پیوسته رشتهٔ مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی			پیش‌نیاز یا همزمان
		جمع	نظری	کارآموزی در عرصه	جمع	کارآموزی در عرصه	نظری	
۵۹	کارآموزی در عرصه ۱	۶	-	۶	۳۰۶	۳۰۶	-	تمام واحدهای درسی
۶۰	کارآموزی در عرصه ۲	۶	-	۶	۳۰۶	۳۰۶	-	تمام واحدهای درسی
جمع		۱۲ واحد						

عناوین کارگاه‌های آموزشی مورد نیاز دوره:

- پدافند غیرعامل

کارآفرینی: به مدت ۸ ساعت و بعد از نیمسال دوم و ترجیحاً همزمان با درس بازاریابی اطلاعات سلامت

- ایمنی زیستی (Biosafety)
- نرم‌افزارهای کاربردی مورد نیاز
- روش تدریس
- انواع مطالعات مروری
- مرور نظام‌مند و متاآنالیز
- مولدهای هوش مصنوعی
- یادگیری ماشین
- زبان‌های برنامه‌نویسی
- پزشکی و کتابداری مبتنی بر شواهد
- جستجوی پیشرفته در پایگاه‌های اطلاعاتی

نام درس: مبانی آناتومی **کد درس: ۰۱**

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی مبانی آناتومی:

شناخت دستگاه‌های مختلف بدن و عملکرد آن‌ها به‌منظور درک بهتر از بیماری‌ها و اصطلاحات مربوطه.

شرح درس:

- ✓ شناخت ساختمان بدن انسان و دستگاه‌های مختلف آن.
- ✓ آشنایی با اصطلاحات تخصصی بدن انسان و دستگاه‌ها.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری)

- ✓ تعریف کالبدشناسی، آشنایی با سلول، انواع بافت پوششی، غدد، غشاء عضلانی عصبی همبند چربی الاستیک (لیفی، غضروفی، استخوانی) و عملکرد آنها
- ✓ د ستگاه حرکتی ا ستخوان: بافت ا ستخوانی شامل انواع بافت، تق سیم‌بندی ا ستخوان‌ها از نظر شکل، تق سیم‌بندی سی ستم استخوانی
- ✓ کلیات جمجمه، ستون فقرات، قفسه سینه، و ضمائم اسکلتی
- ✓ مفاصل: انواع مفصل، طبقه‌بندی مفاصل، شانه، آرنج، مچ، زانو
- ✓ عضلات: عضلات سر و صورت (در حد آشنایی)، سینه، شکم، پشت، اندام‌های طرفی، فوقانی، و تحتانی
- ✓ د ستگاه گردش خون: ساختمان قلب، عروق خونی بزرگ مت صل به قلب، عروق، و اع صاب ویژ، قلب، شریان‌ها، وریدها، عروق و غدد لنفاوی ساختمان گردش خون
- ✓ دستگاه غدد داخلی: ساختمان غدد هیپوفیز، تیروئید، پاراتیروئید، تیموس، فوق کلیوی
- ✓ د ستگاه عصبی: اعصاب مرکزی (نخاع و مغز)، پرده‌های مغز، قشر مرکزی و حسی تالاموس، هیپوتالاموس، اعصاب سمپاتیک و پاراسمپاتیک
- ✓ دستگاه گوارش: دهان، دندان، حلق، لوزه، مری، معده، روده کوچک، روده بزرگ، پرده صفاق، کبد، کیسه صفرا، لوزالمعده
- ✓ دستگاه ادراری: ساختمان کلیه، لگنچه، حالب، مثانه، مجرای ادرار
- ✓ دستگاه تولیدمثل: دستگاه تولیدمثل مرد (بیضه‌ها، مجاری تناسلی مرد و غدد ضمیمه دستگاه تولیدمثل مرد)، دستگاه تولیدمثل زن (تخمدان‌ها، لوله‌های رحمی، رحم، واژن و پستان)
- ✓ اندام‌های حواس: ساختمان حس بینایی، کره چ شم، پرده‌های چ شم، اع صاب چ شم؛ ساختمان حس شنوایی، گوش خارجی، میانی و استخوان‌های آن، گوش داخلی؛ چشایی؛ بویایی؛ و لامسه
- ✓ ساختمان پوست و ضمائم پوست

روش تدریس:

استفاده از مولاژ، پوستر، اسلاید، واقعیت مجازی، شبیه‌سازی، فناوری‌های آموزشی در هنگام تدریس

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱) نورانی م . کالبدشناسی و فیزیولوژی برای پرستاران .آخرین ویرایش. انتشارات چهر.

۲) کتب آناتومی و فیزیولوژی موجود .آخرین ویرایش.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

▪ ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روش‌های ارزیابی جدید، متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: مبانی فیزیولوژی **کد درس: ۰۲**

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

شناخت لازم از عملکرد دستگاه‌های مختلف بدن و آشنایی با نارسایی‌های فیزیولوژیکی در مقایسه با حالت طبیعی
شناخت کارکرد دستگاه‌های مختلف بدن و آشنایی با اختلالات آنها، بیان مطالب با اصطلاحات تخصصی (به لاتین)

شرح درس:

- ✓ شناخت کارکردهای مختلف ساختمان بدن انسان و دستگاه‌های آن
- ✓ فراگیری اصطلاحات تخصصی کارکردهای مختلف ساختمان بدن انسان و دستگاه‌های آن (به لاتین)
- ✓ آشنایی با اختلالات دستگاه‌ها و سیستم بدن انسان در حد نیاز دانشجو

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری)

- ✓ اعمال سلول، اعمال انواع بافت‌های بدن
- ✓ اعمال استخوان‌ها، مکانیسم حرکت
- ✓ مفصل، خواص کلی یک مهره متحرک
- ✓ عضلات، تحریک‌پذیری رباط
- ✓ دستگاه گردش خون: قلب، سیکل قلب، صداهای قلب، تحریک قلبی، خصوصیات عضله قلب، ریتم قلب، بازدهی قلب، جریان خون بزرگ (عمومی)، جریان خون کوچک (ششی)، ساختمان خون، سلول‌های خونی، هموگلوبین، گروه‌بندی خون، عمل گلبول‌ها (قرمز، سفید، پلاکت)، انعقاد خون پلاسما، فشار خون شریانی، سرخرگ‌ها، سیاهرگ‌ها، عروق لنفاوی، غدد لنفاوی، مجاری لنفاوی، غشای سروز طحال، دستگاه رتیکواندو تلیال، گردش خون محیطی
- ✓ دستگاه تنفس: عروق خونی، ششی، پرده جنب، فیزیولوژی تنفس، تنفس داخلی (بافتی)، تنفس خارجی (ریوی)، ظرفیت هوای شش‌ها، دفعات تنفس، مکانیسم تنفس
- ✓ دستگاه بزاقی: معده و عمل گوارشی آن، روده باریک و گوارش غذا در آن، صفرا، شیره لوزالمعده، جذب روده بزرگ و عمل آن، پرده صفاق، اعمال کبد، کیسه صفرا و لوزالمعده
- ✓ متابولیسم مواد غذایی (هیدرات دو گرین چربی پروتئین): متابولیسم بازال مایعات بدن داخل سلولی و خارج سلولی الکترولیت‌ها، اصلاح ویتامین‌ها، فیزیولوژی کلیه، حالب، مثانه و مجرای ادرار، تشکیل ادرار، تنظیم اسید و باز، دفع مواد زاید بدن، کلیه و فشارخون
- ✓ اعمال غدد مترشحه داخلی: اعمال هورمون‌های هیپوفیز، تیروئید، پاراتیروئید، تیموس، فوق کلیوی
- ✓ فیزیولوژی دستگاه تناسلی در زن: تخمدان، تخمک‌گذاری، هورمون‌های تخمدان، بارور شدن تخمک ماده، بلوغ، یائسگی، پستان، فیزیولوژی پستان؛ فیزیولوژی دستگاه تناسلی مرد: بیضه‌ها، اپیدیدیم، عمل پروستات
- ✓ فیزیولوژی دستگاه عصبی: مایع مغزی- نخاعی، جریان مایع مغزی- نخاعی و اعمال آن، عملکرد مخ، مخچه، قشر مغز، اعصاب حسی- حرکتی، عمل نخاع شوکی، عمل رفلکس، اتصال عصب، اعصاب نخاعی و اعمال آن
- ✓ اندام‌های حسی: فیزیولوژی حس بینایی، انکسار چشم، پرده‌های چشم و اعمال آن، فیزیولوژی حس شنوایی، شنوایی و تعادل فیزیولوژی، حس چشایی، حس بویایی، لامسه، عمل تنظیم حرارتی پوست، عرق، عمل محافظتی پوست

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱) نورانی م .*کالبدشناسی و فیزیولوژی برای پرستاران* .آخرین ویرایش. انتشارات چهر.

۲) *کتب آناتومی و فیزیولوژی موجود* .آخرین ویرایش.

روش تدریس:

استفاده از مولاژ، پوستر، اسلاید، واقعیت مجازی، شبیه‌سازی، و فناوری‌های آموزشی به طور عملی در هنگام تدریس.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

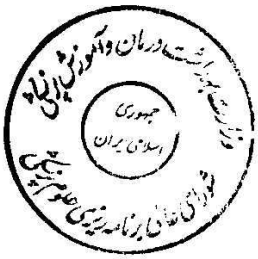
- ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: اصطلاحات پزشکی **کد درس: ۰۳**

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲ واحد

هدف کلی درس:

- فراگیری اصطلاحات رایج عمومی پزشکی
- فراگیری واژه‌های پزشکی مربوط به دستگاه‌های بدن، انواع بیماری‌ها و روش‌های درمانی مربوطه

شرح درس:

- شناخت اجزای تشکیل‌دهنده اصطلاحات پزشکی اعم از ریشه، پسوند و پیشوند
- کسب مهارت در ساختن اصطلاحات با استفاده از ریشه کلمات
- آشنایی با اختصارات پزشکی
- شناخت ریشه، پیشوند، پسوند و اختصارات مربوط به بیماری‌ها، اختلالات، ساختمان بدن انسان، دستگاه مختلف بدن، داروها و...

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری)

- معنا و کاربرد اجزای لغات در ساختمان یک واژه پزشکی
- پیشوندها و پسوندها
- مشتقات (ریشه‌های فعلی و صفتی یونانی و لاتین)
- سایر واژه‌ها از قبیل مایعات بدن، مواد بدن، رنگ‌ها و شکل‌های ترکیبی، شماره‌ها
- ساختار بدن، سلول‌ها، بافت‌ها، ارگان‌ها، جهت‌ها، موقعیت‌ها، محدوده‌ها، حفره‌ها
- اختصارات پزشکی
- اختصارات مربوط به موارد یا موقعیت‌های خطرناک مبهم و متناقض
- اختصارات و سرنام‌های اولیه پزشکی مربوط به معاینه فیزیکی، تاریخچه و پرونده پزشکی، پذیرش و ترخیص بیمار
- آناتومی، فیزیولوژی، علائم، نشانه‌ها و بیماری‌ها، تشخیص، درمان و دستورات پزشک، تست‌های آزمایشگاهی، نام داروها، نمادها و اعداد
- معرفی بیماری‌ها، بیماری‌های عفونی، چگونگی پاسخ بدن به بیماری التهاب و ایمنی، ریشه، پیشوند، پسوند و اختصارات مربوط به بیماری
- تشخیص، درمان و جراحی، ریشه، پیشوند، پسوند و اختصارات مربوط به تشخیص، درمان و جراحی، انواع تکنیک‌های تشخیصی درمانی و جراحی
- داروها، ریشه، پیشوند، پسوند و اختصارات مربوط به اثرات جانبی داروها، نام داروها، داروهای گیاهی
- خون و ایمنی، انواع سلول‌های خون و ایمنی با ساختار و عملکرد خون و ایمنی، ریشه، پیشوند، پسوند و اختصارات مربوط به خون و ایمنی، علایم و نشانه‌ها، روش‌های درمانی
- دستگاه‌های گردش خون و لنفاوی، واژه‌های آناتومیکی مربوط به دستگاه‌های گردش خون و لنفاوی، ساختمان و عملکرد طبیعی آنها، ریشه، پیشوند، پسوند و اختصارات مربوط به دستگاه‌های گردش خون و لنفاوی، شکایات و بیماری‌ها، درمان و روش‌های جراحی
- دستگاه تنفسی، واژه‌های آناتومیکی مربوط به دستگاه تنفسی، ریشه، پیشوند، پسوند و اختصارات مربوط به دستگاه
- دستگاه گوارش، واژه‌های آناتومیکی مربوط به دستگاه معده و روده، ریشه، پیشوند، پسوند و اختصارات مربوط به دستگاه معده و روده، شکایات و بیماری‌ها، درمان و روش‌های جراحی
- دستگاه ادراری، واژه‌های آناتومیکی مربوط به دستگاه ادراری، ریشه، پیشوند، پسوند و اختصارات مربوط به دستگاه ادراری، شکایات و بیماری‌ها، درمان و روش‌های جراحی

- دستگاه تناسلی مردان، واژه‌های آناتومیکی مربوط به دستگاه تناسلی، ریشه، پیشوند، پسوند و اختصارات مربوط به دستگاه تناسلی، شکایات و بیماری‌ها، درمان و روش‌های جراحی
- دستگاه تناسلی زنان و بارداری، ساختار و عملکرد دستگاه تناسلی زنان، اصطلاحات دوران بارداری و تولد، ریشه، پیشوند، پسوند و اختصارات مربوط به دستگاه تناسلی زنان و بارداری، اختلالات مادرزادی و ژنتیکی، اختلالات دستگاه تناسلی زنان و دوران بارداری، روش‌های تشخیصی و درمانی
- دستگاه غدد درون‌ریز، واژه‌های آناتومیکی مربوط به غدد درون‌ریز، ریشه، پیشوند، پسوند و اختصارات مربوط به غدد درون‌ریز، شکایات و بیماری‌ها، درمان و روش‌های جراحی
- دستگاه عصبی، واژه‌های آناتومیکی مربوط به دستگاه عصبی، اعصاب، دستگاه عصبی مرکزی و محیطی، ریشه، پیشوند، پسوند و اختصارات مربوط به دستگاه عصبی، علایم و بیماری‌ها، درمان و روش‌های جراحی
- دستگاه حسی، بویایی، چشایی، بینایی و لامسه، واژه‌های آناتومیکی مربوط به چشم، گوش، حلق، بینی و لامسه، ریشه، پیشوند، پسوند و اختصارات مربوط به هر یک از اعضاء دستگاه حسی، شکایات و بیماری‌های مربوط به هر یک از اعضاء دستگاه حسی، درمان و روش‌های جراحی مربوط به هر یک از اعضاء دستگاه حسی
- اختلالات روانی- رفتاری، انواع اختلالات روانی- رفتاری، ریشه، پیشوند، پسوند و اختصارات مربوط به اختلالات روانی- رفتاری، علایم و نشانه‌ها، روش‌های درمانی
- دستگاه اسکلتی، واژه‌های آناتومیکی مربوط به استخوان، ساختار و عملکرد طبیعی دستگاه اسکلتی، ریشه، پیشوند، پسوند و اختصارات مربوط به استخوان، علایم و بیماری‌ها، انواع شکستگی‌ها، انواع روش‌های جراحی، روش‌های تشخیصی و درمانی
- دستگاه عضلانی، واژه‌های آناتومیکی مربوط به عضلات، ریشه، پیشوند، پسوند و اختصارات مربوط به عضلات، شکایات و بیماری‌ها، درمان و روش‌های جراحی
- دستگاه پوششی، واژه‌های آناتومیکی مربوط به پوست، ریشه، پیشوند، پسوند و اختصارات مربوط به پوست، شکایات و بیماری‌ها، درمان و روش‌های جراحی
- عفونت‌ها، ناهنجاری‌های مادرزادی، نئوپلاسم‌ها، انواع بیماری‌های عفونی و عوامل بیماری‌زا، انواع مورفولوژی، نئوپلاسم‌ها، انواع ناهنجاری‌های مادرزادی، ریشه، پیشوند، پسوند و اختصارات مربوط به عفونت‌ها، ناهنجاری‌های مادرزادی، نئوپلاسم‌ها

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

1) Cohen BJ, Jones SA. *Medical Terminology: An Illustrated Guide*. Last edition. Jones & Bartlett Learning.

2) Joseph J. *Medical Terminology: A Self-Learning Text*. Last edition. Mosby.

۳) ساداتی ل، گلچینی ا .*اصطلاحات پزشکی* .آخرین ویرایش. جامعه نگر.

۴) دقیقی اصلی ف .*فرهنگ اختصارات پزشکی (طبقه بندی شده)* .آخرین ویرایش. جعفری.

روش تدریس:

با استفاده از ویدیوهای مرتبط با اصطلاحات، پادکست، صدای واقعی
۱) سخنرانی، ۲) سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر مسئله، ۵) حل مسئله، ۶) یادگیری مبتنی بر بازی

شیوه ارزشیابی دانشجو: ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: مبانی اپیدمیولوژی **کد درس: ۰۴**

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲ واحد

هدف کلی درس:

دانشجو عوامل بیماری‌زا و عوامل موثر بر انتشار بیماری‌ها در زمان‌ها، مکان‌ها، نژادها یا فرهنگ‌های خاص و سایر عوامل مرتبط با سلامت را یاد بگیرد. کاربرد اپیدمیولوژی در حوزه سلامت و تحقیقات سلامت را بداند و بتواند از اپیدمیولوژی در اطلاع‌رسانی سلامت، شناخت، اشاعه و نشر اطلاعات سلامت در مواقع لازم برای ارتقای بهداشت جامعه و بیماران استفاده کند. همچنین در تحقیقات مرتبط، مشارکت آگاهانه و فعال داشته باشد.

شرح درس:

- ✓ مفهوم اپیدمیولوژی، جنبه‌های تاریخی و دامنه آن را بشناسد.
- ✓ تعاریف سلامتی، ابعاد سلامتی، طیف سلامتی، عوامل تعیین کننده سلامتی، سطوح مراقبت‌های بهداشتی، بیماری و انواع آن را بداند.
- ✓ با مدل‌های علیت، همه‌گیری و سیر طبیعی بیماری، عوامل خطر و گروه‌های در معرض خطر، طیف بیماری، مفاهیم مبارزه با بیماری و زنجیره علل بیماری‌ها آشنا گردد.
- ✓ سطوح پیشگیری و غربالگری را بشناسد.
- ✓ با بیماری‌های واگیر در ایران و جهان و اپیدمیولوژی بیماری‌های شایع واگیر در ایران و بررسی و کنترل آن آشنا شود.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری)

- ✓ مفهوم اپیدمیولوژی، جایگاه و اهداف کاربردی آن
- ✓ جنبه‌های تاریخی اپیدمیولوژی
- ✓ دامنه اپیدمیولوژی
- ✓ مفهوم سلامتی و تندرستی، تغییر مفاهیم و تعاریف سلامتی، ابعاد سلامتی، طیف سلامتی، عوامل تعیین کننده سلامتی، سطوح مراقبت‌های بهداشتی
- ✓ مفهوم بیماری، تعریف بیماری از دیدگاه بوم‌شناختی و جامعه‌شناختی، تعریف illness، sickness، disease و غیره
- ✓ سنجش‌های فراوانی بیماری
- ✓ آشنایی با نحوه بررسی و استخراج بار بیماری‌ها
- ✓ مدل‌های علیت، مثلث همه‌گیر شناختی، علیت چند عاملی، شبکه علیت، سیر طبیعی بیماری، عوامل خطر و گروه‌های در معرض خطر، طیف بیماری و مفاهیم مبارزه با بیماری
- ✓ زنجیره علل بیماری‌ها، اپیدمیولوژی و پیشگیری
- ✓ تعریف و سطوح پیشگیری
- ✓ غربالگری
- ✓ اپیدمیولوژی بیماری‌های واگیر
- ✓ اپیدمیولوژی بیماری‌های شایع واگیر در ایران
- ✓ بررسی و کنترل همه‌گیری بیماری‌های واگیر
- ✓ اپیدمیولوژی و برنامه‌ریزی مراقبت‌های بهداشتی و درمانی
- ✓ مراقبت‌های بهداشتی درمانی

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱) اصول اپیدمیولوژی مازنر .آخرین ویرایش.

۲) اصول اپیدمیولوژی مک ماهان .آخرین ویرایش.

۳) درسنامه پزشکی و اجتماعی پارک .جلد اول، آخرین ویرایش.

روش تدریس:

۱) سخنرانی، ۲) سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر پروژه، ، ۵) یادگیری به کمک گروه همتایان، ۶) روش تدریس گروهی کوچک

شیوه ارزشیابی دانشجو:

▪ ارزیابی مستمر در طول نیم سال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: جامعه‌شناسی اطلاعات سلامت **کد درس: ۰۵**

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

نوع واحد : نظری

تعداد واحد: ۲ واحد

هدف کلی درس:

هدف کلی درس جامعه‌شناسی اطلاعات سلامت، آشنایی دانشجویان با مفاهیم، نظریه‌ها و کاربردهای جامعه‌شناسی در حوزه اطلاعات سلامت و نقش آن در بهبود سیستم‌های اطلاع‌رسانی پزشکی است. این درس به دانشجویان کمک می‌کند تا درک بهتری از تعاملات اجتماعی، فرهنگی و فناورانه در حوزه سلامت داشته باشند و بتوانند از این دانش برای مدیریت و ارائه اطلاعات سلامت به شیوه‌ای مؤثر و کارآمد استفاده کنند.

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ جامعه‌شناسی و جامعه‌شناسی پزشکی را تعریف کند؛
- ✓ حوزهٔ فعالیت جامعه شناسی پزشکی را توضیح دهد؛
- ✓ در خصوص توسعه و توسعهٔ پایدار بحث کند؛
- ✓ در خصوص عوامل و تحولات اجتماعی مؤثر بر مالکیت، تولید، جریان و مصرف اطلاعات بحث کند؛
- ✓ مفهوم و نقش اطلاعات سلامت در جامعه را بشناسد؛
- ✓ جامعهٔ اطلاعاتی، ویژگی‌ها و نظریه‌های آن را توضیح دهد؛
- ✓ در خصوص نقش تعیین‌گرهای اجتماعی در اطلاعات سلامت بحث نماید؛
- ✓ با ژئوپولتیک اطلاعات و تاثیر مسائل سیاسی و سیاست‌گذاری‌ها در روی اطلاعات و جریان اطلاعات سلامت آشنا گردد.
- ✓ ظهور جامعه‌های اطلاعاتی نوین در بسترهای شبکه‌های اجتماعی را توضیح دهد؛
- ✓ عوامل موثر بر جریان اطلاعات را توضـــیح دهد و نقش فرهنگ و ایدئولوژی در جریان اطلاعات، تنوع، برابری و پذیرش افراد و نقش آن بحث نماید؛
- ✓ در مورد مطالعه، سرانه مطالعه و عوامل موثر بر آن و تولید اطلاعات توضیح دهد؛
- ✓ در مورد تأثیر متقابل کتابخانه ها و مراکز اطلاعاتی پزشکی و تحولات اجتماعی بحث کند؛
- ✓ در خصوص رسانه‌های جمعی در حوزه سلامت با تأکید بر فناوری‌های ارتباطی و نقش آن‌ها در جامعه بحث کند.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری)

- ✓ تعریف جامعه‌شناسی و جامعه شناسی پزشکی ، اهداف و حوزه فعالیت آنها
- ✓ مفهوم و نقش اطلاعات سلامت در جامعه
- ✓ تأثیر تحولات اجتماعی بر اطلاعات سلامت و رشد کتابخانه‌ها در این حوزه
- ✓ مفهوم توسعه و توسعه پایدار و عوامل موثر برآن
- ✓ نقش تعیین‌گرهای اجتماعی در اطلاعات سلامت مانند: آموزش، عدالت، اقتصاد، سیاست، فرهنگ و ...
- ✓ اهمیت اطلاعات سلامت در جامعه
- ✓ رابطه بین اطلاعات سلامت و رفتارهای بهداشتی
- ✓ نظریه‌های جامعه‌شناسی مرتبط با اطلاعات سلامت
- ✓ نظریه‌های تغییر رفتار بهداشتی
- ✓ نظریه‌های شبکه‌های اجتماعی و اطلاعات سلامت

- ✓ دسترسی به اطلاعات سلامت
- ✓ چالش‌های دسترسی به اطلاعات سلامت
- ✓ نقش کتابداران و متخصصان اطلاع‌رسانی پزشکی در تسهیل دسترسی
- ✓ عدالت اطلاعاتی در حوزه سلامت
- ✓ فناوری‌های اطلاعات سلامت
- ✓ نقش فناوری‌های نوین در تحول اطلاعات سلامت
- ✓ تأثیر شبکه‌های اجتماعی و پلتفرم‌های دیجیتال بر اطلاعات سلامت
- ✓ چالش‌های اخلاقی و حریم خصوصی در استفاده از فناوری‌های اطلاعات سلامت
- ✓ اطلاعات سلامت و تصمیم‌گیری‌های پزشکی
- ✓ ظهور جامعه‌های اطلاعاتی نوین در بسترهای شبکه‌های اجتماعی
- ✓ توسعه اجتماعی و نقش آن در جریان اطلاعات
- ✓ نقش فرهنگ و ایدئولوژی در جریان اطلاعات، Diversity Equity Inclusion (DEI)، تنوع، برابری و پذیرش
- ✓ جامعه اطلاعاتی و مؤلفه‌های آن
- ✓ شکاف اطلاعاتی و دیجیتال
- ✓ مبادله اطلاعات و نقش فناوری‌های ارتباطی در تحولات این حوزه
- ✓ جامعه اطلاعاتی و تأثیر آن بر حوزه سلامت و نقش کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱) هیل م .*تأثیر اطلاعات بر جامعه* .ترجمه محسن نوکاریزی. تهران: چاپار؛ ۱۳۹۲.

۲) داورپناه م ر، آرمیده م .*اطلاعات و جامعه* .تهران: چاپار؛ ۱۳۹۱.

۳) محسنی م .*جامعه‌شناسی جامعه اطلاعاتی* .تهران: دیدار؛ ۱۳۹۳.

۴) محسنی م .*جامعه‌شناسی پزشکی* .آخرین ویرایش. تهران: طهوری.

۵) جان فیدر .*جامعه اطلاعاتی* .ترجمه عباس گیلوری، علی رادباوه. تهران: نشر کتابدار؛ ۱۳۹۸.

۶) فوکس ک .*نظریه انتقادی اطلاعات* .ترجمه مهدی شقاقی. تهران: شناسه و چاپار؛ ۱۳۹۳.

7) Finkelstein D, McCleery A, editors. *The Book History Reader*. Psychology Press; 2002.

8) Towsey M. *Reading History in Britain and America, c. 1750 - c. 1840*. Cambridge University Press; 2019 May 2.

9) O'Hara K, Stevens D. *inequality.com: Power, Poverty and the Digital Divide*. 2006.

10) May Ch. *Key Thinkers for Information Society*. New York: Routledge; 2003.

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی، ۲) روش بحث گروهی، ۳) روش یادگیری مشارکتی، ۴) روش تدریس گروهی کوچک، ۵) روش داستان‌سرایی، داستانواره، ۶) روش یادگیری مبتنی بر سناریو

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی/ و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: روانشناسی ارتباط مؤثر **کد درس: ۰۶**

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

نوع واحد: نظری - عملی

تعداد واحد: ۲ واحد ۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با اصول و مفاهیم اساسی و ماهیت روانشناسی ارتباطات و کسب مهارت در مخاطب‌شناسی، ارتباط موثر بین فردی، با کاربران و مشتریان سلامت، و با سایر ذینفعان در موسسات آموزشی- پژوهشی و جامعه، و تکنیک‌های بهبود روابط بین فردی و سازمانی

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ تاریخ مختصر روانشناسی ارتباطات و سیر تحول آن را بیان کند.
- ✓ کلیات مفاهیم و موضوع‌های مورد مطالعه در روانشناسی عمومی را تعریف کند و توضیح دهد.
- ✓ با مبانی، فرآیندها و پایه‌های زیستی رفتار آشنا شود و بتواند آن‌ها را توضیح دهد.
- ✓ با عوامل و موانع برقراری ارتباط با مصرف‌کنندگان اطلاعات سلامت آشنا شود و راه‌های مقابله با آن را یاد بگیرد.
- ✓ با روانشناسی روابط انسانی آشنا شود و بتواند آن‌ها را در روابط بین فردی و اجتماعی و سازمانی با تاکید برحوزه سلامت و بالینی به کار گیرد.
- ✓ مفاهیم و موضوع‌های مورد مطالعه در روانشناسی اجتماعی از جمله فرد و جامعه، فرهنگ و شخصیت، گروه سنجی و فرد در جمع (تقلید، تلقین‌پذیری، تأثیر افکار عمومی، تبلیغات) را تعریف کند و آن‌ها را در روابط بین‌فردی و سازمانی به کار گیرد.
- ✓ مهارت‌های ارتباط کلامی و غیرکلامی، مهارت فن بیان را با تاکید برحوزه سلامت و بالین توضیح دهد و به کار گیرد.
- ✓ اخلاق در ارتباطات، توجه به رعایت اصول اخلاقی در ارتباطات و تعاملات بین فردی و عدم تبعیض در اطلاع‌رسانی را بشناسد.
- ✓ رابطهٔ روانشناسی با ارتباطات، جامعه شناسی و مردم شناسی با کتابداری را بشناسد و آن‌ها را در روابط فردی، سازمانی و اجتماعی به کار گیرد.
- ✓ کاربرد روانشناسی را در پژوهش‌های مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی از جنبه‌های مختلف (رفتار سازمانی، رفتار اطلاع‌یابی، تعارضات سازمانی، روابط انسانی، اخلاق حرفه‌ای و...) بشناسد و آن‌ها را در بهبود رفتار فردی و سازمانی کتابخانه به کار گیرد.

رئوس مطالب: (۲۶ ساعت نظری-۱۷ ساعت عملی)

- ✓ عوامل و موانع برقراری ارتباط با مصرف‌کنندگان اطلاعات سلامت
- ✓ تعارض در برقراری ارتباط موثر با دیگران (مانند ناسازگاری، ناکامی، انواع هوش، مدیریت تعارض در برقراری ارتباط و غیره)
- ✓ مهارت‌های ارتباط کلامی و غیرکلامی، مهارت فن بیان با تاکید برحوزه سلامت و بالین
- ✓ همکاری‌های بین بخشی و بین فردی و کار گروهی، اولویت‌بندی کارها و مدیریت زمان
- ✓ رعایت اخلاق در ارتباطات، توجه به رعایت اصول اخلاقی در ارتباطات و تعاملات بین فردی و عدم تبعیض در اطلاع‌رسانی، رشد مهارت‌های ارتباط فرهنگی (شناخت فرهنگ خود و دیگران)
- ✓ مطالعات موردی در حوزه ارتباط موثر، اشتراک تجربیات کاربران و ذینفعان

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱) دواچی ا، طبایی س .روانشناسی عمومی با رویکرد اجتماعی برای دانشجویان پرستاری، مامایی، پیراپزشکی .تهران: شهراب؛ آینده‌سازان؛ ۱۳۹۶.

۲) اتکینسون ر، دیگران .زمینه روانشناسی هیلگارد .ترجمه از آخرین ویراست انگلیسی، محمدنقی براهنی و دیگران. تهران: رشد؛ ۱۴۰۲.

۳) بولتون ر .روانشناسی روابط انسانی مهارت‌های مردمی .ترجمه حمیدرضا سهرابی و افسانه حیات روشنایی. تهران: رشد؛ ۱۳۹۸.

۴) بونک آ، وان گ .کاربرد روانشناسی اجتماعی فرایند مشکلات اجتماعی و گام‌های حل آنها .ترجمه مجید صفاری‌نیا، پرستو حسن‌زاده. تهران: رشد فرهنگ؛ ۱۳۹۶.

۵) فرامرز قراملکی ا، درخشانی ل، رضایی شریف آبادی س .اخلاق حرفه‌ای در کتابداری و اطلاع‌رسانی .تهران: سمت؛ ۱۳۹۰.

۶) رابرت بور، مارگارت لوید .مهارت‌های ارتباطی در پزشکی .اصفهان: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان اصفهان؛ ۱۳۹۵.

۷) شجاعی‌زاده د .ارتباط در سلامت از تئوری تا عمل .تهران: آثار سبحان؛ ۱۴۰۲.

روش تدریس:

۱) سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) یادگیری مبتنی برسناریو ۳) یادگیری به کمک گروه همتایان، ۴) بازی نقش ۵) تدریس نمایشی و اجرای تمرینهای عملی

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: مهارت‌های رایانه‌ای **کد درس: ۰۷**

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

نوع واحد: نظری - عملی

تعداد واحد: ۲ واحد (۰/۵ واحد نظری- ۱/۵ واحد عملی)

هدف کلی درس:

آشنایی با مبانی کامپیوتر شامل سخت‌افزار، نرم‌افزار، سیستم عامل، مهارت‌های اصلی ICDL با تاکید بر MS Office (ورد، اکسل و پاورپوینت) و کاربرد فناوری‌های اطلاعاتی نوین در اطلاع‌رسانی نظام سلامت

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ زیرساخت‌های فناوری و ارتباطی را بشناسد.
- ✓ رایانه و بخش‌های مختلف سخت‌افزاری آن را بشناسد.
- ✓ با مرورگرهای مختلف و کاربردهای ویژه آنها عملا کار کند.
- ✓ نرم‌افزارهای کاربردی و نرم‌افزارهای سیستمی را بشناسد.
- ✓ با نرم‌افزارهای بسته «مهارت‌های هفت‌گانه ICDL» (مانند ورد، پاورپوینت و...) کار کند.
- ✓ نرم‌افزار «ورد» را بشناسد و بتواند با آن کار کند.
- ✓ نرم‌افزار «پاورپوینت» و «پابلیشر» را بشناسد و بتواند با آن‌ها کار کند.
- ✓ نرم‌افزار «اکسل» و فرمول نویسی در اکسل را بطور کامل از صفر تا صد بلد باشد و عملاً از آن استفاده کند.

رئوس مطالب: (۹ ساعت نظری-۵۱ ساعت عملی)

- ✓ سیستم‌های رایانه‌ای و بخش‌های مختلف آن: (واحد) پردازش مرکزی، حافظه اصلی، حافظه کمکی، ابزارهای ورودی و خروجی و ابزارهای ارتباطی؛ نسل‌های رایانه و انواع رایانه، انواع سیستم عامل، مدیریت فایل، پوشه و برنامه‌های جانبی جستجوی فایل
- ✓ کسب مهارت در استفاده (شناخت اجزای مدیریتی، نصب و راه‌اندازی) یکی از سیستم عامل‌های به‌روز
- ✓ آشنایی با نرم‌افزار و نسل‌های آن
- ✓ آشنایی با اصول و مفاهیم طراحی نرم‌افزار
- ✓ آشنایی با نرم‌افزارهای اطلاع‌رسانی در سلامت
- ✓ آشنایی با کاربرد نرم‌افزارهای مبتنی بر موبایل در اطلاع‌رسانی
- ✓ نصب، راه‌اندازی و ایرادیابی سخت‌افزار ها و نرم‌افزارها
- ✓ آشنایی با واژه‌پرداز «ورد» و کار با آن (با تاکید بر کاربردهای آن در کتابخانه)
- ✓ آشنایی با «پاورپوینت» و کار با آن (با تاکید بر کاربردهای آن در کتابخانه)
- ✓ آشنایی با «اکسل» و «فرمول‌نویسی» (با تاکید بر کاربردهای آن در کتابخانه)
- ✓ آ شنایی با فناوری‌های اطلاعاتی نوین در اطلاع‌ر سانی نظام سلامت (مانند هوش م صنوعی، یادگیری ما شین، یادگیری عمیق، پردازش زبان طبیعی، متاورس، واقعیت مجازی، واقعیت افزوده، بلاکچین، رایانش ابری، رسانه‌های اجتماعی، وب ۲، وب ۳، وب پنهان)

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱) جعفرنژاد قومی ع .مهارت‌های هفت‌گانه ICDL با رویکرد اشتغال‌زایی .تهران: انتشارات علوم رایانه؛ ۱۴۰۰.

۲) اشرفی ع ا. آموزش تصویری Windows 10 به همراه نکات کاربردی کامپیوتر تمام رنگی .تهران: کیان؛ ۱۳۹۸.

۳) تیموری ه، داوری دولت آبادی م .مفاهیم پایه فناوری اطلاعات .آخرین ویرایش. تهران: موسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران.

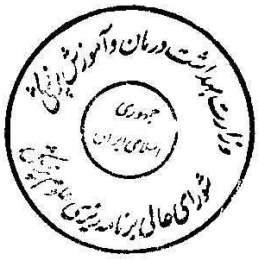
۴) باقریان فرح آبادی م، باقریان فرح آبادی ع، مهدی اسلام م .مبانی و کاربرد رایانه .تهران: جهاد دانشگاهی دانشگاه علامه طباطبایی؛ ۱۴۰۰.

روش تدریس:

۱) سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) یادگیری مبتنی برسناریو ۳) یادگیری به کمک گروه همتایان، ۴) بازی نقش ۵) انجام پروژه

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: بیماری‌شناسی (۱) **کد درس: ۰۸**

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲ واحد

هدف کلی درس: آشنایی کلی با بیماری‌های دستگاه تنفس، قلب و عروق و دستگاه گوارش

شرح درس:

- ✓ بیماری‌ها و حالات سلامت دستگاه تنفس را به همراه اصطلاحات لاتین مربوطه بشناسد.
- ✓ بیماری‌ها و حالات سلامت دستگاه قلب و عروق را به همراه اصطلاحات لاتین مربوطه بشناسد.
- ✓ بیماری‌ها و حالات سلامت دستگاه گوارش را به همراه اصطلاحات لاتین مربوطه بشناسد.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری)

- ✓ بیماری‌های شایع داخلی، و جراحی دستگاه تنفس
- ✓ بیماری‌های دستگاه تنفس فوقانی، سرماخوردگی، آنفولانزا، سینوزیت، رینیت، فارنژیت، لارنژیت، تونسیلیت
- ✓ بیماری‌های د ستگاه تنفس تحتانی، پنومونی، برونشیت حاد و مزمن، برونشکتازی، آمبولی، آمپیم و آمفیزم و آتلکتازی ایسه و سل ریه و سرطان آسم و CPOE و اختلالات پرده جنب پلورزی پتوموتراکس هموتراکس، ترومای قفسه صدری، کووید-۱۹
- ✓ بیماری‌های شایع قلب و عروق
- ✓ بیماری‌های مادرزادی قلب (ASD، VSD، PDA و TF)
- ✓ بیماری‌های اکتسابی قلب، تنگی و نارسایی دریچه میترال، آئورت ریوی و تریکوسپید (MVP)
- ✓ بیماری‌های عروق کرونر، آنژین، انفارکتوس (قلب)
- ✓ جراحی قلب (PTCA CABG) و تعویض دریچه، ترمیم دریچه پیوند قلب
- ✓ بیماری‌های شریانی، فشار خون، رینود بورگر
- ✓ بیماری‌های وریدی (DVT)، ترومبوآمبولی واریس
- ✓ بیماری فشارخون بالا
- ✓ نارسایی قلبی
- ✓ بیماری پرده‌های اطراف قلب شامل پریکاردیت، میوکاردیت و اندوکاردیت
- ✓ بیماری‌های شایع داخلی- جراحی گوارش
- ✓ بیماری‌های دهان، گلوسیت، موکوسیت، ژنژویت، سرطان حفره دهان، بیماری‌های مری، سرطان آشالازی، التهاب مری، ریفلاکس مری
- ✓ بیماری‌های معده، زخم، سرطان، گاستریت زخم و التهاب اثنی عشر
- ✓ بیماری‌های روده، پیچ خوردگی انسداد روده و فتق آنژیت
- ✓ سرطان کولون، آپاندیسیت، پریتونیت، هموروئید، شقاق
- ✓ جراحی آپاندکتومی، هرنیورافی، ایلئوستومی، کلوستومی
- ✓ بیماری‌های کبد و مجاری صفراوی، یرقان، سنگ کیسه صفرا، کیست کبدی، هپاتیت، سرطان کبد، سیروز وآبسه کبد
- ✓ بیماری‌های التهابی روده شامل کولیت اولسراتیو و کرون

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- برونر س .*بیماری‌های داخلی و جراحی بدون توجه به بخش‌های فرآیند پرستاری* .آخرین ویرایش

روش تدریس:

۱) روش یادگیری مبتنی بر مسئله، ۲)روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۳) روش کلاس معکوس، ۴) روش یادگیری مبتنی بر پروژه،

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: بیماری‌شناسی (۲) **کد درس: ۰۹**

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲ واحد

هدف کلی درس: آشنایی کلی با بیماری‌های دستگاه خون و نئوپلاسم غدد، اعصاب دستگاه ادراری تناسلی، بیماری‌های پوست، گوش و حلق و بینی، چشم، زنان

شرح درس:

- ✓ بیماری‌ها و حالات سلامت دستگاه خون و نئوپلاسم غدد را به همراه اصطلاحات لاتین مربوطه بشناسد.
- ✓ بیماری‌ها و حالات سلامت دستگاه ادراری و تناسلی را به همراه اصطلاحات لاتین مربوطه بشناسد.
- ✓ با بیماری‌ها و حالات سلامت بیماری‌های پوست به همراه اصطلاحات لاتین مربوطه آشنا گردد.
- ✓ بیماری‌ها و حالات سلامت گوش و حلق و بینی و چشم را به همراه اصطلاحات لاتین مربوطه بشناسد.
- ✓ با بیماری‌های مربوط به زنان و زایمان به همراه اصطلاحات لاتین مربوطه آشنا گردد.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری)

✓ بیماری‌های شایع داخلی جراحی، خون و نئوپلاسم، تومورهای خوش‌خیم و بدخیم، تقسیم‌بندی سرطان‌ها و نامگذاری آنها، اتیولوژی سرطان، عوامل ژنتیکی، محیطی، تغذیه، شغلی، تظاهرات بالینی سرطان‌ها، عوارض سرطان موضعی و سیستمیک، اصول کلی درمان سرطان، شیمی درمانی، رادیوتراپی، جراحی، پیشگیری از سرطان‌ها و علائم هشداردهنده سرطان

✓ بیماری‌های خون، انواع کم‌خونی‌ها، مادرزادی، تالاسمی، هموفیلی، اکتسابی، فقر آهن، کمبود B۱۲، اسید فولیک، بیماری‌های خونریزی‌دهنده (ITP TTP)، ترمبوسیتوپنی، اختلال در عملکرد پلاکتی، لکوپنی و نوتروپنی ایزوله و ...، لنفادنیت، لنفاژیت

✓ بیماری‌های شایع غدد، غده هیپوفیز، پرکاری و کم کاری هیپوفیز، درمان‌های دارویی و جراحی دیابت بی‌مزه، عملکرد غده هیپوفیز، غده تیروئیدهایپر و هیپوتیروئید، سرطان تیروئید، تیروئیدیت، تیروئیدکتومی، غده پاراتیروئید

✓ کم‌کاری و پرکاری پاراتیروئید، عملکرد غده، پاراتیروئید غده فوق کلیوی، فئوکروموسیتوما، کم کاری و پرکاری آدرنال، عملکرد غده فوق کلیوی، غده پانکراس، پانکراتیت، دیابت شیرین، عملکرد غده پانکراس، دیابت نوع یک

✓ بیماری‌های شایع داخلی، جراحی اعصاب، بیماری‌های عروق مغز (TIA CVA)، بیماری‌های التهابی مغز، مننژیت، آبسه مغز، ترومای سر، خونریزی داخل، سخت شامه خارج و داخل مغز

✓ ضربه سر، سرطان مغز، گلیوما، مننژیوما، تومورهای متاستاتیک، تومورهای نخاع، بیماری‌های اعصاب (صرع، پارکینسون، میاستنی، گراویس، آلزایمر)، جراحی مغز، کرانیوتومی لامینکتومی- بیماری ام اس (MS)

✓ بیماری‌های شایع داخلی، جراحی دستگاه تناسلی- ادراری، بیماری‌های التهابی کلیه، نفریت، پیلونفریت، گلومرولیت، هیدرونفروز، سنگ کلیه، سرطان کلیه، نفرکتومی، بیماری‌های مثانه، سیستیت، سیستکتومی، پروستاتیت، سرطان پروستات، بیماری‌های بیضه، اپیدیمیت اورکیتکتومی (TUR)، پروستاتکتومی، واریکوسل، هیدروسل، TR، هیسترکتومی

✓ بیماری‌های پوست، علل انواع بیماری‌های التهابی پوست، میکروبی، قارچی، انگلی، ویروسی و آلرژی، سوختگی‌ها و انواع آن، سرطان‌های پوست، تظاهرات شایع بیماری‌های پوستی

ب) بیماری‌های چشم

✓ بیماری‌های پلک، غدد اشکی، قرنیه، گلوکوم، کاتاراکت و انواع آن، جراحی‌های چشم، نقایص بینایی جسم خارجی در چشم، ترومای چشم، بیماری‌های شبکیه، دکلمان شبکیه، رتینوپاتی

ج) بیماری‌های گوش و حلق و بینی

✓ عفونت گوش خارجی، میانی و داخلی، جراحی‌های گوش، التهاب ماستوئید جسم خارجی در گوش، نقایص شنوایی، اختلالات شنوایی، پروتزهای گوش، لابیرنتیت، ماستکتومی، پرفوراسیون، پرده تیمپان

د) بیماری‌های روانی

✓ علل و عوارض موثر در ایجاد بیماری‌های روانی

✓ اختلالات روانی شخصیت، اختلالات رفتاری اضطراب، افسردگی، انواع بیماری‌های روانی، اسکیزوفرنی و انواع آن

✓ مانیاک سایکوز نوروز پیشگیری نوتوانی

ه) بیماری‌های عضلانی اسکلتی

✓ بیماری‌های شایع داخلی و جراحی استخوان مفاصل عضلات شکستگی باز و بسته، استئومیلیت، استئوآرتریت، روماتیسم مفصل، اسپاسم عضلانی، آرتریت میالژی، آرتر، آلژیا، آرتریت، روماتوئید، بیماری‌های کلاژن، لوپوس، بهجت و اسکولیت

و) بیماری‌های مادران و نوزادان

✓ سیکل قاعدگی، لقاح، تشخیص حاملگی، بیماری‌های شایع دوران حاملگی، عوارض دوران بارداری، بیماری‌های زنان

✓ کانسر، سرویکس، اندومتریوز، میوما، هیسترکتومی، زایمان طبیعی، سزارین، هیدرو آمینوزس، اکلامپسی، پره اکلامپسی، سقط جنین و عوارض آن، مضرات مادی و معنوی سقط جنین، مضرات زایمان غیرطبیعی غیر ضروروی

✓ غربالگری در بیماری‌های زنان

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

برونر س . *بیماری‌های داخلی و جراحی بدون توجه به بخش‌های فرآیند پرستاری* .آخرین ویرایش.

روش تدریس:

۱) روش یادگیری مبتنی بر مسئله، ۲)روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۳) روش کلاس معکوس، ۴) روش یادگیری مبتنی بر پروژه،

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: داروشناسی **کد درس: ۱۰**

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

نوع واحد : نظری – عملی

تعداد واحد: ۲ واحد ۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی

هدف کلی درس: آشنایی با مفاهیم پایه داروشناسی، گروه‌های اصلی داروها و داروهای پرمصرف در هر گروه داروئی

شرح درس:

- ✓ با گروه‌های اصلی دارویی آشنا گردد.
- ✓ داروهای پر استفادهٔ هر گروه بیماری را بشناسد.
- ✓ خطرات و عوارض هر یک از داروها را بداند.
- ✓ با مکمل‌ها و ویتامین‌های رایج کشور و داروهای مورد سوء مصرف و اعتیادآور آشنا شود.

رئوس مطالب: (۲۶ ساعت نظری-۱۷ ساعت عملی)

- ✓ کلیات فارماکولوژی و انواع اشکال دارویی
- ✓ روش‌های تجویز داروها و نحوه مصرف صحیح داروها
- ✓ اصول فارماکوکینتیک و فارماکودینامیک
- ✓ تداخلات دارویی و انواع عوارض ناخواسته داروها
- ✓ آشنایی با داروهای مؤثر بر سیستم عصبی خودمختار
- ✓ آشنایی با داروهای مؤثر بر سیستم قلبی و عروقی
- ✓ آشنایی با داروهای مؤثر بر کلیه‌ها و مجاری ادراری
- ✓ آشنایی با داروهای مؤثر بر دستگاه گوارشی
- ✓ آشنایی با ضد دردهای رایج
- ✓ آشنایی با آنتی بیوتیک‌ها
- ✓ آشنایی با داروهای مؤثر بر سیستم اعصاب مرکزی
- ✓ آشنایی با داروهای مؤثر بر سیستم اندوکرین
- ✓ آشنایی با مکمل‌ها و ویتامین‌های رایج کشور
- ✓ آشنایی با داروهای مورد سوء مصرف و اعتیادآورها
- ✓ آشنایی با عوارض داروهای ضد بارداری

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱) کاتزونگ. *کتاب فارماکولوژی پایه و بالینی*. جلد اول، ترجمه مهرناز رضوانفرد و فرناز سینایی؛ آخرین ویرایش.
۲) کاتزونگ. *کتاب فارماکولوژی پایه و بالینی*. جلد دوم، ترجمه دکتر منیژه متولیان و دکتر مجید متقی‌نژاد؛ آخرین ویرایش.

روش تدریس:

۱) روش یادگیری مبتنی بر مسئله، ۲)روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۳) روش کلاس معکوس، ۴) روش یادگیری مبتنی بر پروژه،

شیوه ارزشیابی دانشجو: ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: سیستم های اطلاع‌رسانی پزشکی **کد درس: ۱۱**

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

نوع درس: کمبود/جبرانی

تعداد واحد: ۱ (۰/۵ واحد نظری- ۰/۵ واحد عملی)

هدف کلی درس: دانشجو باید در پایان این درس بتواند از الگوهای کتابخانه ای و روشهای مختلف جستجو در بانکهای اطلاعاتی مهم در رشته تحصیلی خود استفاده کند و با سرویسهای کتابخانه ای دانشگاه محل تحصیل خود آشنا شود. از جمله اهداف دیگر این درس آشنایی با مرورگرهای معروف اینترنت است به گونه ای که دانشجو بتواند با موتورهای جستجو کار کند و با سایتهای معروف و مفید اطلاعاتی رشته خود آشنا شود. در پایان دانشجو باید توانایی استفاده از نرم افزارهای هوش مصنوعی و مایکروسافت را داشته باشد.

شرح درس:

در این درس دانشجو با بانکهای اطلاعاتی مهم و نرم افزارهای عملی و کاربردی رشته تحصیلی، سایتهای مهم، نرم افزارهای هوش مصنوعی و مایکروسافت آشنا می شود تا بتواند به طور عملی از رایانه و امکانات آن برای مطالعه و تحقیق در رشته خود استفاده کند.

رئوس مطالب (۹ ساعت نظری -۱۷ ساعت عملی)

- آشنایی با بانکهای اطلاعاتی مهم و نرم افزارهای عملی و کاربردی رشته تحصیلی
- معرفی و ترمینولوژی اطلاع‌رسانی
- آشنایی با نرم افزارهای کتب مرجع رشته تحصیلی روی لوح فشرده و نحوه استفاده از آنها
- آشنایی با بانکهای اطلاعاتی نظیر : Biological Abstract, Embase, Medline ..... و نحوه جستجو در آنها
- آشنایی با نرم افزارهای هوش مصنوعی
- آشنایی با نرم افزارهای مایکروسافت

روش تدریس:

- ۱) روش یادگیری مبتنی بر مسئله، ۲)روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۳) روش کلاس معکوس، ۴) روش یادگیری مبتنی بر پروژه، ۵) یادگیری مبتنی بر مسئله ، ۶) نمایش عملی

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

1. Finding Information in Sciences, Technology and Medicine, Jill Lambert, Taylor & Francis, The last edition.
2. Information Technology Solutions for Healthcare, Krzysztof Zieli'nski et al., The last edition.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- در حیطه شناختی، ارزشیابی دانشجو در اواسط و پایان دوره به صورت تشریحی انجام می شود.
- در حیطه روانی-حرکتی، آزمون عملی مهارت دانشجو در استفاده از نرم افزارهای مرتبط به رشته، جستجوی اینترنتی، هوش مصنوعی، و نرم افزارهای مایکروسافت با استفاده از چک لیست انجام می شود.

نام درس : اصول و مبانی مدیریت خطرحوادث و بلایا **کد درس: ۱۲**

پیش نیاز یا همزمان: -

تعداد واحد: ۲ (۱ واحد نظری- ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری- عملی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم مبانی مدیریت خطر بلایا است که شامل شناخت چرخه مدیریت خطر، مفاهیم و ساختار مدیریت خطر، شناخت اصول مدیریت و برنامه ریزی بخش سلامت در مراحل کاهش آسیب آمادگی پاسخ و بازیابی در حوادث و بلایا ، اصول ابتدایی خود امدادی و دگر امدادی می باشد.

شرح درس: در این درس دانشجو ضمن آشنایی و شناخت ادبیات مشترک مدیریت خطر بلایا، با مهارت‌های عملی حیاتی نظیر احیا قلبی ریوی پایه، تریاژ و . . . آشنا می شود.

رئوس مطالب : (۱۷ ساعت نظری – ۳۴ ساعت عملی)

الف: نظری(۱۷ ساعت)

- آشنایی با کلیات، مفاهیم، واژه‌ها، اهمیت و ضرورت مدیریت حوادث و بلایا
- آشنایی با مخاطرات طبیعی و انسان ساخت در جهان و ایران
- آشنایی با شیوه های پیشگیری از وقوع بلایا
- آشنایی با شیوه‌های ارتقای آمادگی برای پاسخگویی موثر به بلایا و حوادث
- آشنایی با اثرات روانشناختی بلایا و حمایت‌های روانی اجتماعی
- آشنایی با بازیابی پس از بلایا و برگشت به حالت بهتر از قبل
- آشنایی با سامانه فرماندهی سانحه و کارکردهای آن
- آشنایی با قانون و اسناد ملی مدیریت حوادث و بلایا

ب: عملی(۳۴ ساعت)

- انجام احیا پایه یک و دو نفره(استفاده از ماکت، کار با الکترو شوک خودکار خارجی AED)
- شرکت در تمرین (دور میزی، اطفا حریق ،...)
- آشنایی با انجام تریاژ پایه

ارزیابی خطر

نام درس: مبانی علم اطلاعات سلامت **کد درس: ۱۳**

تعداد واحد: ۲ واحد نظری

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

هدف کلی درس: هدف کلی درس مبانی علم اطلاع‌رسانی پزشکی، آشنایی دانشجویان با مفاهیم پایه، اصول، و ارزش‌های رشتهٔ اطلاع‌رسانی پزشکی و نقش آن در مدیریت و ارائه اطلاعات پزشکی است. این درس به دانشجویان کمک می‌کند تا با ماهیت، تاریخچه، و اهمیت این رشته آشنا شوند و درک عمیقی از جایگاه و مسئولیت‌های حرفه‌ای خود در سیستم‌های بهداشتی و درمانی به دست آورند. همچنین، دانشجویان با مبانی نظری و عملی مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی، اخلاق حرفه‌ای، و نقش فناوری‌های اطلاعاتی در این حوزه آشنا می‌شوند.

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ اصطلاحات، مفاهیم و نظریه‌های مرتبط با علم اطلاعات و مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی را تعریف کند.
- ✓ تاریخچهٔ علم اطلاعات وکتابداری را با تأکید بر علم اطلاعات و کتابداری در حوزهٔ پزشکی و سلامت شرح دهد.
- ✓ با زمینه‌ها، بسترهای شغلی و مسئولیت‌های حرفه‌ای متخصصان اطلاع‌رسانی پزشکی (کتابخانه‌ها، مراکز تحقیقاتی و پژوهشگاه‌ها، بیمارستان‌ها، مراکز علم‌سنجی، تیم‌های تحقیقاتی و درمانی، مراکز انتشاراتی و...) آشنا باشد.
- ✓ مبانی و ارکان رشتهٔ اطلاع‌رسانی پزشکی را بشناسد.
- ✓ حرفهٔ مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی را شرح دهد.
- ✓ ارزش‌ها و جذابیت‌های حرفه‌ای در حوزه اطلاعات و ارتباطات سلامت را شرح دهد.
- ✓ فلسفهٔ مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی را بداند.
- ✓ جنبه‌های اجتماعی و حقوقی رشتهٔ مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی را بشناسد.
- ✓ اخلاق حرفه‌ای در مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی را شرح دهد.
- ✓ تأثیر فناوری‌های نوین را بر خدمات کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی پزشکی توصیف نماید.
- ✓ جایگاه و منزلت اجتماعی کتابداران و اطلاع‌رسانان پزشکی را در عرصهٔ سلامت بیان نماید.
- ✓ خدمات نوین کتابخانه‌ای در کتابخانه‌های مختلف عمومی، دانشگاهی، مدارس و کودکان را بیان کند.
- ✓ کتابخانه‌های شبکه‌ای، سبز، دیجیتال، مجازی ، هوشمند، و انواع دیگر آن را بشناسد.
- ✓ انجمن‌های بین‌المللی و ملی مرتبط با کتابخانه و کتابداری را بشناسد و با خدمات آنها، فرصت‌های آموزشی و پژوهشی، گرنت‌های مختلف، همایش‌ها و انتشارات آنها آشنا شود.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری)

- ✓ مفاهیم مرتبط با کتاب، کتابداری و علم اطلاعات، اهمیت و ضرورت آن در نظام سلامت
- ✓ ارزش‌ها و جذابیت‌های حرفه‌ای در حوزه اطلاعات و ارتباطات سلامت
- ✓ مسئولیت‌های حرفه‌ای متخصصان اطلاع‌رسانی پزشکی
- ✓ مبانی و ارکان رشتهٔ اطلاع‌رسانی پزشکی
- ✓ سیر تحول و کارکرد انواع کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی، کتابخانه سبز، کتابخانه انسانی (Human Library)، کتابخانه‌های بدون کاغذ، کتابخانه دیجیتال با نگاهی ویژه به کتابخانه‌های سلامت و...
- ✓ سیر تکامل علم اطلاعات و علم اطلاعات سلامت، رشته‌ها و گرایش‌های مرتبط در ایران و جهان
- ✓ خدمات اطلاعاتی به مصرف‌کنندگان اطلاعات خاص (مانند بیماران، نوسوادان، معلولان، کودکان، زنان و گروه‌های نژادی، قومی، مهاجران و ...)

- ✓ زمینه‌ها و بسترهای شغلی مرتبط با اطلاعات در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی سلامت، مراکز تحقیقاتی و پژوهشگاه‌ها، بیمار ستان‌ها، درمانگاه‌ها، داروخانه‌ها، کارخانجات دارویی، صنعت و فناوری، مراکز علم سنجی، مراکز مبتنی بر شواهد، مراکز تو سعه و هماهنگی پژوهش، شرکت‌های دانش‌بنیان، مراکز رشد و نوآوری، مراکز انتشاراتی و دفاتر مجلات و غیره
- ✓ انجمن‌ها و سازمان‌های ملی و بین‌المللی مرتبط با علم اطلاعات با تاکید بر حوزه سلامت، آشنایی با ظرفیت‌ها و فرصت‌های موجود برای تو سعه فردی، اجتماعی، سازمانی و بین‌المللی در اطلاع‌ر سانی سلامت (مانند کتابخانه ملی پز شکی و انجمن‌هایی مانند IATUL IMLISA, MLA, EAHIL, ALA, IFLA و بخش کتابخانه‌های پزشکی ایفلا)
- ✓ نقش و مسئولیت‌های کتابداران و متخصصان علم اطلاعات در نظام سلامت مانند آموزش‌یاری، پژوهش‌یاری، علم‌سنجی، اطلاع‌درمانی، کتاب‌درمانی، مشاوره اطلاعاتی، مدیریت مجلات، کتابداری بالینی، مدیریت داده‌های سلامت، متن‌کاوی، داده‌کاوی، مدیریت اطلاعات سلامت در ر سانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی (کنترل و توزیع اطلاعات سلامت در شبکه‌های اجتماعی)، م شارکت در مرورهای نظام‌مند و توسعه راهنماهای بالینی، اطلاع‌رسانی در حوادث و بلایا
- ✓ تحولات هوش مصنوعی و تأثیر آن بر علوم اطلاعات
- ✓ بررسی چالش‌های اخلاقی و حریم خصوصی در عصر هوش مصنوعی
- ✓ آشنایی با ساختمان، معماری و تجهیزات کتابخانه و مراکز اطلاع‌رسانی سلامت، زیباسازی فضا و امکانات رفاهی
- ✓ اخلاق حرفه‌ای در مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

1) Roper, F. W. Health Librarianship: An Introduction. Bloomsbury Publishing USA; 2014.
2) Kronenfeld MR, Kronenfeld JJ. A History of Medical Libraries and Medical Librarianship: From John Shaw Billings to the Digital Era. Rowman & Littlefield Publishers; 2021 Feb 11.
3) Cronau, Deborah A. Health Science Librarianship. Medical Library Association Books [Series]; 2015.

روش تدریس:

۱) سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده،۲) کلاس معکوس، ۳) یادگیری مشارکتی، ۴) یادگیری به کمک گروه همتایان، ۵) روش تدریس گروهی کوچک

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: مدیریت دانش سلامت **کد درس: ۱۴**

تعداد واحد: ۲ واحد نظری

پیش نیاز یا همزمان : مبانی علم اطلاعات سلامت (کد ۱۳)

هدف کلی درس: هدف کلی درس مدیریت دانش سلامت، آشنایی دانشجویان با مفاهیم، اصول، و روش‌های مدیریت دانش در حوزه سلامت و نقش مراکز اطلاع‌رسانی سلامت در بهبود دسترسی، اشاعه، و استفاده مؤثر از اطلاعات سلامت است. این درس به دانشجویان کمک می‌کند تا با فرآیندهای تبدیل داده به اطلاعات و دانش در حوزه سلامت آشنا شوند و مهارت‌های لازم برای مدیریت دانش در مراکز اطلاع‌رسانی سلامت را کسب کنند.

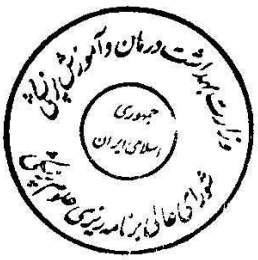
شرح درس: پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ مفاهیم مدیریت دانش و سازمان‌های یادگیرنده را شرح دهد.
- ✓ اهمیت مدیریت دانش در نظام سلامت، و نقش و کارکرد دانش در نظام سلامت را بیان کند.
- ✓ راهبردهای خلق، اخذ و اشتراک دانش را توصیف نماید.
- ✓ نحوهٔ طراحی، توسعه، معماری، پیاده‌سازی، و ارزیابی طرح‌های مدیریت دانش سلامت را شرح دهد.
- ✓ فناوری‌های نظام مدیریت دانش سلامت را یاد بگیرد.
- ✓ استفاده از بسترهای شبکه‌های اجتماعی برای مدیریت دانش را بداند.
- ✓ سیستم‌های پشتیبان تصمیم‌گیری بالینی را تعریف و توصیف نماید.
- ✓ شیوه‌های مستندسازی تجارب و دانش پزشکان و پیراپزشکان در بیمارستان‌ها را شرح دهد.
- ✓ نحوهٔ مدیریت دانش سلامت در فضای مجازی را توصیف نماید.
- ✓ تکنیک‌های مختلف مدیریت و ارتباط دانش (مانند ترجمان دانش) را یاد بگیرد.
- ✓ با سازمان‌های مرتبط با مدیریت دانش در سطح ملی و بین‌المللی آشنا شود.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری)

- ✓ مفاهیم پایه در مدیریت دانش سلامت
- ✓ تعریف مدیریت دانش و تفاوت آن با مدیریت اطلاعات
- ✓ اهمیت مدیریت دانش در حوزه سلامت
- ✓ فرآیند تبدیل داده به اطلاعات و دانش در حوزه سلامت
- ✓ فرآیندهای مدیریت دانش در سلامت
- ✓ جمع‌آوری و شناسایی دانش سلامت
- ✓ سازماندهی و ذخیره‌سازی دانش سلامت
- ✓ اشاعه و به‌روزرسانی دانش سلامت
- ✓ آشنایی با انواع دیدگاه‌های مرتبط با مدیریت دانش
- ✓ رویکردهای حاکم بر مدیریت دانش
- ✓ الگوهای مدیریت دانش
- ✓ اصول و کارکردهای مدیریت دانش
- ✓ چرخه مدیریت دانش
- ✓ مزایای مدیریت دانش
- ✓ قابلیت‌های مدیریت دانش
- ✓ نقش مراکز اطلاع‌رسانی سلامت در مدیریت دانش
- ✓ تعریف و وظایف مراکز اطلاع‌رسانی سلامت

- ✓ نقش متخصصان اطلاع‌رسانی پزشکی در مدیریت دانش
- ✓ همکاری مراکز اطلاع‌رسانی سلامت با سازمان‌های بهداشتی و درمانی
- ✓ فناوری‌های نوین در مدیریت دانش سلامت
- ✓ نقش فناوری‌های اطلاعاتی در تسهیل فرآیندهای مدیریت دانش
- ✓ سیستم‌های مدیریت دانش (KMS) در حوزه سلامت
- ✓ کاربرد هوش مصنوعی و یادگیری ماشین در مدیریت دانش سلامت
- ✓ نرم افزارهای مدیریت دانش
- ✓ ارتباطات سلامت و مدیریت دانش
- ✓ نقش ارتباطات مؤثر در اشاعه دانش سلامت
- ✓ استفاده از رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی برای انتقال دانش سلامت
- ✓ آموزش سواد سلامت به جامعه و بیماران
- ✓ مدیریت دانش در نظام سلامت
- ✓ انواع دانش سلامت
- ✓ مفهوم مدیریت دانش سلامت
- ✓ خدمات مدیریت دانش سلامت
- ✓ چالش‌های مدیریت دانش در حوزه سلامت
- ✓ چالش‌های اخلاقی و حقوقی در مدیریت دانش سلامت
- ✓ مسائل مربوط به حریم خصوصی و امنیت اطلاعات سلامت
- ✓ استانداردها و روش‌های مدیریت دانش سلامت
- ✓ استانداردهای بین‌المللی در مدیریت دانش سلامت
- ✓ بهترین روش‌های مدیریت دانش در مراکز اطلاع‌رسانی سلامت
- ✓ مطالعه موردی سیستم‌های موفق مدیریت دانش سلامت در سطح جهانی
- ✓ آینده مدیریت دانش سلامت
- ✓ روندهای نوظهور در مدیریت دانش سلامت
- ✓ نقش فناوری‌های پیشرفته در تحول مدیریت دانش سلامت
- ✓ فرصت‌ها و چالش‌های پیش‌روی مراکز اطلاع‌رسانی سلامت

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱) سروی ع، سیدحسینی ش. *مبانی، ساختار و فرآیند مدیریت دانش در پرتوی نظام سلامت* .تهران: چاپار؛ ۱۳۹۹.

۲) ربیعی ع، هوشیان ثابت لاهیجانی، محیا .*کتاب ارتقای مدیریت دانش در سازمان‌ها با بهره‌گیری از فناوری اطلاعات* .آخرین ویرایش. انتشارات تیسا.

۳) تاج الدینی ا، سادات موسوی ع، باب الحوائجی ف .*کتاب دانش و ترجمان دانش*. آخرین ویرایش. انتشارات کتابدار.

۴) عوض ا م، غزیری ح م .*کتاب مدیریت دانش* .ترجمه زهیر حیاتی .آخرین ویرایش.انتشارات کتابدار.

۵) بهبودی ا، بهبودی ا، لاغر فیروزجایی ش .*مدیریت دانش در بهداشت و درمان* .تهران: پژوهش اخوت؛ ۱۳۹۴.

۶) گایسلر ای، کوکبی م ترجمه .(*دانش و نظام‌های دانش: فراگیری از شگفتی‌های ذهن*) .همدان: سپهر دانش؛ ۱۳۹۳.

۷) فتاحی ر .*از اطلاعات تا دانش: چالش‌ها و رهیافت‌ها* .تهران: نشر کتابدار؛ ۱۳۹۰.

۸) محرابی ع، محقق ن ، حجتی‌زاده ی .*ترجمان دانش: بسط مبانی نظری مدیریت، انتقال و اشتراک دانش* .تهران: اساطیری، چاپار؛ ۱۳۹۶.

۹) عوض ا، غزیری ح .*مدیریت دانش: ابزارهای سیستم مدیریت دانش و پرتال‌ها* .ترجمه زهیر حیاتی. تهران: نشر کتابدار؛ ۱۳۹۷

10) Dalkir, K. *Knowledge Management in Theory and Practice*. USA: The MIT Press; 2023

روش تدریس:

۱) سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده،۲) کلاس معکوس، ۳) یادگیری مشارکتی، ۴) یادگیری به کمک گروه همتایان، ۵) روش تدریس گروهی کوچک ، ۶) یادگیری مبتنی بر سناریو

شیوه ارزشیابی دانشجو :

- ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: روش تحقیق **کد درس: ۱۵**

تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری- ۱ واحد عملی)

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

هدف کلی درس: آشنایی با اهمیت و ضرورت پژوهش و توسعه علم، شناختن شکاف تحقیقاتی و نوآوری در پژوهش، وضعیت پژوهش در حوزه سلامت و رشتهٔ مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی ، ارتباط جنبش عملکرد مبتنی بر شواهد با توسعه پژوهش

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ با ساختار علمی یک پژوهش آشنا باشد.
- ✓ انواع پژوهش از نظر هدف، رویکرد و روش (ماهیت) را توصیف نماید.
- ✓ انواع متغیر و مقیاس‌های سنجش آن‌ها را توضیح دهد.
- ✓ انواع مقالات علمی را بشناسد و پرکاربردترین آنها را در پژوهش‌های سلامت و کتابداری پزشکی بداند.
- ✓ روش‌های تعیین، تدوین و ارزشیابی مسئلهٔ پژوهش را بیان کند.
- ✓ انواع روش‌های پاسخگویی به مسئله (سؤالات اساسی و فرضیهٔ پژوهش) را توصیف نماید.
- ✓ روش‌های مختلف نمونه‌گیری را توضیح دهد.
- ✓ ابزارها و روش‌های گردآوری اطلاعات را بیان کند.
- ✓ انواع مختلف استناد را در یک اثر پژوهشی به کار گیرد.
- ✓ یک پروپوزال پژوهشی را براساس اصول علمی بررسی نماید و عملاً با نحوهٔ نگارش یک گزارش تحقیق آشنا باشد.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری-۳۴ ساعت عملی)

- ✓ مفاهیم پایه در روش تحقیق
- ✓ تعریف پژوهش و اهمیت آن در حوزه اطلاعات و ارتباطات سلامت
- ✓ تعریف پژوهشگر و ویژگی های آن
- ✓ انواع پژوهش‌ها (کمی، کیفی، ترکیبی)
- ✓ فرآیند کلی پژوهش علمی
- ✓ مراحل طراحی پژوهش
- ✓ شناسایی و تعریف مسئله پژوهش
- ✓ مرور ادبیات و پیشینه تحقیق
- ✓ تدوین سؤالات و فرضیه‌های پژوهش
- ✓ روش‌شناسی تحقیق
- ✓ روش‌های جمع‌آوری داده‌ها (پرسشنامه، مصاحبه، مشاهده، آزمایش)
- ✓ روش‌های نمونه‌گیری و تعیین جامعه آماری
- ✓ تعیین حجم نمونه و فرمول های آن
- ✓ طراحی ابزارهای پژوهش (پرسشنامه، چک‌لیست، راهنماهای مصاحبه)
- ✓ تحلیل داده‌ها
- ✓ روش‌های تحلیل داده‌های کمی (آمار توصیفی و استنباطی)
- ✓ آشنایی مقدماتی با روش های کیفی
- ✓ استفاده از نرم‌افزارهای تحلیل داده
- ✓ شناخت روش‌های تحقیق در حوزه مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی

- ✓ آشنایی با انواع روش‌های تحقیق پیچیده در حوزه سلامت (مانند کارآزمایی‌ها، کوهورت‌ها، گزارشات موردی)
- ✓ آشنایی با مطالعات دست اول اصیل و مطالعات ثانویه از دیدگاه پژوهشی
- ✓ تدوین یک پروپوزال یا پروتکل پژوهش برای یکی از مطالعات پیمایشی، مطالعه تجربی یا مطالعه مروری
- ✓ اصول نگارش علمی
- ✓ ساختار مقاله علمی (چکیده، مقدمه، روش‌شناسی، نتایج، بحث، نتیجه‌گیری)
- ✓ نحوه نگارش گزارش‌های پژوهشی و پایان‌نامه‌ها
- ✓ رعایت اصول اخلاقی در نگارش علمی (ارجاع‌دهی، جلوگیری از سرقت علمی)
- ✓ انتشار نتایج پژوهش
- ✓ انتخاب مجله مناسب برای انتشار مقاله
- ✓ فرآیند داوری و بازبینی مقالات علمی
- ✓ ارائه نتایج پژوهش در کنفرانس‌ها و سمینارها

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱) منصوریان ی .*مبانی نگارش علمی* .تهران: کتابدار؛ ۱۳۹۶.

۲) اشرفی ریزی ح و همکاران .*روش تحقیق در علوم انسانی و سلامت* .همدان: سپهر دانش؛ ۱۳۹۲.

۳) تهوری ز .*راهنمای نگارش پایان نامه* .تهران: نشر کتابدار؛ ۱۳۹۱.

۴) نوبخت، م .*روش تحقیق پیشرفته* .تهران: جهاد دانشگاهی؛ ۱۳۹۳.

۵) موسوی محب م، امیری ا .*مبانی روش تحقیق* .انتشارات کتاب آوا؛ ۱۴۰۰.

۶) سادات‌موسوی، علی، بامیر، موسی، مرادپوردهنوی، امیرحسین، تاج‌الدینی، اورانوس .*اصول جامع پژوهش و مقاله‌نویسی به زبان ساده همراه با مثال‌های موردی (با تاکید بر علوم پزشکی)*. انتشارات دانشگاه علوم پزشکی کرمان؛ نشر کتابدار؛ ۱۴۰۲.

۷) فاستر، مارگارت جی، جوول، سارا تی .*راهنمای مرور نظام‌مند برای کتابداران* .ترجمه محمدرضا هاشمیان، ابوالفضل طاهری. زیرنظر فیروزه زارع فراشبندی. تهران: نشر کتابدار؛ ۱۴۰۰. (منبع اصلی/ بخش‌های از کتاب)

۸) منصوریان ی .*روش تحقیق در علم اطلاعات و دانش‌شناسی* .هران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، پژوهشکده تحقیق و توسعه علوم انسانی؛ ۱۳۹۸. (منبع اصلی/ بخش‌های از کتاب)

۹) شورای نویسندگان کمیته پژوهشی دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی ایران .*اصول پایه روش تحقیق در علوم پزشکی* .تهران: حیدری؛ ۱۳۹۸.

۱۰) علوی‌نیا م، حسینی ح، صادقی ا، حارث آبادی م، نبوی ح، شرکاء ح، هاشمی م .*روش تحقیق در علوم پزشکی* .مشهد: دانشگاه علوم پزشکی خراسان؛ ۱۳۹۱.

۱۱) نظری م .*پژوهش مولد و ماندگار* .آخرین ویرایش. موءلف.

1. Creswell, J. W. *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods*. 2022.
2. Jackson, K., Bazeley, P. *Qualitative data analysis with NVivo*. 2019.
3. Jacobsen, K. H. *Introduction to Health Research Methods: A Practical Guide*. 2020.

روش تدریس:

۱) سخنرانی برنامه‌ریزی شده،۲) کلاس معکوس، ۳) یادگیری مشارکتی، ۴) یادگیری به کمک گروه همتایان، ۵) روش تدریس گروهی کوچک ، ۶) یادگیری مبتنی بر سناریو

شیوه ارزشیابی دانشجو : ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: رسانه‌های اطلاعاتی و ارتباطی **کد درس: ۱۶**

تعداد واحد: ۲ واحد ۱ واحد نظری ۱ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : جامعه‌شناسی اطلاعات سلامت (کد ۰۵)

هدف کلی درس:

توانمند سازی دانشجویان برای نگارش ژانرهای مختلف روزنامه‌نگاری، خبر، گزارش، و چندرسانه‌ای در حیطهٔ علمی و دستاوردهای پژوهشی حوزه سلامت؛ توانمند سازی دانشجویان برای ایجاد، ارزیابی، توزیع و به اشتراک‌گذاری محتواهای پژوهشی سلامت از طریق رسانه‌های اجتماعی و شبکه‌های اجتماعی، ژورنال‌ها و حفظ آن برای استفاده در آینده؛ ردیابی به‌اشتراک‌گذاری مانند: مشاهده شدن و ذکر شدن (Mention) پژوهش‌های سلامت با آلتمتریک و روش‌های افزایش ذکر به گزارش‌ها و خبرهای سلامت؛ آشنایی دانشجویان با شبکه‌های اجتماعی پژوهش‌محور و علمی (مانند ریسرچ گیت، پابلونز، لینکدین، و ...)؛ راهکارهای یافتن افراد متخصص در سطح ملی و بین‌المللی برای همکاری‌های علمی و به‌اشتراک‌گذاری دانش.

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ سیر تحول و توسعه رسانه‌ها (چاپی، الکترونیکی) و نقش و اهمیت آن‌ها را توضیح دهد.
- ✓ مفاهیم اساسی خبر، ارزش‌های خبری، و تفاوت خبر با اطلاعات و تفسیر را بیان کند.
- ✓ عناصر ششگانهٔ خبر را تشخیص دهد و کاربرد و جایگاه هر یک را در فرایند تولید و انتشار خبر بیان کند.
- ✓ قواعد درست‌نویسی، نشانه‌گذاری و شیوه‌های گوناگون مأخذنویسی در نشریه‌های هدف حوزهٔ علوم پزشکی را با ذکر مثال بیان کند.
- ✓ مصاحبه را تعریف کند و انواع آن را با ذکر مثال توضیح دهد.
- ✓ از سخنرانی‌ها، سمینارها، کنفرانس‌ها و همایش‌های علمی، گزارش خبری تهیه کند.
- ✓ ساختار کامل یک مقاله در روزنامه‌ها و مطبوعات را با ذکر ارکان مختلف آن توضیح دهد.
- ✓ تفاوت اساسی بین رسانه‌های محلی، ملی و جهانی را بیان کند و تأثیرات عمدهٔ فرهنگ و ارتباطات در عرصهٔ بین‌المللی را توضیح دهد.
- ✓ انواع شبکه های اجتماعی علمی و عمومی را بشناسد و طبقه‌بندی و کاربرد این شبکه‌ها در اطلاع‌رسانی را تبیین نماید.
- ✓ فرایند تولید پیام و تأثیر تعاملی شدن رسانه‌های جدید در عرصهٔ ارتباطات جهانی را توضیح دهد.
- ✓ سازمان‌های بین‌المللی مرتبط با رسانه (مانند یونسکو، مؤسسات بین‌المللی استاندارد، و اخلاق نشر در حوزهٔ علوم پزشکی) را بشناسد و جایگاه آن‌ها را بیان کند.
- ✓ با مفهوم آزادی بیان و سانسور در حوزه‌های خبری داخلی و خارجی آشنا باشد.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری-۳۴ ساعت عملی)

- ✓ آشنایی با تولید محتوا (متن، چندرسانه‌ای و...)
- ✓ آشنایی با ابزارها و روش‌های اشتراک محتوا (شبکه‌های اجتماعی و...)
- ✓ آشنایی با ابزارها و روش‌های ارزیابی محتوای منتشر شده در رسانه‌های اجتماعی (التمتریکس و...)
- ✓ آشنایی با مدل‌های نشر پژوهش در سلامت: ژورنال‌ها و مگاژورنال‌های دسترسی باز، انواع مجوزهای دسترسی باز (لایسنس)
- ✓ اصول و مفاهیم علم باز، ظرفیت‌ها و موانع دستیابی به علم باز
- ✓ آشنایی با مدل‌ها و روش‌های اشتراک پژوهش‌ها و ارتباط پژوهشگران حوزه سلامت
- ✓ کسب مهارت در تولید محتوای خبری- علمی به‌صورت متنی و چند رسانه‌ای در حوزه سلامت
- ✓ مفاهیم اساسی خبر، ارزش‌های خبری

- ✓ تبدیل خلاصه مقالات پژوهشی به خلاصه‌های تصویری، خلاصه‌های متنی، پادکست، خلاصه ویدیویی، اینفوگرافی در مجلات داوری هم‌تراز در حوزه سلامت و شبکه‌های اجتماعی
- ✓ آشنایی با مفاهیم مربوط به جنبه‌های تبلیغاتی، شایعه‌پراکنی، و کذب در خبرهای علمی حوزه سلامت
- ✓ آزادی بیان، منشور حقوق نشر، اخلاق نشر، سانسور
- ✓ آشنایی دانشجویان با سامانه‌ها و برنامه‌های کاربردی خبره‌یاب، منبع‌یاب، مشابهت‌یاب و...
- ✓ توانایی ردیابی و نقد متن خبری سلامت در رسانه‌های رسمی و اجتماعی
- ✓ آشنایی با مفاهیم اختلال اطلاعاتی و راهکارهای کنترل آن،
- ✓ آشنایی با اضافه بار اطلاعات سلامت
- ✓ آشنایی با انواع شبکه‌های اجتماعی علمی و عمومی، طبقه‌بندی و کاربرد این شبکه‌ها در اطلاع‌رسانی
- ✓ نقش رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی در اختلال اطلاعات سلامت
- ✓ افزایش مهارت‌ها و توانایی‌های مرتبط با روش‌های به اشتراک‌گذاری دانش
- ✓ اصول و مبانی به‌اشتراک‌گذاری دانش و اطلاعات در حوزه‌های مرتبط با بالین در همه سطوح (فردی، گروهی و سازمانی)

به منظور انجام صحیح فعالیت‌های مرتبط با رسانه های رسمی و اجتماعی و کسب مهارت‌های لازم، دانشجو باید با اصول و فنون رسانه و مهارت کار کردن در یک گروه ادیتوریال نشریات علوم پزشکی و رسانه‌های مرتبط با حوزهٔ سلامت آشنا باشد و بتواند نقش و مسئولیت حرفه‌ای خود را ایفا کند.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱) رائی ح، عاطفی منش ر. *ارتباطات سلامت: مبانی و رویکردها* .تهران: اندیشه احسان؛ ۱۳۹۹.

۲) اسدی ع . *روزنامه‌نگاری در جهان معاصر* .ویراستار: منیژه پونکی. هران: آثار فکر؛ ۱۴۰۰. (منبع اصلی/ بخش‌هایی از کتاب)

۳) اسمیت آ . *ژئوپولیتیک اطلاعات: شیوه‌های سلطه‌جویی فرهنگی استعمار در جهان از طریق رسانه‌های همگانی* .ترجمه: فریدون شیروانی. تهران: صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، انتشارات سروش؛ ۱۳۹۳. (منبع اصلی/ بخش‌هایی از کتاب)

۴) محسنیان‌راد م .*روش‌های مصاحبه خبری* .تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، معاونت مطبوعاتی و اطلاع‌رسانی، دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی رسانه‌ها؛ ۱۳۹۲. (منبع اصلی/ بخش‌هایی از کتاب)

۵) کواری ح، موسوی خطاط م .*مبانی سلامت و رسانه با نگرشی بر ژورنالیسم پزشکی* .تهران: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی؛ ۱۳۹۲. (منبع اصلی/ بخش‌هایی از کتاب)

۶) اسدی زارعی ح .*رسانه‌های دیجیتال و سلامت*. تهران: آثار سبحان؛ ۱۳۹۱.

۷) ایرانخواه ش .*رسانه و سلامت* .تهران: راز نهان؛ ۱۳۹۹.

۸) سورین و،تانکارد ج .*نظریه‌های ارتباطات* .ترجمه: ع. دهقان. تهران: دانشگاه تهران؛ ۱۳۹۲

9) Keselman A, Smith CA, Wilson AJ, editors. *Combating online health misinformation: a professional's guide to helping the public*. Rowman & Littlefield; 2022 Sep 10.

روش تدریس:

۱) سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده،۲) کلاس معکوس، ۳) یادگیری مشارکتی، ۴) روش ایفای نقش، ۵) روش تدریس گروهی کوچک ، ۶) یادگیری مبتنی بر سناریو

شیوه ارزشیابی دانشجو :

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: مشاوره اطلاعات سلامت **کد درس: ۱۷**

تعداد واحد: ۲ واحد ۱ واحد نظری- ۱ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با مبانی نظری و اصول کار مشاوره اطلاعات سلامت و ارائه خدمات با کیفیت در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی سلامت، مراکز تحقیقاتی و پژوهشگاه‌ها، بیمارستان‌ها، درمانگاه‌ها، داروخانه‌ها، شرکت‌های دارویی، صنعت و فناوری، مراکز علم‌سنجی، مراکز مبتنی بر شواهد، مراکز توسعه و هماهنگی پژوهش، شرکت‌های دانش‌بنیان، مراکز رشد و نوآوری، مراکز انتشاراتی و دفاتر مجلات، و غیره

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ مفهوم و فلسفهٔ کار مرجع و نیز نظریه‌های مرجع را توضیح دهد.
- ✓ در رابطه با مسائل و مفاهیم ارتباط و مدل‌های ارتباطی توضیح دهد.
- ✓ روش‌های صحیح ارتباط با مراجعه‌کنندگان را توضیح دهد.
- ✓ روش صحیح مصاحبه و مشاورهٔ مرجع در کتابخانه را توضیح دهد.
- ✓ در قالب یک سناریو، مهارت خود در انجام یک مشاورهٔ مرجع- چه به صورت حضوری و چه به صورت دیجیتالی- را به نمایش بگذارد.
- ✓ خدمات مشاورهٔ مرجع را ارزیابی و پیشنهادهای لازم را ارائه دهد.
- ✓ مهارت‌های نرم و اهمیت آن در مشاوره اطلاعاتی از نظر مدیریت زمان، تحلیل سریع سوال، مطابقت آن با منابع در دسترس، و تهیه پاسخ مناسب را بطور کامل به کار گیرد.
- ✓ مفهوم تجویز اطلاعات، ارائه اطلاعات و مرزهای بین آنها را عملاً به کار ببندد.
- ✓ مهارت‌های لازم در خصوص کیفیت در ارائه خدمات، ارزیابی کیفیت خدمات، مشتری محوری، راهبردهای ارتقای سیستم و فرایندها را بداند.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری-۳۴ ساعت عملی)

مفاهیم پایه در مشاورهٔ اطلاعاتی:

- ✓ تعریف مشاوره اطلاعاتی و اهمیت آن در حوزه سلامت؛
- ✓ تفاوت بین مشاوره اطلاعاتی و سایر خدمات اطلاعاتی؛
- ✓ نقش مشاور اطلاعات در سیستم سلامت.

نیازسنجی اطلاعاتی:

- ✓ روش‌های شناسایی نیازهای اطلاعاتی کاربران؛
- ✓ انواع نیازهای اطلاعاتی در حوزه سلامت (متخصصان، بیماران، عموم مردم)؛
- ✓ ابزارها و تکنیک‌های نیازسنجی.

جستجوی اطلاعات سلامت:

- ✓ راهبردهای جستجوی اطلاعات در پایگاه‌های داده سلامت؛
- ✓ استفاده از موتورهای جستجو و منابع اطلاعاتی معتبر؛
- ✓ ارزیابی کیفیت و اعتبار منابع اطلاعات سلامت؛

- ✓ ارائه خدمات مشاوره اطلاعات؛
- ✓ روش‌های ارائه مشاوره اطلاعاتی (چهره به چهره، تلفنی، برخط)؛
- ✓ مهارت‌های ارتباطی در مشاوره اطلاعات؛
- ✓ اخلاق حرفه‌ای در مشاوره اطلاعات سلامت.

فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی در مشاوره اطلاعات سلامت:

- ✓ نقش فناوری‌های نوین در ارائه خدمات مشاوره اطلاعات سلامت؛
- ✓ استفاده از سیستم‌های اطلاعات سلامت؛
- ✓ کاربرد شبکه‌های اجتماعی و پلتفرم‌های برخط در مشاوره اطلاعات.

چالش‌ها و فرصت‌ها در مشاوره اطلاعات سلامت:

- ✓ چالش‌های موجود در ارائه خدمات مشاوره اطلاعات سلامت؛
- ✓ فرصت‌های نوظهور در حوزه مشاوره اطلاعات سلامت؛
- ✓ آینده مشاوره اطلاعات در حوزه سلامت.

مطالعات موردی و کاربردهای عملی:

- ✓ بررسی نمونه‌های موفق مشاوره اطلاعات در حوزه سلامت؛
- ✓ تحلیل موردی نیازهای اطلاعاتی و ارائه راهکارها؛
- ✓ کارگاه‌های عملی برای تمرین مهارت‌های مشاوره اطلاعات.

ارزیابی و سنجش اثربخشی خدمات مشاوره اطلاعات سلامت:

- ✓ روش‌های ارزیابی رضایت کاربران از خدمات مشاوره اطلاعات سلامت؛
- ✓ شاخص‌های اثربخشی خدمات مشاوره اطلاعات سلامت؛
- ✓ بهبود مستمر خدمات مشاوره اطلاعات سلامت.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

اشرفی ریزی ح وهمکاران .*تغییر و تحول خدمات کتابداران واطلاع‌رسانی پزشکی در نظام سلامت: تحلیل و نقد* .همدان: سپهر دانش؛ ۱۳۹۶.

۱) کاتس و .*اصول کار مرجع* .ترجمه: فرشته سپهر. آخرین ویرایش.

۲) غلامی ط .*خدمات مرجع دیجیتال* .نشر کتابدار؛ ۱۳۹۴.

۳) شهبازی م، کوچکی ر، نعمتی گوری ا .*مهارت‌های اساسی مشاوره* .تهران: راه نوین؛ ۱۳۹۱.

۴) مایر، اسکات، دیویس س .*مبانی مشاوره* .ترجمه: زهرا کار، زهرا کهلویی. تهران: نشر روان؛ ۱۳۹۱.

۵) لامعی ا .*الفبای کیفیت*. آخرین ویرایش. انتشارات قاضی جهانی و گلبان. (فصل‌های ۱، ۵، ۷، ۸ و ۱۰)

6) Katz WA. *Introduction to Reference Work, Vol. 1: Basic Information Services*. 8th ed. New York: McGraw-Hill; 2001.

7) Scull AR, editor. *Virtual Services in the Health Sciences Library: A Handbook*. Lanham, MD: Rowman & Littlefield; 2022.

روش تدریس:

۱) سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده،۲) روش نمایش عملی ۳) یادگیری مشارکتی، ۴) روش ایفای نقش، ۵) روش تدریس گروهی کوچک، ۶) یادگیری مبتنی بر سناریو

شیوه ارزشیابی دانشجو : ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: سواد اطلاعاتی و ارتباطی **کد درس: ۱۸**

تعداد واحد: ۲ واحد ۱ واحد نظری- ۱ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

هدف کلی درس: هدف کلی درس، آشنایی دانشجویان کارشناسی رشته با مفاهیم پایه سواد، سواد اطلاعاتی، سواد اطلاعات سلامت، سواد بهداشتی و سایر سوادهای مرتبط است. این درس به دانشجویان کمک می‌کند تا توانایی‌های لازم برای شناسایی، ارزیابی، مدیریت و استفاده مؤثر از اطلاعات سلامت را در جهت بهبود خدمات بهداشتی و درمانی کسب کنند. همچنین، بر اهمیت دسترسی به اطلاعات معتبر، تحلیل انتقادی اطلاعات، و استفاده از فناوری‌های اطلاعاتی در حوزه سلامت تأکید می‌کند.

شرح درس: پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ سواد، سواد اطلاعاتی، سواد رسانه‌ای، سواد ارتباطی، سواد سلامت، سواد هوش مصنوعی و مفاهیم مرتبط با آن‌ها را تعریف کند.
- ✓ راه‌های ارتقای سواد رسانه‌ای در جامعه و نحوهٔ مداخلات اطلاعاتی لازم از طریق کتابخانه را بشناسد.
- ✓ تاریخچهٔ سواد اطلاعات سلامت را بداند.
- ✓ با گزارشات آماری بیماری‌های رایج، هزینه‌های درمانی، و مانند آن آشنا باشد.
- ✓ رابطهٔ بین سواد اطلاعات سلامت و خودمراقبتی را بداند.
- ✓ با مفاهیم و مدل‌های جستجوی اطلاعات سلامت توسط بیماران آشنا باشد.
- ✓ آثار متعدد فقدان سواد اطلاعات سلامت را برشمارد.
- ✓ ارزیابی اطلاعات سلامت را با استانداردهای رایج بداند.
- ✓ نقش سواد سلامت را در تحقق و توسعهٔ اهداف و راهبردهای سلامت فرد و جامعه بداند.
- ✓ نقش سواد اطلاعاتی را در کنترل و مدیریت اختلالات اطلاعاتی در حوزه سلامت از قبیل شیوع اطلاعات گمراه کننده، کژ اطلاعات، اینفودمیک، و ... تبیین کند.
- ✓ نقش کتابداران پزشکی و کتابداران بالینی را در سواد سلامت تشریح کند.
- ✓ انواع تحقیقات حوزهٔ سواد سلامت و ابزارهای آن (مانند پرسشنامه‌ها) را بشناسد.
- ✓ بروشور راهنمای یکی از بیماری‌ها را به صورت آزمایشی تدوین کند و به تأیید گروه‌های بالینی برساند.
- ✓ رابطهٔ بین سواد ارتباطی و سلامت را بداند.
- ✓ با ابزارهای سنجش سواد اطلاعات مانند سواد اطلاعات سلامت، سواد رسانه، سواد اطلاعات دیجیتال، و سواد هوش مصنوعی آشنا شود.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری-۳۴ ساعت عملی)

- ✓ مفاهیم، تعاریف و افتراق سواد از جنبه‌های مختلف (مانند سواد اطلاعاتی، سواد ارتباطی، سواد رسانه‌ای، سواد هوش مصنوعی، سواد دیجیتال، سواد سلامت، و ....)
- ✓ سواد اطلاعات سلامت و نقش آن در سلامت جامعه، سبک زندگی سالم، محیط زیست
- ✓ ارتباطات سلامت (health communications)
- ✓ اهمیت رسانه‌های اجتماعی در ارتقای سطح بهداشت و سلامتی جوامع.
- ✓ سواد ارتباطی و نقش آن در ارتقای سلامت
- ✓ سواد رسانه و نقش آن در کنترل و مدیریت سلامت فردی و اجتماعی
- ✓ سواد هوش مصنوعی، مولفه‌ها، مدل‌ها، و اصول اخلاقی آن، بیانیه ایفلا درباره سواد هوش مصنوعی و نقش کتابخانه
- ✓ نقش سواد اطلاعاتی در دستیابی، ارزیابی و استفاده از اطلاعات سلامت
- ✓ آشنایی با ابزارهای سنجش سواد اطلاعاتی (مانند سواد اطلاعات سلامت، سواد رسانه، سواد اطلاعات دیجیتال، سواد هوش مصنوعی)

- ✓ ارزیابی، ایجاد و بومی‌سازی ابزارهای سنجش و ارزیابی سواد اطلاعاتی (هوش مصنوعی، رسانه، اطلاعات سلامت) برای اهداف و گروه‌های خاص
- ✓ آشنایی با استانداردهای سواد اطلاعاتی (مانند ACRL)
- ✓ نقش سازمان‌های دولتی، غیردولتی، کتابخانه‌ها و کتابداران در آموزش و ارتقای سواد اطلاعاتی، سواد هوش مصنوعی و سواد رسانه‌ای جامعه
- ✓ نقش سواد اطلاعاتی در کنترل و مدیریت اختلالات اطلاعاتی در حوزه سلامت از قبیل شیوع اطلاعات گمراه کننده، کژ اطلاعات، اینفودمیک و ...
- ✓ انواع تحقیقات حوزه سواد سلامت و ابزارهای آن (مانند پرسشنامه‌ها)
- ✓ کسب مهارت آموزش اطلاعات سلامت برای بیماران و عموم مردم، اطلاع درمانی، تجویز اطلاعات، ارائه نسخه اطلاعاتی، تهیه محتوا، بروشور و جزوات اطلاعاتی اعم از درمانی و دارویی
- ✓ نکات و اصول عملی در تهیه محتواهای سلامت در قالب‌های مختلف مانند بروشورهای سلامت، پادکست، چندرسانه‌ای، و غیره
- ✓ آشنایی با پایگاه‌ها و وبسایت‌های اطلاعات سلامت به زبان ساده (مانند Medline Plus)
- ✓ آشنایی با ابزارهای ارزیابی اطلاعات سلامت برای بیماران (مانند DISCERN، HONcode ...)
- ✓ آشنایی با ابزارهای نوین سواد اطلاعاتی مبتنی بر هوش مصنوعی
- ✓ آموزش ارزیابی انتقادی محتوای تولیدشده توسط هوش مصنوعی
- ✓ طراحی و تدوین انواع قالب‌های محتوای سلامت (مانند پادکست، چندرسانه‌ای، اینفوگرافی، بروشور بیمار، نسخه اطلاعات درمانی) با تایید پزشک
- ✓ پایلوت یک برنامه یا ابزارآموزش سواد اطلاعات سلامت، یا آموزش سواد رسانه یا آموزش هوش مصنوعی برای یک گروه مخاطب خاص با استفاده از یکی از فناوری‌های شبیه‌سازی، واقعیت مجازی و واقعیت افزوده، بازی جدی، به‌صورت الگوریتم یا پروپوزال

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. تاج‌الدینی ا، سادات‌موسوی ع، خواجه ح، خزانه‌ها م. *سواد اطلاعاتی: مبانی و نظریه‌ها*. کرمان: انتشارات ایستا؛ دانشگاه علوم پزشکی کرمان؛ ۱۴۰۱.

۲. آزبورن ه. *سواد سلامت از الف تا ی: راه‌های عملی برای انتقال پیام سلامت*. قاسمی ع‌ح، زارع فراشبندی ف، مترجمان. تهران: جامعه نگر؛ ۱۳۹۹.

۳. خسروی ع، احمدزاده خ، احمدزاده ز. *توسعه سواد سلامت*. بوشهر: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی بوشهر؛ ۱۳۹۳.

4. Vardell E, Charbonneau D. *Health Literacy and Libraries.* Lanham, MD: Rowman & Littlefield Publishers; 2024. (Assuming Rowman & Littlefield is in Lanham, MD. If not, please provide the correct location.)
5. Nutbeam D, Levin-Zamir D, Rowlands G. *Health Literacy in Context- Settings, Media, and Populations*. Lambert Academic Publishing; 2019. (Publisher information is incomplete, but this is the best reconstruction given what is available. The reference to Parmieka Rawat and 2020 is unclear and may be a separate reference, or a misattribution.)
6. DISCERN. Available from: http://www.discern.org.uk/ (This should include the access date if this is a dynamic resource)HONcode. Available from: https://cdn.ciussscentreouest.ca/documents/hgj/pfrc/HONcode/HONcode-Overview.2022-EN.pdf?16844310 (This should also include the access date)
7. Charnock D, Shepperd S, Needham G, Gann R. *DISCERN: an instrument for judging the quality of written consumer health information on treatment choices.* J Epidemiol Community Health. 1999 Feb;53(2):105

روش تدریس:

۱) سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده،۲) روش نمایش عملی ۳) یادگیری مشارکتی، ۴) روش ایفای نقش، ۵) روش تدریس گروهی کوچک، ۶)یادگیری مبتنی بر سناریو

- **شیوه ارزشیابی دانشجو :**

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: ساختمان داده **کد درس: ۱۹**

تعداد واحد: ۱ واحد ۰/۵ واحد نظری-۰/۵ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : مهارت‌های رایانه‌ای (کد ۰۷)

هدف کلی درس:

آشنایی با ساختمان داده، مطالعه و طراحی روش‌هایی برای ساختاردهی، ذخیره و مدیریت داده‌ها، مفاهیم پایه‌ای و الگوریتم‌ها برای حل مسائل مرتبط با داده‌ها، آشنایی با داده‌ساختارهای پایه و پیشرفته، آشنایی با مرتب‌سازی و درهم‌سازی

شرح درس: پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ خصوصیات الگوریتم، انواع ساختمان داده ایستا، نیمه‌ایستا، پویا را تعریف کند.
- ✓ آرایه‌ها، بردارها و کاربردهای آنها، به‌کارگیری حافظه پویا، لیست‌های پیوند و انواع آنها، پشته، صف، درخت‌ها و کاربردها آنها را بداند و توضیح دهد.
- ✓ الگوریتم‌های جستجو و مرتب‌سازی ساختمان داده را بداند، انواع آن‌ها را بشناسد و به کار برد.
- ✓ داده‌ساختارهای پیشرفته را توضیح دهد.

رئوس مطالب: (۹ساعت نظری-۱۷ ساعت عملی)

- ✓ تعریف سطوح انتزاع، مراحل مختلف حل مسئله و انتزاع
- ✓ داده‌مدل‌ها، داده‌گونه‌ها، داده‌ساختارها، داده‌گونهٔ انتزاعی، شیء
- ✓ تعریف خصوصیات الگوریتم، انواع ساختمان داده ایستا، نیمه‌ایستا، پویا
- ✓ آرایه‌ها، بردارها و کاربردهای آنها
- ✓ داده‌ساختارهای پایه، پشته، صف، و کاربرد آنها
- ✓ آشنایی با ماتریس‌ها و زیربرنامه‌های بازگشتی
- ✓ لیست‌های پیوندی و انواع آنها
- ✓ داده‌ساختارهای درختی، پیاده‌سازی‌های مختلف درخت‌ها، پیمایش درخت‌ها، استقراء ساختاری، درخت عبارت، تبدیل نگارش‌های مختلف یک عبارت ریاضی، درخت دودویی جستجو، صف اولویت (هرم کمینه و بیشینه)
- ✓ گراف‌ها، روش‌های مختلف پیاده‌سازی گراف، جست‌وجوهای عمق اول و سطح اول و کاربردهای آن‌ها، ترتیب توپولوژیکی، مؤلفه‌های قویاً همبند، کوتاه‌ترین مسیر در گراف‌ها: الگوریتم‌های دایکسترا و بلمن- فورد
- ✓ الگوریتم‌های جستجو
- ✓ مرتب‌سازی ساختمان داده، درخت تصمیم و کران پایین
- ✓ مرتب‌سازی هرمی، مرتب‌سازی سریع (تحلیل تصادفی)، مرتب‌سازی با تعداد مقایسه‌های بهینه، مرتب‌سازی خطی: شمارشی، مبنایی، سطلی، مرتب‌سازی خارجی
- ✓ مرتبهٔ آماری، محاسبهٔ کمینه و بیشینه، انتخاب k-امین عنصر (الگوریتم تصادفی و قطعی)
- ✓ درهم‌سازی: درهم‌سازی زنجیره‌ای، درهم‌سازی سراسری، درهم‌سازی باز، درهم‌سازی کامل
- ✓ داده‌ساختارهای پیشرفته: مجموعه‌های مجزا، درخت‌های دودویی متوازن: درخت قرمز-سیاه، درخت بازه

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. حیاتی ز، شهسواری و، طباخان اصفهانی م. *دستنامه پایگاه‌های اطلاعاتی*. تهران: کتابدار؛ ۱۳۹۱.

۲. طوفان‌زاده مژدهی ع، ابوطالبی م، رشیدی ح. *ساختمان داده‌ها*. [محل انتشار ناشناخته]؛ ۱۳۹۹.

۳. فتاحی ر. *درآمدی بر نظریه داده‌ها: جستاری فلسفی و علمی دربارهٔ داده‌ها*. [محل انتشار ناشناخته]؛ ۱۳۹۷.

۴. شیرافکن ف. *آموزش ساختمان داده‌ها*. [محل انتشار ناشناخته]؛ ۱۴۰۰.

۵. قدسی م. *داده‌ساختارها و مبانی الگوریتم‌ها*. تهران: انتشارات فاطمی؛ ۱۳۹۳.

۶. قدسی م، نصیری شرق آ. *۶۰۰ مسئله‌ی چندگزینه‌ای از داده‌ساختارها و الگوریتم‌ها*. تهران: انتشارات فاطمی؛ ۱۳۹۷.

7. Cormen TH, Leiserson CE, Rivest RL, Stein C. *Introduction to Algorithms*. 3rd ed. Cambridge, MA: MIT Press; 2011.

8. Morin P. Open Data Structures: *An Introduction. [Place of publication unknown]*; 2013.

روش تدریس:

۱) سخنرانی برنامه‌ریزی شده،۲) حل م سئله ۳) یادگیری م شارکتی، ۴) یادگیری مبتنی بر پروژه ۵) یادگیری مبتنی بر م سئله ۶)یادگیری مبتنی بر سناریو

شیوه ارزشیابی دانشجو :

ارزیابی م ستمر در طول نیم سال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آ سکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: برنامه‌نویسی **کد درس: ۲۰**

تعداد واحد: ۲ واحد ۰/۵ واحد نظری- ۱/۵ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : مهارت‌های رایانه‌ای (کد ۰۷) - ساختمان داده (کد ۱۹)

هدف کلی درس: برنامه‌نویسی با استفاده از زبان پایتون و کاربردهای آن در اطلاع‌رسانی سلامت

شرح درس: با گذراندن این درس دانشجو باید:

- ✓ مفاهیم مربوط به پایتون مانند زبان تفسیری (interpreted)، شی‌گرا (object-oriented)، معنا شناسی پویا (dynamic semantics)، توسعه سریع برنامه‌ها (RAD)، کلاس، و سطح بالا بودن را یاد بگیرد.
- ✓ مزایا و معایب آن و راه‌های کنترل ضعف‌های برنامه‌نویسی پایتون در مقایسه با برنامه‌های دیگر را بداند.
- ✓ کاربردهای زبان برنامه نویسی پایتون و قابلیت‌های آن برای توسعه وب، یادگیری ماشین و هوش مصنوعی، علم داده و نرم‌افزار را یاد بگیرد.
- ✓ انواع داده‌ها مانند int, float, str, boolean برای برنامه‌نویسی پایتون را بشناسد.
- ✓ با تعریف متغیر، انواع متغیر و نحوه نام‌گذاری متغیر در پایتون آشنا شود
- ✓ عملگرها، عملگرهای حسابی و مقایسه‌ای، عملگرهای تشخیص و عضویت، عملگرهای منطقی، عملگرهای بیت‌وایز را بشناسد و هر کدام را در موقعیت مناسب خود به کار برد.
- ✓ با توابع آشنا گردد و بتواند آنها را اجرا نماید.
- ✓ کتابخانه‌های پایتون را بشناسد و از آنها برای اهداف اطلاع‌رسانی استفاده کند.
- ✓ کتابخانه پایتون برای توسعه وب مانند Django، Flask و Pyramid را بشناسد و با آنها کار کند.
- ✓ کتابخانه پایتون برای یادگیری ماشین و هوش مصنوعی (مانند Scikit-Learn، TensorFlow و PyTorch را بشناسد.
- ✓ کتابخانه پایتون برای علوم داده و پردازش داده‌ها (مانند NumPy، Pandas و Matplotlib را بشناسد.
- ✓ کتابخانه پایتون برای توسعه انواع مختلفی از نرم‌افزار (از جمله بازی‌ها، برنامه‌های کاربردی دسکتاپ و موبایل) را بشناسد.
- ✓ کتابخانه پایتون برای توسعه وب را بشناسد.

رئوس مطالب: (۹ ساعت نظری-۵۱ ساعت عملی)

- ✓ آشنایی با مبانی برنامه‌نویسی
- ✓ آشنایی با زبان برنامه‌نویسی پایتون، زبان‌های برنامه‌نویسی بزرگ مانند LLM، و یادگیری ماشین (Machine Leaning)
- ✓ آشنایی با کاربردهای پایتون در اطلاع‌رسانی و کتابداری
- ✓ معرفی انواع داده‌ها مانند int, float, str, boolean
- ✓ مفهوم Assignment و تعریف متغیر، انواع متغیر، نام‌گذاری متغیر
- ✓ معرفی عملگرها (Operator)، عملگرهای حسابی و مقایسه‌ای، عملگرهای تشخیص و عضویت، عملگرهای منطقی، عملگرهای بیت‌وایز (Bitwise Operators)
- ✓ آشنایی با دستورات شرطی، بازگشتی و تکرار
- ✓ داده ساختارها مانند Tuples, Dictionary, Set List
- ✓ آشنایی با نوشتن، اجرا و پیاده‌سازی تابع‌ها
- ✓ آشنایی با انواع کتابخانه‌های برنامه‌نویسی و نحوه استفاده از آنها
- ✓ استفاده از پایتون برای توسعه وب، داده‌کاوی، مصورسازی داده، پردازش زبان طبیعی، توسعه نرم‌افزار

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. عباس نژادورزی ر، عباس نژادورزی ی، عباس نژادورزی س. کتاب مرجع سریع دستورات پایتون (با مثال‌های کوتاه و کاربردی). آخرین ویرایش.

۲. شوله ف. یادگیری عمیق با پایتون. مترجم: وحیدی ج، اموری سرابی ا. آخرین ویرایش. انتشارات فناوری نوین.

۳. وحیدی ج، عباس نژادورزی ر، رهی م. برنامه‌نویسی شی‌گرا با پایتون به زبان ساده. آخرین ویرایش. انتشارات فناوری نوین.

۴. پورکو و. مرجع سریع دستورات پایتون برای داده کاوی. مترجم: عباس نژادورزی ی. آخرین ویرایش. انتشارات فناوری نوین.

۵. وحیدی ج، عباس نژادورزی ر. مرجع کامل برنامه‌نویسی پایتون. انتشارات فناوری نوین.

۶. وحیدی ج، عباس نژادورزی ر. آموزش گام‌به‌گام برنامه‌نویسی پایتون. آخرین ویرایش. انتشارات فناوری نوین.

۷. ابراهیمی ی. پایتون به زبان ساده. ۱۳۹۸.

۸. حیاتی ز، شهسواری و، طباخان اصفهانی م. دستنامه پایگاه‌های اطلاعاتی. تهران: کتابدار؛ ۱۳۹۱.

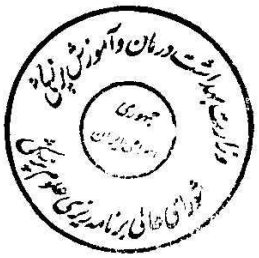
۹. استفاده از فیلم‌های آموزشی در فرادرس، درسنامه، آپارات، مکتبخونه، و وب‌سایت رسمی پایتون.

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی برنامه‌ریزی شده،۲) نمایش عملی، ۳) روش یادگیری مبتنی بر مسئله ۴) روش حل مسئله،۵) خودآموزی ،۶) روش یادگیری مبتنی بر پروژه.

شیوه ارزشیابی دانشجو :

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: اصول مجموعه‌سازی و مدیریت منابع اطلاعاتی **کد درس: ۲۱**

تعداد واحد: ۲ واحد ۱ واحد نظری- ۱ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : مبانی علم اطلاعات سلامت (کد ۱۳)

هدف کلی درس:

آشنایی با اصول مجموعه‌سازی به‌صورت متمرکز، مجموعه‌سازی باز منابع اطلاعاتی جدید و محیط‌های دیجیتال و مجازی

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ ساختار، تشکیلات و چالش‌های بخش مجموعه‌سازی در کتابخانه‌های مختلف را توضیح دهد.
- ✓ اصـــول و شـــیوه‌های انتخاب انواع منابع اطلاعاتی (چاپی، الکترونیکی، دیداری- شـــنیداری) در کتابخانه‌های مختلف، بویژه کتابخانه‌های حوزهٔ سلامت را توضیح دهد.
- ✓ اصول و شیوه‌های سفارش و دسترسی به انواع منابع اطلاعاتی (چاپی، الکترونیکی، دیداری- شنیداری) در کتابخانه‌های مختلف، بویژه کتابخانه‌های حوزهٔ سلامت را توضیح دهد.
- ✓ شیوه‌های ارزشیابی و وجین منابع اطلاعاتی در کتابخانه‌های مختلف، بویژه در کتابخانه‌های حوزهٔ سلامت را توضیح دهد.
- ✓ شیوه‌های مجموعه‌سازی منابع نوین مانند منابع آموزشی باز، منابع تکست بوک هزینه صفر ZTC را بشناسد.
- ✓ خط‌مشی کتابخانه و تدوین آن و بهره‌برداری از آن برای رسیدن به اهداف کتابخانه را بداند.
- ✓ مقررات نشر و قانون حق مولف و کپی‌رایت و استفاده اخلاقی از منابع اطلاعاتی در اطلاع‌رسانی و کتابخانه را توضیح دهد.
- ✓ روش‌های مختلف جذب مشارکت عمومی برای تهیه تجهیزات و منابع را بشناسد، نحوه شناسایی خیرین و حامیان و دوستداران کتابخانه و برقراری ارتباط موثر با آنها را بداند و بتواند در عمل اجرا کند.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری-۳۴ ساعت عملی)

- ✓ آ شنایی با مجموعه سازی، روش‌ها و ا صول آن، قوانین و سیا ست‌های مجموعه‌گزینی، جذب م شارکت عمومی، مجموعه سازی منابع آموزشی باز
- ✓ آ شنایی با ساختار ت شکیلات و چالش‌های بخش مجموعه سازی، انواع منابع اطلاعاتی چاپی، الکترونیکی، دیداری شنیداری و منابع اطلاعاتی ویژهٔ گروه‌های خاص (معلولان، نوسوادان، کودکان، و...)
- ✓ اصول، روش‌ها و مراحل کلی و مسائل خاص در انتخاب برخی منابع اطلاعاتی (مانند منابع الکترونیکی)
- ✓ نیازسنجی منابع اطلاعاتی، ابزارهای انتخاب، معیارهای ارزیابی منابع اطلاعاتی
- ✓ آشـــنایی با فرایند ســـفارش و تهیه منابع اطلاعاتی، منابع اطلاعاتی جدید الکترونیکی، دیجیتال و مجازی، و منابع اطلاعاتی باز (Open Educational Resources)
- ✓ مجلات دسترسی باز (DOAJ)، پایان‌نامه‌ها و متون خاکستری دسترسی باز (مانند GOLD, OATD)
- ✓ آشنایی با آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی سازمان/ دانشگاه، و بودجه‌بندی
- ✓ آشنایی با کنسرسیوم‌ها و کارگزاران منابع اطلاعاتی با تأکید بر حوزه سلامت
- ✓ تهیه و تدوین خط‌مشی مجموعه‌سازی منابع اطلاعاتی
- ✓ آشنایی با شیوه های مجموعه سازی منابع نوین مانند منابع آموزشی باز، منابع تکست بوک هزینه صفر ZTC
- ✓ مقررات نشر و قانون حق مولف و کپی رایت
- ✓ چت‌بات‌های هوشمند و دستیاران مجازی در کتابخانه‌ها
- ✓ کاربرد هوش مصنوعی در تحلیل رفتار کاربران و بهبود خدمات
- ✓ جذب مشارکت‌های عمومی در مجموعه‌سازی

✓ بازدید از نمایشگاه بین‌المللی کتاب و تهیه گزارش بازدید با تأکید بر فرایند و مسائل خاص انتخاب، سفارش و تهیه منابع در کتابخانه‌های حوزه سلامت

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. محسنی ح. *مجموعه‌سازی و خدمات تحویل مدرک*. تهران: کتابدار؛ ۱۳۹۹.

۲. سینایی ع. *مجموعه‌سازی در کتابخانه‌ها: انتخاب مواد کتابخانه‌ای*. جلد ۱. نشر سمت.

۳. ویرا او. *مدیریت منابع الکترونیک*. ترجمه: زارعی ع، ... [و دیگران]. مقدمه: اسفندیاریمقدم ع. ویراستار: کاشی نهنجی و. تهران: چاپار: اساطیر پارسی؛ ۱۳۹۶.

۴. سینایی ع. *مجموعه‌سازی در کتابخانه‌ها*. جلد دوم: سفارش و تهیه مواد کتابخانه‌ای. نشر سمت.

5. Inman M, Rose M, editors. *Building health sciences library collections: A handbook*. Rowman & Littlefield; 2023 Jul 3.
6. Johnson P. *Fundamentals of collection development and management*. 2018.
7. Gregory VL. *Collection development and management for 21st century library collections: An introduction*. 2018.
8. Fieldhouse M, Marshall A. *Collection development in the digital age*. Last edition.
9. Lundmark W. *Electronic resources librarianship: A practical guide for librarians*. 2019.

روش تدریس:

۱) سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده ، ۲) یادگیری مبتنی برسناریو ، ۳) کلاس معکوس، ۴) روش بحث گروهی، ۵) یادگیری مبتنی بر مسئله،

شیوه ارزشیابی دانشجو :

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: مقدمه‌ای بر علم‌سنجی در نظام سلامت **کد درس: ۲۲**

تعداد واحد: ۲ واحد ۱ واحد نظری-۱ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : مراجع و بانک‌های اطلاعات تخصصی پزشکی ۲ (کد ۲۵)

هدف کلی درس:

آشنایی و کسب مهارت‌های مربوط به اطلاع سنجی، علم سنجی ،کتاب سنجی، دگر سنجی، وب سنجی و شاخص‌های ارزیابی علم و فناوری، شاخص‌های رتبه‌بندی دانشگاه‌ها و مؤسسات مرتبط با حوزه سلامت

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ کاربرد شاخصهای مهم علم‌سنجی کمی و کیفی را بداند.
- ✓ ضرورت و کاربرد علم‌سنجی را بداند.
- ✓ ضمن آشنایی با مفهوم استناد، نحوهٔ استفاده از پایگاه‌های استنادی را فرا گرفته باشد.
- ✓ شاخص‌های ارزیابی برای انواع تولیدات علمی (ازجمله وبسایت‌های دانشگاهی و کاربرد آن‌ها) را بشناسد.
- ✓ نظام‌های ارزیابی دانشگاه‌ها و مؤسسات را بشناسد.
- ✓ استفاده از پایتون برای داده‌کاوی، علم داده و مصورسازی را بداند.
- ✓ بتواند از Biblioshiny و RStudio Bibliometrix برای خوشه‌بندی و مصورسازی استفاده کند.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری-۳۴ ساعت عملی)

- ✓ علم‌سنجی، تاریخچه، دامنه مفهومی، سیر تحولات و ریشه‌ها
- ✓ نقش و جایگاه علم‌سنجی در تولید و سنجش علم و توسعه
- ✓ شاخص‌های ارزیابی علم، فناوری، نوآوری
- ✓ نظام‌ها و شاخص‌های رتبه‌بندی دانشگاه‌ها و مؤسسات مرتبط با حوزه سلامت (مانند سایمگو، تایمز، کیو اس، و...)
- ✓ کسب مهارت در گردآوری و مستندسازی مدارک مربوط به شاخص‌های رتبه‌بندی
- ✓ انجام یک پروژه عملی علم‌سنجی یا کتاب‌سنجی، دگرسنجی یا نوآوری‌سنجی با استفاده از نرم‌افزارهای علم‌سنجی (مانند واس ویور، یو سی‌ای نت، پایتون، و ...)
- ✓ کسب مهارت‌های ارزیابی علم با شاخص‌های دگرسنجی (آلتمتریکس)
- ✓ کسب مهارت‌های تحلیل شبکه‌های اجتماعی، تحلیل هم‌رخدادی واژگان، هم‌تالیفی، طیف‌سنجی سال انتشار مأخذ (اسپکتروسکوپی)، و همکاری گروهی
- ✓ کسب مهارت‌های استخراج و آماده‌سازی داده‌ها از پایگاه‌های استنادی و موتورهای جستجو، انتقال به نرم‌افزارهای علم‌سنجی، آماده‌سازی و تحلیل شبکه با Ravar، RPYS، UCINET، VosViewer
- ✓ استفاده از کتابخانه‌های پایتون و سایر فناوری‌های جدید برای مصورسازی و علم سنجی
- ✓ استفاده از امکانات نرم‌افزار آماری R و کتابخانه Biblioshiny برای مصورسازی و خوشه‌بندی

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. مورتی س. *علم‌سنجی برای علوم انسانی و اجتماعی*. تهران: نشر چاپار؛ ۱۴۰۲.

۲. نوروزی چاکلی ع. *آشنایی با علم‌سنجی (مبانی، مفاهیم، روابط و اندیشه‌ها)*. تهران: سمت؛ ۱۴۰۲.

۳. زارع گاوگانی و، طوسی ز. *پایگاه‌های پروانه‌ی ثبت اختراعات و فناوری سنجی*. تهران: انتشارات ناقوس؛ ۱۳۹۸.

۴. توکلی‌زاده م، سهیلی ف، خاصه ع. *مبانی علم‌سنجی (کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی)*. ویراستار علمی: مختاری ح. تهران: دانشگاه پیام نور؛ ۱۳۹۸.

۵. هولمبرگ ک. *آلتمتریکس برای متخصصان اطلاعات: گذشته، حال و آینده*. ترجمه: گلینی مقدم گ. تهران: دبیزش؛ ۱۳۹۷.

۶. سهیلی ف، منصوری ع، عصاره ف. *علم‌سنجی و دیداری‌سازی اطلاعات*. اصفهان: دانشگاه اصفهان؛ ۱۳۹۷.

۷. عصاره ف، حیدری غ، زارع فراشبندی ف. *از کتاب‌سنجی تا وب‌سنجی: تحلیلی بر مبانی، دیدگاه‌ها، قواعد و شاخص‌ها*. تهران: کتابدار؛ ۱۳۹۲.

۸. دیواتو و. *دانشنامه علم سنجی*. ترجمه: حیدری غ. تهران: کتابدار؛ ۱۳۹۱.

۹. آفتاب قدیمی، نیازمند م. *نرم‌افزارهای علم‌سنجی* .(*Hist cite, publish or perish, pajak, vos viewer,* visone) نشر همارا؛ ۱۳۹۲.

۱۰. نوروزی چاکلی ع، طاهری م، ساروخانی ز. *کتاب علم‌سنجی: مفاهیم نظری و عملی*. انتشارات کتابدار؛ ۱۳۹۳.

۱۱. پورکو و. *مرجع سریع دستورات پایتون برای داده کاوی*. مترجم: عباس نژادورزی ی. انتشارات فناوری نوین؛ ۱۴۰۰.

روش تدریس:

۱) روش یادگیری مبتنی بر پروژه، ۲) نمایش عملی ۳) روش یادگیری مشـــارکتی ، ۴) روش یادگیری به کمک همتایان، ۵) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده،

شیوه ارزشیابی دانشجو :

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

12.Park A. *Data science for beginners*. 2020.

نام درس: مهارت اطلاع‌یابی و جستجوی اطلاعات **کد درس: ۲۳**

تعداد واحد: ۲ واحد ۱ واحد نظری- ۱ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

هدف کلی درس:

توانمندسازی دانشجویان در تعیین راهبرد جستجو و ساختن راهبرد جستجوی مناسب، ساختارمند کردن سوال جستجو، استفاده از فنون جستجو و بازیابی اطلاعات مبتنی بر کلیدواژه مانند عملگرهای بولی، TRUNCATION، عملگرهای همجواری، استفاده از تگ‌ها، مدل‌های توسعهٔ سینتکس جستجو در موتورهای جستجو و پایگاه‌های اطلاعاتی، پرامپت‌نویسی در ابزارهای جستجوی مبتنی بر هوش مصنوعی و استفاده از تکنیک‌های زبان طبیعی و API در موتورهای جستجوی معنایی و مبتنی بر هوش مصنوعی

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ تفاوت کارکرد انواع ابزارهای بازیابی اطلاعات در محیط وب (موتورهای جستجو، راهنماهای موضوعی، ابرموتورهای جستجو) را بیان کند.
- ✓ انواع جستجو و اصول و مبانی جستجوی موفق در محیط الکترونیکی را برشمارد.
- ✓ قادر به تدوین راهبرد جستجوی دقیق (انتخاب کلیدواژه‌ها، کاربرد عملگرها و طراحی دقیق سوال جستجو) باشد.
- ✓ سیستم‌های PUSH& PULL در بازیابی اطلاعات را بشمارد.
- ✓ شاخص‌های ارزیابی نتایج جستجو و ویرایش مجدد سوال جستجو را برشمارد.
- ✓ از فناوری‌های نوین و یادگیری ماشین و هوش مصنوعی برای توسعه راهبرد جستجو استفاده کند.
- ✓ اهمیت و شیوه بازیابی اطلاعات موجود در وب پنهان را بیان کند.
- ✓ ارسال و مدیریت نتایج جستجو در نرم‌افزارهای مدیریت اطلاعات علمی را انجام دهد.
- ✓ شاخص‌های ارزیابی منابع اطلاعات الکترونیکی (پایگاه‌های اطلاعاتی و منابع اطلاعاتی مبتنی بر وب) را برشمارد.
- ✓ ابزارهای مختلف ارزیابی راهبرد جستجو را بشناسد و از آنها برای ارزیابی جستجوی‌های نظام‌مند استفاده کند.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری-۳۴ ساعت عملی)

- ✓ آشنایی با اصول تدوین راهبرد جستجوی دقیق (Search Building)، انتخاب کلیدواژه‌ها با استفاده از روش‌های مختلف مانند نقشه مفهومی و ابزارهای جانبی (مانند MeSH on Demand, Pubreminner)، کاربرد عملگرها و طراحی دقیق سوال جستجو
- ✓ آشنایی با انواع جستجو و اصول و مبانی جستجوی موفق در محیط الکترونیکی مانند مدل‌های جستجوی گام‌به‌گام، از کل به جزء، از جزء به کل
- ✓ کسب مهارت در استفاده از تگ‌ها، مدل‌های توسعهٔ سینتکس جستجو (سوال جستجو)
- ✓ آشنایی با شیوه بازیابی اطلاعات رایگان حوزه سلامت در محیط وب
- ✓ آشنایی با منابع دسترسی باز برای مجلات، کتاب‌ها، متون خاکستری، مجلات دسترسی باز (DOAJ)، کتاب‌ها، پایان‌نامه‌ها و متون خاکستری دسترسی باز (مانند GOLD, OATD)
- ✓ کسب مهارت در شیوهٔ بازیابی اطلاعات موجود در وب پنهان، وب معنایی، هوش مصنوعی (پرامپت‌نویسی)
- ✓ آشنایی با موتورهای جستجوی معنایی
- ✓ کسب مهارت در ساختن راهبرد جستجو در موتورهای جستجو و پایگاه‌های استنادی، پایگاه‌های غیراستنادی، آشنایی با ارزیابی کیفیت راهبرد جستجو، آشنایی با روش‌های ساختن سوال ساختارمند با مدل‌های رایج (مانند SPIDER, ECLIPS SPICE، و ...)

- ✓ ارزیابی نقادانه مدل‌های موجود برای ساختارمند کردن سوال
- ✓ ارزیابی نتایج جستجو از نظر جامعیت، مانعیت، قضاوت ربط
- ✓ آشنایی با 2D search و ارزیابی آن
- ✓ آشنایی با ارسال و مدیریت نتایج جستجو در نرم‌افزارهای مدیریت اطلاعات علمی (مانند اندنوت)
- ✓ آشنایی با استفاده از API برای استخراج داده از وبسایت‌ها و پایگاه‌ها

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. اطلسی ر، دیگران. *راهنمای عملی و کاربردی جستجوی تخصصی اطلاعات در پایگاه‌های اطلاعاتی عملی*. تهران: جامعه‌نگر؛ ۱۳۹۶.

۲. اورتگا خ ل. *چشم‌اندازی کمی بر موتورهای کاوش دانشگاهی*. ترجمه: اصنافی ا ر، فتحی هفشجانی ف. تهران: چاپار؛ ۱۳۹۷.

۳. زارع‌گاوگانی و، ستاری م، کاظمی‌مجد ف. *استراتژی‌ها و فنون جستجوی اطلاعات پزشکی در وب*. تبریز: دانشگاه علوم پزشکی تبریز و انتشارات الوین؛ ۱۳۹۳. چاپ جدید در دست انتشار.

۴. داورپناه م. *جستجوی اطلاعات علمی و پژوهشی در منابع چاپی و الکترونیکی*. تهران: چاپار؛ ۱۳۹۰.

۵. اسپینگ آماندا. *رفتار اطلاع‌یابی*. کتابدار؛ ۱۳۹۲.

6. Guyatt GH, et al. *Users' guides to the medical literature*. 3rd ed. 2015.

7. De Brún C, Pearce-Smith N. *Searching skills toolkit: Finding the evidence*. John Wiley & Sons; 2013.

8. Tyckoson DA, Dove JG, editors. *Reimagining reference in the 21st century*. Purdue University Press; 2015.

روش تدریس:

۱) روش یادگیری مبتنی بر پروژه، ۲) نمایش عملی ۳) روش یادگیری مشارکتی، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو، ۵) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۶) یادگیری مبتنی بر بازی

شیوه ارزشیابی دانشجو :

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: مراجع و بانک‌های اطلاعات تخصصی پزشکی (۱) **کد درس: ۲۴**

تعداد واحد: ۲ واحد ۱ واحد نظری- ۱ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : مهارت‌های اطلاع‌یابی و جستجوی اطلاعات (کد ۲۳)

هدف کلی درس: کسب مهارت در استفاده از منابع و مراجع علوم پزشکی و علوم وابسته

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ مهم‌ترین منابع ردیف دوم حوزهٔ پزشکی و وابسته (مانند کتاب‌نامه‌ها، نمایه‌ها، چکیده‌نامه‌ها، راهنماها، واژه‌نامه‌ها، اصطلاحنامه‌ها و...) را بشناسد، معرفی کند و گزارمان آن‌ها را بنویسد.
- ✓ مهم‌ترین کتاب‌های درسی تخصصی و مرجع علوم پیش‌بالینی (مانند آناتومی، فیزیولوژی، بافت شناسی و ...) را مطابق با طرح رده‌بندی NLM بشناسد، معرفی کند و گزارمان آن‌ها را بنویسد.
- ✓ مهم‌ترین کتاب‌های درسی تخصصی و مرجع علوم بالینی (مانند بهداشت، بیماری‌های عفونی، قلب و عروق، مجاری ادراری- تناسلی، تغذیه و متابولیسم، رادیولوژی، روانپزشکی، گوارش و ...) را مطابق با طرح رده‌بندی NLM بشناسد، معرفی کند و گزارمان آن‌ها را بنویسد.
- ✓ مهم‌ترین نشریات ادواری رشته‌های علوم پیش‌بالینی (مانند آناتومی، فیزیولوژی، بافت‌شناسی و ...) را بشناسد و معرفی کند.
- ✓ مهم‌ترین نشریات ادواری رشته‌های علوم بالینی (مانند بهداشت، بیماری‌های عفونی، قلب و عروق، مجاری ادراری- تناسلی، تغذیه و متابولیسم، رادیولوژی، روانپزشکی، گوارش و...) را بشناسد و معرفی کند.
- ✓ مهم‌ترین مراکز علمی و مرجع رشته‌های علوم پزشکی و علوم وابسته در سطح ملی و بین‌المللی را معرفی کند.
- ✓ با اصول و کلیات پایگاه‌های مجلات الکترونیکی و کتاب‌های الکترونیکی آشنا شود.
- ✓ مهم‌ترین موتورهای جستجو در علوم پزشکی را بشناسد و نحوهٔ جستجو در آن‌ها را بداند.
- ✓ نحوهٔ جستجو در پایگاه‌های پوشش‌دهندهٔ منابع، کتاب‌ها و مجلات الکترونیکی فارسی، بانک‌های اطلاعات پژوهش‌های ایدز، هپاتیت، سرطان گوارش، دیابت و اختلالات متابولیک، استئوپروز، چشم پزشکی، و ... و مهم‌ترین پایگاه‌های اطلاعاتی نشریات ایران را به خوبی فراگیرد.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری-۳۴ ساعت عملی)

- ✓ مهارت در استفاده از چکیده‌نامه‌ها و نمایه‌نامه‌های الکترونیکی مانند Biological Abstract، Chemial Abstract، Current Content، سالنامه‌ها مانند Year Book of Surgery، Advances in Immunolgy، در اطلاع‌یابی، دایره‌المعارف‌های پزشکی Medline (PubMed)
- ✓ آشنایی با کتب مرجع، Textbook و ژورنال‌های هسته رشته‌های پزشکی، بالینی و علوم پایه پزشکی
- ✓ کسب مهارت در یافتن اطلاعات آماری از وبسایت‌هایی مانند WHO، UNESCO، CDC
- ✓ آشنایی با سامانه‌های اطلاعاتی ایرانی مانند سامانه جامع طرح‌های پژوهشی، پایگاه‌های اطلاعاتی ایرانی مانند پایگاه علمی جهاد دانشگاهی، ISC، بانک‌های اطلاعات پژوهش‌های ایدز، هپاتیت، سرطان، گوارش، دیابت و اختلالات متابولیک استئوپروز، چشم پزشکی و ...
- ✓ پایگاه‌های اطلاعاتی منطقه‌ای مانند EMRO
- ✓ آشنایی با سازمان‌ها و انجمن‌های علمی پزشکی، مراکز تحقیقاتی و اعطاکنندگان گرنت‌های پژوهشی مهم پزشکی در جهان
- ✓ معرفی مهم‌ترین پایگاه‌های اطلاعاتی استنادی فارسی علوم پزشکی و سلامت ایران مانند ISC SID، و بانک‌های اطلاعات پژوهش‌های ایدز، هپاتیت، سرطان، گوارش، دیابت و اختلالات متابولیک استئوپروز، چشم پزشکی و ...
- ✓ معرفی مهم‌ترین پایگاه‌های اطلاعاتی نشریات ایران مثل نور مگز (Noormags)، جامع علوم انسانی، پایگاه نشریات ایران Magiran

- ✓ کسب مهارت در استفاده از وبسایت‌ها و موتورهای جستجو در علوم پزشکی (مثل HealthLine.WebMD)
- ✓ آشنایی با ابزارهای جستجوی متون پزشکی مبتنی بر هوش مصنوعی (مانند Site)، ابزارهای جستجوی متون پزشکی معنایی (مانند AskMedline)
- ✓ ابزارهای استخراج و خلاصه‌سازی اطلاعات از متون پزشکی، ابزارهای تحلیل داده‌های پزشکی
- ✓ مقایسه کیفیت جستجو و بازیابی موتورهای جستجوی علمی مانند گوگل اسکالر، یا موتورهای معنایی مانند سمانتیک (Semantic Scholar) و ابزارهای جستجوی هوش مصنوعی در یک پروژه عملی

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱) جلالی ا. *کتاب منابع و بانک‌های اطلاعاتی علوم پزشکی*. آخرین ویرایش. اهواز: انتشارات علوم و فنون پزشکی اهواز.

۲) تاج الدینی اورانوس، سادات موسوی ع، صبوری ع‌اکبر. *کتاب راهنمای نمایه نامه‌ها و چکیده نامه‌های معتبر بین‌المللی*. آخرین ویرایش. تهران: دانشگاه تهران.

۳) زارع‌گاوگانی و، ستاری م، کاظمی‌مجد ف. *استراتژی‌ها و فنون جستجوی اطلاعات پزشکی در وب*. تبریز: دانشگاه علوم پزشکی تبریز و انتشارات الوین؛ ۱۳۹۳. چاپ جدید در دست انتشار.

۴) گویلی کیلانه ن، غفاری هشچین س، کلوانی ع، شکفته م، پناهی س. *پایگاه‌های اطلاعاتی به زبان ساده و کاربردی: آن چه در مسیر پژوهش و انتشار مقاله به آن نیاز دارید*. تهران: نشر کتابدار؛ ۱۴۰۳.

۵) حسن‌زاده م، نویدی ف. *منابع اطلاعاتی در حوزه علوم پزشکی و سلامت*. تهران: کتابدار؛ ۱۳۹۰.

۶) مرادی ا. *مراجع و پایگاه‌های اطلاعاتی علوم پزشکی و علوم وابسته*. تهران: اساطیر پارسی؛ چاپار؛ ۱۳۹۷.

۷) نقی‌پور م. *جستجوی اطلاعات از بانک‌های اطلاعاتی مبتنی بر وب در علوم پزشکی*. تهران: انتشارات حیدری؛ ۱۳۹۱.

۸) ک‌ٹس ویلیام ا. *مرجع شناسی عمومی و تخصصی*. آخرین ویراست. تهران: کتابدار.

9) Tyckoson DA, Dove JG, editors. *Reimagining reference in the 21st century*. Purdue University Press; 2015.

روش تدریس:

۱) روش یادگیری مبتنی بر پروژه، ۲) نمایش عملی ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو،
۵) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۶) یادگیری مبتنی بر بازی

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: مراجع و بانک‌های اطلاعات تخصصی پزشکی (۲) **کد درس: ۲۵**

تعداد واحد: ۲ واحد ۱ واحد نظری-۱ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : مراجع و بانک‌های اطلاعات تخصصی پزشکی ۱ (کد ۲۴)

هدف کلی درس: کسب مهارت در استفاده از انواع پایگاه‌ها و بانک‌های اطلاعاتی تخصصی علوم پزشکی و علوم وابسته و آشنایی با متون خاکستری

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ مهم‌ترین پایگاه‌های اطلاعاتی علوم پیش‌بالینی و نحوهٔ کار با آن‌ها را شرح دهد.
- ✓ مهم‌ترین پایگاه‌های اطلاعاتی علوم بالینی و نحوهٔ کار با آن‌ها را شرح دهد.
- ✓ مهم‌ترین پایگاه‌های اطلاعاتی مبتنی بر شواهد پزشکی و نحوهٔ کار با آن‌ها را شرح دهد.
- ✓ مهم‌ترین پایگاه‌های اطلاعاتی دسترسی رایگان پزشکی را معرفی کند.
- ✓ مهم‌ترین پایگاه‌های اطلاعاتی تصاویر و آمار پزشکی را معرفی کند.
- ✓ مهم‌ترین پایگاه‌های اطلاعاتی استنادی و نحوهٔ کار با آن‌ها را شرح دهد.
- ✓ مهم‌ترین پایگاه‌های اطلاعاتی علوم و فنون و نحوهٔ کار با آن‌ها را شرح دهد.
- ✓ شیوهٔ ارزیابی پایگاه‌های اطلاعاتی پزشکی را شرح دهد.
- ✓ کار عملی جستجو و بازیابی اطلاعات در پایگاه‌های اطلاعاتی معرفی شده را انجام دهد.
- ✓ ویژگی‌های یک جستجوی نظام‌مند برای مرور نظام‌مند را بشناسد.
- ✓ از چک‌لیست‌های ارزیابی جستجوی نظام‌مند (مانندPRISMA-S و PRESS) برای تدوین و ارزیابی راهبرد جستجو استفاده کند.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری-۳۴ ساعت عملی)

- ✓ کسب مهارت جستجو و بازیابی در پایگاه‌های اطلاعاتی علوم پیش‌بالینی و بالینی، پایگاه‌های اطلاعاتی تصاویر پزشکی، پایگاه‌های اطلاعاتی آمار پزشکی
- ✓ کسب مهارت جستجو و بازیابی اطلاعات دست اول از سامانه‌های ثبت بیماری‌ها (مانند آذر کوهورت-Azar Cohort)، اطلاعات و تجربیات بیمار، ثبت عوارض دارویی از سوی مصرف‌کنندگان داروها یا پایگاه‌هایی مانند MedWatch و فروم‌ها مانند GARD، NORD
- ✓ ثبت مرورهای نظام‌مند و متا آنالیزها (مانند PROSPRO)
- ✓ ثبت کارآزمایی‌هایی مانند IRCT, RCT.gov
- ✓ کسب مهارت در استفاده از بانک‌های اطلاعاتی استنادی (مانند WOS، Scopus) و وبسایت ناشران معتبر (مانند Emerald، Elsevier)
- ✓ کسب مهارت در دسترسی به متون خاکستری، سامانه‌های ثبت انتشارات دولتی، سازمانی
- ✓ کسب مهارت در استفاده از بانک‌های اطلاعاتی غیراستنادی (مانند ERIC، Medline (Pubmed)، EMBASE، CINHAL، LISA، IEEE، PSCINFO، IPA و ...)
- ✓ ارزیابی پایگاه‌های اطلاعاتی پزشکی
- ✓ انجام و اجرای جستجوی یک پروژهٔ تحقیقاتی

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱) کلوانی ع، کازرانی م، گویلی کیلانه ن. *مفاهیم و پایگاه‌های اطلاعاتی پزشکی مبتنی بر شواهد*. تهران: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی؛ ۱۴۰۰.

۲) مرادی ا. *مراجع و پایگاه‌های اطلاعاتی علوم پزشکی و علوم وابسته*. تهران: اساطیر پارسی؛ چاپار؛ ۱۳۹۷.

۳) انصاری م. *راهنمای تصویری پایگاه اطلاعات استنادی اسکوپوس و ابزارهای علمی Scopus ، Scimago*. ORCID. جلد اول. گرگان: انتشارات نوروزی؛ ۱۳۹۶.

۴) زارع‌گاوگانی و، ستاری م، کاظمی‌مجد ف. *استراتژی‌ها و فنون جستجوی اطلاعات پزشکی در وب*. تبریز: دانشگاه علوم پزشکی تبریز و انتشارات الوین؛ ۱۳۹۳. چاپ جدید در دست انتشار.

۵) گویلی کیلانه ن، غفاری هشچین س، کلوانی ع، شکفته م، پناهی س. *پایگاه‌های اطلاعاتی به زبان ساده و کاربردی: آن چه در مسیر پژوهش و انتشار مقاله به آن نیاز دارید*. تهران: نشر کتابدار؛ ۱۴۰۳.

۶) نورمحمدی ح ع. *آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی*. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)؛ ۱۳۹۳.

۷) علیجانی ر. *خدمات مرجع و اطلاع‌یابی*. تهران: چاپار؛ ۱۳۹۰.

۸) کتس ویلیام ا. *مرجع شناسی عمومی و تخصصی*. آخرین ویراست .تهران: کتابدار.

۹) دیانی م ح. *اصول و خدمات مرجع در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی*. مشهد: کتابخانه رایانه‌ای؛ ۱۳۹۴.

روش تدریس:

۱) روش یادگیری مبتنی بر پروژه، ۲) نمایش عملی ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو،
۵) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۶) یادگیری مبتنی بر بازی

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: کتابداری بالینی **کد درس: ۲۶**

تعداد واحد: ۲ واحد ۱ واحد نظری،- ۱ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : اصطلاحات پزشکی (کد ۰۳)، سواد اطلاعاتی و ارتباطی (کد ۱۸)، مهارت‌های اطلاع‌یابی و جستجوی اطلاعات (کد ۲۳)، مراجع و بانک‌های اطلاعات تخصصی پزشکی ۲ (کد ۲۵)، آشنایی با عملکرد مبتنی بر شواهد (کد ۲۷)

هدف کلی درس: آشنا ساختن دانشجو با مهارت‌ها و خدمات مربوط به کتابداری بالینی، مشارکت در تیم درمان، فعالیت‌های آموزشی پژوهشی و اطلاعاتی بالینی

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید:

- ✓ تعاریف و مفاهیم کتابدار بالینی (CL)، کتابدار پزشکی (ML)، کتابدار بیمارستانی (HL) را بداند.
- ✓ با تاریخچهٔ ارائه خدمات کتابدار پزشکی بالینی (CML) در ایران و جهان آشنا باشد.
- ✓ نقش کتابدار بالینی در ارتقای پیامدهای سلامت را بداند.
- ✓ انواع خدماتی که کتابدار بالینی به کادر بالینی (پزشک معالج، رزیدنت، پرستار، مددکار، ...) و بیماران می‌تواند ارائه کند را بداند.
- ✓ تعاریف و مفاهیم اطلاع‌درمانی، تاریخچهٔ آن و انواع روش‌های آن را بداند.
- ✓ تعاریف و مفاهیم کتاب‌درمانی و تاریخچهٔ آن را به عنوان اولین خدمات اطلاع‌رسانی پزشکی به جامعه بداند.
- ✓ اهمیت و ضرورت حضور کتابدار بالینی در تیم‌های درمان بیمارستان‌ها و مراکز درمانی را برشمارد.
- ✓ ویژگی‌ها، توانمندی‌ها و مهارت‌های موردنیاز کتابدار بالینی را جهت مشارکت در تیم درمان بداند.
- ✓ در تهیه گایدلاین‌های حوزهٔ سلامت همکاری نماید.
- ✓ محدودیت‌ها و مسائل اخلاقی در امر کتابداری بالینی را بداند.
- ✓ رابطهٔ کتابداری بالینی با ارتقای سواد سلامت فرد و جامعه را تشریح کند.
- ✓ قادر به شناسایی و تشخیص انواع پرسش‌های بالینی تیم درمان اعم از درمانی، تشخیصی، پیش‌آگهی، ریشه‌شناسی، و ... باشد.
- ✓ به طور عملی اطلاعات مورد نیاز تیم درمان را در پایگاه‌های مبتنی بر شواهد جستجو کند و در اختیار آنان قرار دهد.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری-۳۴ ساعت عملی)

- ✓ تعاریف و مفاهیم کتابدار بالینی (CL)، کتابدار پزشکی (ML)، کتابدار بیمارستانی (HL)، clinical informationist, embedded librarian و کتابداری سلامت
- ✓ پیدایش و سیر تحول کتابداری بالینی و خاستگاه آن
- ✓ مفاهیم اطلاع‌درمانی، نسخه اطلاعاتی، تجویز اطلاعات، آماده‌سازی و تحویل نسخه اطلاعاتی، و نقش هر یک در ارتقای سلامت بیمار و جامعه
- ✓ بیمارستان و بخش‌های آن، سلسله‌مراتب پرسنل بیمارستان و تیم‌های درمان
- ✓ مفاهیم مرتبط با کتاب‌درمانی
- ✓ مهارت‌های مربوط به تهیه خلاصه‌های شواهد اطلاعاتی برای بیمار، ساده سازی، شخصی سازی، افزایش خوانایی اطلاعات با استفاده از استانداردهای موجود (مانند فلش)
- ✓ ویژگی‌ها، توانمندی‌ها و مهارت‌های مورد نیاز کتابدار بالینی جهت مشارکت در راندهای آموزشی، درک و ثبت نیاز اطلاعاتی بیمار، تهیه و تحویل اطلاعات درمانی برای بیماران با تجویر، تصویب، و نظارت پزشک معالج
- ✓ مشارکت کتابداران بالینی در راند آموزشی (ward round)، گزارش صبحگاهی (morning report) ، ژورنال کلاب‌های بالینی، تهیه و تدوین و بومی‌سازی گایدلاین‌های بالینی
- ✓ مزایا و معایب ارائه نسخه اطلاعاتی مبتنی بر شواهد به بیماران، اخلاق در ارائه اطلاعات به بیماران، نظام ارجاع اطلاعاتی
- ✓ نقش و مشارکت کتابدار بالینی در ارتقای پیامدهای سلامت

✓ بازدید از بخش‌های مختلف یک بیمارستان تحت پوشش دانشگاه (ترجیحا به صورت حضوری)

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ):

۱. فری ت هیوبر، فیلی، تو کیفنر. *کتابداری پزشکی*. ترجمه: نیک‌زاد ف، با همکاری شاکر ه؛ زیر نظر و ویراستاری: بیگدلی ز. تهران: نشر کتابدار؛ ۱۳۹۶.

۲. زرقان م، بقالها ف، دین‌پژوه ز. کتابداری بالینی. تهران: جامعه‌نگر؛ ۱۴۰۲.

۳. محقق ن، زرقانی م، علی‌بیگ م. کتابداری بالینی: تاریخچه، اهداف، مهارت‌ها. تهران: راز پنهان؛ ۱۳۹۷.

۴. هاشمیان م ر، زارع فراشبندی ف، زارع فراشبندی الهه، ادیبی پ. *علم اطلاعات بالینی (کتابداری بالینی)*. تهران: نشر کتابدار؛ زیر چاپ.

۵. شیخ شعاعی ف، حبیبی ف، لطفی م. *کتابداری بالینی: فرصتی برای حضور کتابداران پزشکی در عرصه بالین*. تهران: سمت؛ در دست انتشار.

6. Gavgani VZ. *Information prescription in patient-centered healthcare: evidence based information service*. LAP LAMBERT Academic Publishing; 2013.

7. Stribling JC. *The Clinical Medical Librarian's Handbook*. Medical Library Association Books Series. Last edition.

روش تدریس:

۱) روش یادگیری مبتنی بر پروژه، ۲) نمایش عملی ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو، ۵) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۶) روش ایفای نقش

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: آشنایی با عملکرد مبتنی بر شواهد **کد درس: ۲۷**

تعداد واحد: ۲ واحد ۱ واحد نظری-۱ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : اصطلاحات پزشکی (کد ۰۳)، سواد اطلاعاتی و ارتباطی (کد ۱۸)، مهارت‌های اطلاع‌یابی و جستجوی اطلاعات (کد ۲۳)، مراجع و بانک‌های اطلاعات تخصصی پزشکی ۱ (کد ۲۴)، مراجع و بانک‌های اطلاعات تخصصی پزشکی ۲ (کد ۲۵).

هدف کلی درس: آشنایی با پنج گام عملکرد مبتنی بر شواهد، پرسیدن سوال قابل پاسخ دادن، جستجو و بازیابی شواهد، بررسی انتقادی شواهد، استفاده از شواهد، ارزیابی، تفکر انتقادی

شرح درس:

با گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ عملکرد مبتنی بر شواهد را تعریف کند.
- ✓ اهمیت انجام کار مبتنی بر شواهد در خدمات اطلاعاتی را بداند.
- ✓ تمام مراحل مبتنی کار بر شواهد را بطور کامل بکار بگیرد.
- ✓ ساختارمند کردن سوال‌های مختلف بالینی، غیربالینی را براساس مطالعات تجربی، کیفی، ترکیبی و مقطعی بدرستی بلد باشد.
- ✓ مدل‌های رایج ساختارمند کردن سوالات را نقد کند.
- ✓ به تحلیل و نقادی سریع سوال پژوهشی بپردازد.
- ✓ ارزیابی نقادانه شواهد را بوسیله چک لیست‌های رایج انجام دهد.
- ✓ شواهد را در جای درست به کار ببرد.
- ✓ روشهای ارزیابی و تحلیل نتیجه اجرای عمل مبتنی بر شواهد را به کار ببرد.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری-۳۴ ساعت عملی)

- ✓ پیدایش و سیر تحول عملکرد مبتنی بر شواهد، پزشکی مبتنی بر شواهد، کتابداری مبتنی بر شواهد، سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد و اهمیت عملکرد مبتنی بر شواهد
- ✓ مفاهیم مرتبط با عملکرد مبتنی برشواهد، تفکر انتقادی (مانند: ASK، Access، Appraise، Apply، Assess، و ...)
- ✓ ساختارمند کردن سوال، استفاده از انواع مدل‌های رایج برای شواهد کمی و کیفی (مانند PEO، PCC، SPIDER، SPICE، PICOT(s))
- ✓ نقد و بررسی مدل های رایج ساختارمند کردن سوال (مانند PICOT)
- ✓ مهارت در استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی مبتنی بر شواهد و سایر منابع دسترسی به بهترین شواهد (مانند Cochrane library، TRIP، Pubmed Clinical Query، PEDro، Best Evidence، Clinical Key و UpToDate)
- ✓ روش‌های ارزیابی نقادانه شواهد (مانند CASP, JBI و ...)
- ✓ استفاده اخلاقی از شواهد در بهبود عملکردها
- ✓ ارزیابی عملکرد براساس کاربرد شواهد
- ✓ آشنایی با هرم سطوح شواهد و انواع مطالعات اولیه (کارآزمایی، مقطعی، ...)، ثانویه (انواع مرورها و فراتحلیل‌ها)، کیفی (ترکیب شواهد)، موردی و ... در عملکرد بالینی
- ✓ آنالیز انواع سوالات درمانی، تشخیصی، پیش‌آگهی، مرگ‌ومیر، و .... و ارتباط آن با نوع شواهد مورد نیاز (مانند: برای پاسخ به سوال اثربخشی و درمانی، مقالات متا آنالیز و مرور نظام‌مند اولویت دارد)
- ✓ نقش کتابداران در عملکرد پزشکی مبتنی بر شواهد
- ✓ تفکر انتقادی و مفاهیم مرتبط با آن

✓ تکنیک‌های ارتقای تفکر انتقادی، نقشه مفهومی، پرسش‌نامه‌های ارزیابی تفکر انتقادی

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. حاج ابراهیمی س ودیگران. *درسنامه پزشکی مبتنی بر شواهد: چگونه یادبگیریم و یاد بدهیم*. تبریز: پژواک البرز؛ ۱۴۰۰.

۲. زارع گاوگانی و، اسماعیل‌زاد س. *عملکرد مبتنی بر شواهد و تفکر انتقادی در کتابداری و علم اطلاعات*. تهران: ناقوس؛ ۱۳۹۹.

1. Booth A, Brice A, editors. *Evidence-based practice for information professionals: A handbook*. London: Facet; 2004 Mar 15. Available from: Free PDF
2. Sitaras N, editor. *Evidence Based Information Prescription (IPs) in Developing Countries*. In: Evidence Based Medicine - Closer to Patients or Scientists? ISBN: 978-953-51-0504-6. InTech. Available from: http://www.intechopen.com/books/evidence-based-medicine-closer-to-patients-or-scientists-/evidence-based-information-

روش تدریس:

۱) روش یادگیری مبتنی بر پروژه، ۲) نمایش عملی ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو،
۵) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۶) روش ایفای نقش

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: ارتباطات و اطلاعات سلامت **کد درس: ۲۸**

تعداد واحد: ۲ واحد ۲ واحد نظری

پیش نیاز یا همزمان : روانشناسی ارتباط مؤثر (کد ۰۶)، سواد اطلاعاتی و ارتباطی (۱۸)، جامعه‌شناسی اطلاعات (کد ۰۵)

هدف کلی درس:

آ شنایی دا، شجویان با مفاهیم، مبانی مدل‌ها و نظریه‌های اطلاعات و ارتباطات با تأکید بر کاربرد آنها در حوزهٔ سلامت؛ آ شنایی با انواع ارتباطات، عوامل مؤثر بر ارتباط و بازخورد در رابطه با مصرف‌کنندگان اطلاعات سلامت.

شرح درس:

با گذراندن این درس دانشجو باید:

- ✓ اطلاعات و نظریه‌های اطلاعات را بشناسد.
- ✓ با مفاهیم، نظریه‌ها و مدل‌های مربوط به ارتباطات آشنا گردد.
- ✓ ارتباط سلامت را تعریف کند و نحوهٔ استفاده از آن در ارتقای سلامت جامعه را بداند.
- ✓ اهمیت و راهکارهای برقراری ارتباط سلامت در جامعه را بداند.
- ✓ با مهارت‌های ارتباطی آشنا شود.
- ✓ مفهوم بازخورد، انواع آن، و نقش آن در ارتباط موثر را توصیف نماید.
- ✓ ارتباط مؤثر در حوزه سلامت با کادر درمان و مصرف‌کنندگان اطلاعات سلامت را بحث کند.
- ✓ کاربرد فناوری‌های نوین در حوزه ارتباط سلامت را بشناسد.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری)

- ✓ آشنایی با مفهوم و ماهیت اطلاعات و ارتباطات
- ✓ آشنایی با انواع مدل‌های اطلاعاتی
- ✓ آشنایی با ماهیت ارتباطات
- ✓ آشنایی با انواع مدل‌های ارتباطی
- ✓ آشنایی با مهارت‌های کلامی و غیرکلامی در ارتباط
- ✓ ارتباطات سلامت، بررسی و کاربرد راهبردهای ارتباطی
- ✓ اهمیت رسانه‌های اجتماعی در ارتقای سطح بهداشت و سلامتی جامعه
- ✓ کمپین‌های سلامتارتباط مؤثر در حوزه سلامت با کادر درمان و مصرف‌کنندگان اطلاعات سلامت (بیمار و همراه)
- ✓ آشنایی با مفهوم بازخورد، انواع آن، و نقش آن در برقراری ارتباط موثر با مشتریان اطلاعات سلامت
- ✓ ارتباطات فردی و سازمانی
- ✓ نظریه‌ها و مدل‌های ارتباطات سلامت
- ✓ هنجارهای اجتماعی
- ✓ مدل همگراشدهٔ ارتباطات سلامت
- ✓ تأثیرات پیش‌زمینه‌ای
- ✓ مدل فرانظری
- ✓ ویژگی‌های پیام در مرحلهٔ پیش‌تفکر به تفکر
- ✓ ویژگی‌های پیام در مرحلهٔ تفکر به آمادگی
- ✓ ویژگی‌های پیام در مرحلهٔ آمادگی به عمل و رفتار
- ✓ ویژگی‌های پیام از مرحلهٔ عمل تا حفظ و نگهداری

- ✓ نظریهٔ شناختی- اجتماعی (نظریهٔ یادگیری- اجتماعی)
- ✓ مدل باور سلامت (HBM)
- ✓ مدل قصد رفتاری (BIM)
- ✓ نقش فناوری‌های نوین مانند هوش مصنوعی، متاورس، و سایر موارد در برقراری ارتباط مؤثر با مصرف‌کنندگان اطلاعات سلامت

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. ویندال سون، سیگنایزر بنو، اولسون جین‌تی. *کاربرد نظریه‌های ارتباطات*. ترجمه: دهقان ع. تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی؛ ۱۳۹۷. (بخش‌هایی از کتاب)

۲. راثی تهران ح، عاطفی‌منش ر. *ارتباطات سلامت: مبانی و رویکردها*. تهران: انتشارات اندیشه احسان؛ ۱۳۹۹. (بخش‌هایی از کتاب)

۳. داود شجاعی زاده، فرامرز شا احمدی، حسین روحانی. *ارتباط در سلامت از تئوری تا عمل*. آثار سبحان؛ ۱۴۰۲.

۴. اسمیت آنتونی. *ژئوپولیتیک اطلاعات: شیوه‌های سلطه‌جویی فرهنگی استعمار در جهان از طریق رسانه‌های همگانی*. ترجمه: شیروانی ف. تهران: صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، انتشارات سروش؛ ۱۳۹۳. (بخش‌هایی از کتاب)

۵. سورین، ورنر جوزف. *نظریه‌های ارتباطات*. ترجمه: دهقان ع. تهران: دانشگاه تهران، موسسه انتشارات؛ ۱۳۹۲. (بخش‌هایی از کتاب)

۶. محسنیان راد م. *ارتباطات انسانی*. تهران: سازمان سمت.

۷. احمدنیا ش. *آشنایی با ارتباطات سلامت*. تهران: انتشارات تیسا؛ ۱۴۰۲. (بخش‌هایی از کتاب)

۸. محسنیان‌راد م. *ایران در چهار کهکشان ارتباطی: سیر تحول تاریخ ارتباطات در ایران از آغاز تا امروز*. تهران: سروش (صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران)؛ ۱۳۸۷. (بخش‌هایی از کتاب)

۹. نوکاریزی م، نارمنجی م. *آشنایی با اطلاعات و ارتباطات*. آخرین ویرایش. تهران: سازمان سمت.

روش تدریس:

۱) روش یادگیری مبتنی بر پروژه، ۲) نمایش عملی ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو، ۵) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۶) روش ایفای نقش

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: آمار مقدماتی **کد درس: ۲۹**

تعداد واحد: ۲ واحد ۱ واحد نظری- ۱ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

هدف کلی درس:

- آشنا ساختن دانشجویان با تعریف، مفاهیم، اهمیت و کاربرد آمار
- آشنایی با کاربرد آمار در مطالعات مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی
- آشنایی دانشجویان با فرمول‌نویسی و جنبه‌های آماری در نرم‌افزار «اکسل»
- آشنایی دانشجویان با روش‌های آمار توصیفی، استنباطی، و تحلیلی
- آشنایی با شیوه‌های ورود داده و تحلیل داده‌های یک مطالعه در یکی از نرم‌افزارهای آماری رایج (مانند SPSS ، R یا STATA)؛ تعریف متغیرها، داده‌های پرت و نحوه مواجهه با آنها، استفاده از آزمون‌های آماری و تحلیلی با کمک یک نرم‌افزار آماری

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید:

- ✓ کاربرد احتمالات را بداند.
- ✓ آمار توصیفی و آزمون‌های مربوطه را انجام دهد.
- ✓ بتواند توزیع‌های مختلف را آزمون کند.
- ✓ بتواند داده‌ها را در قالب جدول و نمودار نمایش دهد.
- ✓ بتواند از قابلیت‌های «اکسل» به‌طور کامل برای تحلیل داده‌ها استفاده کند.
- ✓ بتواند از نرم‌افزارهای آماری مثل SPSS استفاده کند.
- ✓ برای تحلیل داده‌ها، از آزمون‌های مناسب آماری استفاده کند.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری-۳۴ ساعت عملی)

- ✓ آشنایی با مفهوم احتمال و احتمالات
- ✓ روش‌های جمع‌آوری و نمایش داده، دسته‌بندی و نمایش در قالب جدول و نمودار
- ✓ تعیین حجم نمونه، محاسبه حجم نمونه با روش‌های آماری
- ✓ آمار توصیفی، فراوانی، فراوانی نسبی، نسبت شاخص‌های مرکزی (شامل میانگین، میانه، نما، کوارتایل)، شاخص‌های پراکندگی (شامل دامنه تغییرات، واریانس، انحراف معیار، ضرایب تغییرات)
- ✓ انواع توزیع‌ها، توزیع دو جمله‌ای، توزیع نرمال، توزیع پواسون و جایگاه هر یک، توزیع نمونه‌ای میانگین و نسبیت قضیه حد مرکزی
- ✓ حدود اطمینان و آزمون فرضیه شامل خطاهای نوع اول و دوم، تفاوت‌ها و تساوی‌های میانگین جامعه با یک عدد ثابت، تساوی دو، میانگین تساوی دو نسبت برآورد نقطه‌ای و فاصله‌ای برای میانگین و نسبت
- ✓ آزمون‌های همبستگی و رگرسیون به‌صورت عملی در نرم‌افزار
- ✓ آشنایی با جنبه‌های آماری متا آنالیز به‌صورت عملی در نرم‌افزار
- ✓ پروژه عملی تحلیل آماری یک موضوع پژوهشی یا داده‌های آمادهٔ مستخرج از یک سامانهٔ اشتراک داده‌ها یا پروژهٔ قابل دسترس

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. نصیری پ. *آمار در کتابداری و اطلاع‌رسانی*. تهران: پیام نور؛ ۱۳۹۹.

۲. رضوانی بیدگلی ع، فراهانی‌سروش س. *آمار و روش‌های کمی در کتابداری*. آخرین ویرایش.

۳. هویدا ع. *آمار و روش‌های کمی در کتابداری و اطلاع‌رسانی*. تهران: سمت؛ ۱۳۹۶.

۴. واگان ل. *روش‌های آماری برای متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی*: رویکرد کاربردی و ساده برای درک، استفاده و تفسیر علم آمار. ترجمه: کوشا ک، قانع م. آخرین ویرایش. تهران: چاپار.

روش تدریس:

۱) روش یادگیری مبتنی بر پروژه، ۲) نمایش عملی ۳) حل مسئله ۴) یادگیری مبتنی بر مسئله،
۵) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۶) کلاس معکوس

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: زبان تخصصی (۱) **کد درس: ۳۰**

تعداد واحد: ۲ واحد نظری ۱/۵ واحد نظری- ۰/۵ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : -

هدف کلی درس:

کسب مهارت خواندن و درک متون علمی (Academic Reading) و آشنایی دانشجو با تعداد مناسبی از لغات و اصطلاحات مربوط به رشتهٔ کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، علوم پزشکی، بالینی و رشته‌های وابسته به پزشکی مانند رشته‌های علوم پایه و پیراپزشکی؛ ایجاد مهارت لغت‌شناسی و ساختار واژگان با درک معانی واژگان تخصصی رشتهٔ مدیریت اطلاع‌رسانی پزشکی به زبان انگلیسی با توجه به نقش نحوی آنها در جمله

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید:

- ✓ با ساختار و واژگان زبان انگلیسی آشنا، و قادر به خواندن متون مختلف در سطح مقدماتی باشد.
- ✓ فواید به‌کارگیری فرهنگ‌های یک و دو زبانه و دایره‌المعارف‌های تخصصی را بشناسد و توانایی استفاده از آن‌ها را داشته باشد.
- ✓ با نحوهٔ استفاده از فرهنگ‌ها و دایره‌المعارف‌های انگلیسی‌زبان آشنا باشد.
- ✓ اهمیت و روش یادگیری واژگان را آموخته باشد.
- ✓ دامنه، نوع، و ماهیت کلمات و واژگان تخصصی رشته را به طور کلی بشناسد.
- ✓ نحوهٔ ارتباط واژگان (عمومی، آکادمیک و تخصصی) و تفاوت میان آن‌ها را بشناسد و سطوح کلمات را تشخیص دهد.
- ✓ تعاریف و ریشهٔ لغات و اصطلاحات خاص را بشناسد.
- ✓ بتواند متون تخصصی مربوطه را بخواند و بفهمد.
- ✓ معانی لغات و اصطلاحات و عبارات مشکل‌ساز و جدید را آموخته باشد.
- ✓ نکات دستوری به‌کاررفته در متون را بشناسد و بتواند آن‌ها را بیان نماید.
- ✓ توانایی جواب دادن به سؤالات مطرح در متون علمی، یا روش‌های کشف جواب سؤالات مطرح را داشته باشد.
- ✓ مهارت سرعت در خواندن را کسب کرده باشد.
- ✓ تکنیک‌های فهم معانی از طریق تشخیص پیشوند، پسوند، کلمات هم‌خانواده، و ریشهٔ کلمات را آموخته باشد.

رئوس مطالب: (۲۶ ساعت نظری-۱۷ ساعت عملی)

- ✓ مروری بر ساختار دستور زبان و واژگان در سطح دانشگاهی
- ✓ یادگیری فنون مطالعه و درک جملات و متون انگلیسی با به‌کارگیری انواع روش‌های کمک‌آموزشی (مانند مطالعه و ترجمه یک مقاله انگلیسی مدیریت اطلاع‌رسانی پزشکی در گروه‌های کوچک دانشجویی، و نظارت و تسهیل‌گری استاد)
- ✓ کسب مهارت در درک معانی لغات و اصطلاحات، شناختن اشتباهات رایج در درک اصطلاحات و عبارات در متون مدیریت اطلاع‌رسانی پزشکی یا متون پزشکی
- ✓ شناسایی نکات دستوری به‌کاررفته در متون و بیان آنها، آموختن تکنیک‌های فهم معانی از طریق تشخیص پیشوند، پسوند، کلمات هم‌خانواده و ریشه کلمات
- ✓ کسب توانایی جواب دادن به سؤالات مطرح در متون علمی یا روش‌های کشف جواب سؤالات

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. نصر اصفهانی ا. *زبان تخصصی رشته‌ی کتابداری و اطلاع‌رسانی (۱) بر اساس کتاب* ***English for the students of Library and information science*** *(1) ناهید بنی‌اقبال*. آخرین ویرایش.

۲. خاصه ع‌ا، علیجانی ر. *متون زبان تخصصی کتابداری و اطلاع‌رسانی (۱)*. آخرین ویرایش. تهران: دانشگاه پیام نور.

۳. *مقالات مرتبط با رشته به زبان انگلیسی.*

۴. *آخرین کتب و دستنامه های منتشر شده با تایید هیئت ممتحنه و برنامه‌ریزی و ارزیابی رشته.*

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) نمایش عملی ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو، ۵) یادگیری به کمک گروه همتایان، ۶) روش تدریس گروهی کوچک

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: زبان تخصصی (۲) **کد درس: ۳۱**

تعداد واحد: ۲ واحد ۱/۵ واحد نظری-۰/۵ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : زبان تخصصی ۱ (کد ۳۰)

هدف کلی درس: کسب مهارت نگارش متون علمی (Academic Writing)، و مکاتبات رسمی، نوشتن گزارشات کوتاه و essay

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید:

- ✓ ساختار متون علمی و اجزای آن را بشناسد.
- ✓ با انواع جملات در زبان انگلیسی و تفاوت آن‌ها، انواع پاراگراف و تفاوت آن‌ها آشنا شود و نحوهٔ شروع و اتمام انواع پاراگراف یا متون علمی را بداند.
- ✓ نحوهٔ استفاده از نوشته‌های دیگران (مانند نقل‌قول مستقیم، غیرمستقیم، بازنویسی نوشتهٔ دیگران) را فراگرفته باشد.
- ✓ با نحوهٔ ربط دادن جملات و پاراگراف‌ها با استفاده از قیود و نظایر آن آشنا شود.
- ✓ با نحوهٔ نگارش موافقت، مخالفت و نقد نوشته‌های دیگران در متون علمی آشنا شود.
- ✓ توانایی جواب دادن به سؤالات مطرح در مکاتبات اداری یا سایر ارتباطات مکتوب را داشته باشد.
- ✓ کاربرد و معانی مختلف کلمات را در نگارش متون علمی یاد بگیرد.

رئوس مطالب: (۲۶ ساعت نظری-۱۷ ساعت عملی)

- ✓ شناسایی تفاوت مکالمات علمی با دیگر انواع مکالمات، شناسایی مکالمات علمی مبتنی بر نقش و جایگاه
- ✓ فراگیری مهارت‌های ارائه مطالب به صورت شفاهی و شناسایی ارتباطات شفاهی و غیرکلامی
- ✓ آشنایی با مهارت‌های مورد نیاز در زمان بروز مشکلات یا عدم فهم مطالب در زمان مکالمات علمی
- ✓ کسب توانایی جواب دادن شفاهی به سؤالات مربوط به هر درس در آزمایشگاه زبان، با دیدن ویدیو و شنیدن پادکست یا صدای ضبط شده در محیط واقعی بیمار ستانی و کتابخانه و سایر روش‌ها مانند Role Modeling (در صورت امکان از لابراتور زبان استفاده شود و در هر جلسه حتما از وسایل سمعی بصری و نمونه سخنرانی‌های قابل دسترس در اینترنت و سایر منابع استفاده گردد.)
- ✓ آشنایی با ساختار متون علمی و اجزای آن، آشنایی با انواع جملات در زبان انگلیسی و تفاوت آنها، انواع پاراگراف و تفاوت آنها و نحوهٔ شروع و اتمام انواع پاراگراف یا متون علمی
- ✓ آشنایی با نحوه نگارش، موافقت، مخالفت و نقد نوشته‌های دیگران در متون علمی
- ✓ فراگرفتن نحوه استفاده از نوشته‌های دیگران (مانند نقل‌قول مستقیم و غیرمستقیم و بازنویسی نوشته دیگران)
- ✓ فراگیری مهارت نگارش متون علمی (Academic Writing)، و مکاتبات رسمی، نوشتن گزارشات کوتاه و essay

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. نصر اصفهانی ا. *زبان تخصصی رشته‌ی کتابداری و اطلاع‌رسانی (۲) بر اساس کتاب* for the *students of English Library and information science (2)* ناهید بنی‌اقبال. آخرین ویرایش.

۲. خاصه ع‌ا، علیجانی ر. متون *زبان تخصصی کتابداری و اطلاع‌رسانی* (۲). آخرین ویرایش. تهران: دانشگاه پیام نور.

۳. *مقالات مرتبط با رشته به زبان انگلیسی.*

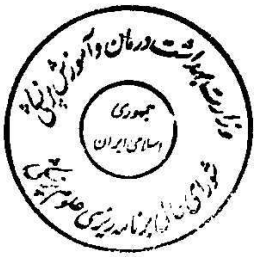
۴. *آخرین کتب و دستنامه‌های منتشر شده با تایید هیئت ممتحنه و برنامه‌ریزی و ارزیابی رشته.*

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) نمایش عملی ۳) مبتنی بر پروژه، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو، ۵) یادگیری به کمک گروه همتایان، ۶) روش تدریس گروهی کوچک

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: زبان تخصصی (۳) **کد درس: ۳۲**

تعداد واحد: ۲ واحد ۱/۵ واحد نظری- ۰/۵ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : زبان تخصصی ۲ (کد ۳۱)

هدف کلی درس:

کسب مهارت در تعاملات علمی، مهارت‌های شنیداری مطالب علمی (Listening) و کسب مهارت مکالمه علمی، مهارت‌ها و تکنیک‌های ارائهٔ مطالب و درک شفاهی (Academic Speaking)

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید:

- ✓ توانایی جواب دادن شفاهی به سؤالات مربوط به هر درس را داشته باشد.
- ✓ مهارتهای شنیداری و درک مطلب شفاهی را کسب کرده باشد.
- ✓ بتواند مطالب یک اپیزود علمی را مجددا بیان کند، خلاصه کند، و بنویسد.
- ✓ تفاوت مکالمات علمی با دیگر انواع مکالمات را بداند.
- ✓ مکالمات علمی مبتنی بر نقش و جایگاه را بشناسد.
- ✓ با نحوهٔ شروع و مشارکت در مباحث و مکالمات علمی آشنا باشد.
- ✓ نحوهٔ سؤال، ارائه پیشنهاد و نحوهٔ ارزیابی و انتقاد کردن در مکالمات علمی را بداند.
- ✓ مهارت‌های ارائه مطالب به صورت سمینار شفاهی و علمی را یاد بگیرد.
- ✓ ارتباطات شفاهی و غیرکلامی، تکنیک‌های ایجاد تنوع، و نحوهٔ جلب توجه یا راه‌های تأکید بر مطالب مورد نظر را بشناسد.
- ✓ با روش‌های تأکید با ا ستفاده از جملات شرطی و نیز نحوهٔ بیان محترمانهٔ موافقت، مخالفت و نیز نحوهٔ عدم اعلام مو ضع آ شنا شود.
- ✓ با مهارت‌های مورد نیاز در زمان بروز مشکلات یا عدم فهم مطالب در زمان مکالمات علمی آشنا شود.
- ✓ توانایی جواب دادن شفاهی به سؤالات مربوط به هر درس را داشته باشد.
- ✓ با نحوهٔ ربط دادن جملات و پاراگراف‌ها با استفاده از اتصال‌دهنده‌ها، قیود، تاکیدکننده‌ها و نظایر آن در ارائه شفاهی آشنا شود.
- ✓ با نحوهٔ بیان موافقت، مخالفت و نقد محاورات دیگران در نشست علمی آشنا باشد.
- ✓ توانایی جواب دادن به سؤالات مطرح در ارتباط شفاهی/ رودررو را داشته باشد.

رئوس مطالب: (۲۶ ساعت نظری-۱۷ ساعت عملی)

- ✓ شناسایی تفاوت مکالمات علمی با دیگر انواع مکالمات، شناسایی مکالمات علمی مبتنی بر نقش و جایگاه
- ✓ فراگیری مهارت‌های ارائه مطالب به صورت شفاهی و شناسایی ارتباطات شفاهی و غیرکلامی
- ✓ آشنایی با مهارت‌های مورد نیاز در زمان بروز مشکلات یا عدم فهم مطالب در زمان مکالمات علمی
- ✓ کسب توانایی جواب دادن شفاهی به سؤالات مربوط به هر درس
- ✓ کسب توانایی شنیدن و درک مطلب به صورت زنده یا ضبط‌شده در آزمایشگاه زبان، با دیدن ویدیو و شنیدن پادکست یا صدای ضبط‌شده در محیط واقعی مانند بیمارستان و کتابخانه و سایر روش‌ها مانند Role Modeling (در صورت امکان از لابراتور زبان استفاده شود و در هر جلسه حتما از وسایل سمعی بصری و نمونه سخنرانی‌های قابل دسترس در اینترنت و سایر منابع استفاده گردد.)
- ✓ آشنایی با ساختار متون علمی و اجزای آن، آشنایی با انواع جملات در زبان انگلیسی و تفاوت آنها، انواع پاراگراف و تفاوت آنها و نحوهٔ شروع و اتمام انواع پاراگراف یا متون علمی
- ✓ مشارکت فعال در یک وبینار انگلیسی

✓ مشارکت فعال (با ارائه و نقد و سوال از ارائه‌های دیگران) در یک محیط واقعی یا شبیه‌سازی‌شده از یک همایش به زبان انگلیسی

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. نصر اصفهانی ا. *زبان تخصصی رشته‌ی کتابداری و اطلاع‌رسانی (۲) بر اساس کتاب English for the students of Library and information science (2)* ناهید *بنی‌اقبال*. آخرین ویرایش.

۲. شریف مقدم ه، علیجانی ر. *متون زبان تخصصی کتابداری و اطلاع‌رسانی* (۳). آخرین ویرایش. تهران: دانشگاه پیام‌نور.

۳. *مقالات مرتبط با رشته به زبان انگلیسی.*

۴. *آخرین کتب و دستنامه‌های منتشر شده با تایید هیئت ممتحنه و برنامه‌ریزی و ارزیابی رشته.*

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) یادگیری مشارکتی ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو، ۵) یادگیری به کمک گروه همتایان، ۶) روش تدریس گروهی کوچک

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: بازاریابی اطلاعات سلامت **کد درس: ۳۳**

تعداد واحد: ۲ واحد نظری

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

هدف کلی درس: آشـــنایی با مفاهیم و اهداف بازاریابی، آمیخته بازاریابی و فنون مدیریت کســـب و کار، مدیریت بازرگانی، کارآفرینی اطلاعاتی و تبیین نقش متخصصان اطلاعات در بازاریابی اطلاعات و قیمت‌گذاری خدمات اطلاعاتی

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید:

- ✓ با مفاهیم اقتصاد خرد و کلان و مصادیق آن‌ها آشنا باشد.
- ✓ با مفاهیم و اصول مدیریت بازرگانی مانند آنالیز مالی، آنالیز بازار، اقتصاد اطلاعات (به عنوان محصول و کالا) آشنا باشد.
- ✓ قادر باشد اهمیت و ضرورت بازاریابی برای محصولات اطلاعاتی در عصر حاضر را تشریح کند.
- ✓ نقش و جایگاه اطلاع‌آفرینی (Infopreneurship) را مورد تبیین و تشریح قرار دهد.
- ✓ با انواع گوناگون شیوه‌های بازاریابی و بخش‌بندی بازار (Market Segmentation) آشنا باشد.
- ✓ بتواند برای یک کتابخانه و مرکز اطلاع‌رسانی (فرضی یا واقعی) دست به تدوین طرح بازاریابی (Marketing Plan) بزند.
- ✓ ضمن آشنایی با انواع آمیخته بازاریابی (Mix Marketing) قادر به تشخیص آمیخته متناسب با کتابخانه یا مرکز اطلاع‌رسانی خود (فرضی یا واقعی) باشد.
- ✓ با انواع شیوه‌های قیمت‌گذاری منابع اطلاعاتی آشنا باشد.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری)

- ✓ آنالیز مالی و تصمیم‌گیری مبتنی بر آن
- ✓ مبانی و اصول اقتصادی اطلاعات
- ✓ مبانی مدیریت و رهبری
- ✓ مفهوم بازاریابی
- ✓ فلسفه بازاریابی و انواع فلسفه بازاریابی
- ✓ کسب توانایی در مهارت‌های بازاریابی
- ✓ بازاریابی خلاق اطلاعات سلامت، اطلاعات نامتقارن در بازاریابی، تقاضای القایی
- ✓ انواع بازاریابی: بازاریابی کلامی، بازاریابی محیطی، بازاریابی الکترونیکی، بازاریابی چریکی، نورومارکتینگ، و...
- ✓ اصول و مبانی کارآفرینی اطلاعاتی
- ✓ جنبه‌های اقتصادی اطلاعات
- ✓ بازاریابی در کتابخانه‌ها، مراکز اطلاعاتی، مراکز تحقیقاتی و مراکز دانش بنیان
- ✓ مک‌دونالدی شدن کتابخانه ها
- ✓ کارآفرینی اطلاعات سلامت
- ✓ آمیخته بازاریابی
- ✓ طرح بازاریابی و مؤلفه‌های آن
- ✓ انواع مدل‌ها و رویکردهای بازاریابی
- ✓ شیوه‌های قیمت‌گذاری انواع خدمات اطلاعاتی در حوزه سلامت
- ✓ نشان‌سازی (Branding) و تبلیغات (Advertising) برای محصولات و خدمات اطلاعات سلامت

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. جنیفر ر. *بازاریابی اطلاعات*. ترجمه: اسدی م. تهران: چاپار؛ ۱۳۸۹.
۲. آخشیک س. *درآمدی بر بازاریابی در کتابخانه ها و مراکز اطلاع‌رسانی*. تهران: چاپار؛ ۱۴۰۳.
۳. بصیریان ر. *بازاریابی در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع رسانی*. تهران: چاپار ؛ ۱۳۸۸.
۴. هلینسکی ز. *درآمدی بر بازاریابی کتابخانه*. ترجمه: اجاقی ر و سلیمان زاده ن . اصفهان: دانشگاه علوم پزشکی اصفهان؛ ۱۳۹۳.
۵. اخلاصی ا. *اصول برندسازی*. تهران: انتشارات علمی؛ ۱۳۹۱.
۶. امیری ف، قاسمی س. *بازاریابی اجتماعی*. اصفهان: ارکان دانش؛ ۱۳۹۱.
۷. سلیمانی بشلی ع، طالبی و. *تبلیغات پنهان در بازاریابی*. تهران: بازاریابی؛ ۱۳۹۰.
۸. علوی ا. *کلیات علم اقتصاد*. تهران: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه؛ ۱۳۹۲.
۹. کاتلر ف، آرمسترانگ گ. *اصول بازاریابی*. اصفهان: آموخته؛ ۱۳۹۱.
۱۰. استیگلیتز ج. *مقدمه‌ای بر اقتصاد اطلاعات*. ترجمه: سلیمانی م. آخرین ویرایش. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق.

1. Ferrell OC, Hartline M. Marketing strategy: text and cases. 6th ed. Cengage Learning.
2. Villamor SE, Shotick K. *Practical marketing for the academic library*. Bloomsbury Publishing USA; 2022.
3. Rowley J. *Information marketing*. Routledge; 2017.
4. Gupta DK. *Marketing library and information services: international perspectives*. Munich: Saur; 2006.

روش تدریس:

(Iروش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) یادگیری مبتنی بر مسئله ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو، ۵) یادگیری به کمک گروه همتایان، ۶) روش تدریس گروهی کوچک

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: اصول نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی **کد درس: ۳۴**

تعداد واحد: ۲ واحد ۱ واحد نظری- ۱ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : مبانی علم اطلاعات سلامت (کد ۱۳)

هدف کلی درس:

کسب مهارت‌های نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی منابع اطلاعات سلامت برای گروه‌های مخاطب مختلف، نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی با هوش مصنوعی

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ مفهوم و اهمیت نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی در سازماندهی منابع اطلاعاتی و دانش را با تأکید بر حوزهٔ سلامت بیان نماید.
- ✓ مراحل نمایه‌سازی منابع اطلاعاتی با تأکید بر حوزهٔ سلامت را توصیف کند.
- ✓ زبان‌های نمایه‌سازی و ابزارهای کنترل واژگان را توصیف کند.
- ✓ انواع نمایه‌ها را از دیدگاه‌های مختلف بیان کند.
- ✓ مراحل چکیده‌نویسی منابع اطلاعاتی و استانداردهای مربوطه را توصیف کند.
- ✓ انواع چکیده‌ها و کارکردهای هر یک از آن‌ها را بیان کند.
- ✓ کاربرد انواع مختلف چکیده‌های ساختاریافته ، نیمه‌ساختاریافته ،مبسوط، بدون ساختار، و هدفمند برای اهداف آموزشی، اطلاع‌رسانی، ارتباط علمی، تبلیغاتی، بازاریابی، ترجمان دانش، و غیره را بیان کند.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری-۳۴ ساعت عملی)

- ✓ فلسفه و مفهوم نمایه‌سازی
- ✓ انواع نمایه از لحاظ همارایی، پوشش، و ...
- ✓ سیاست و خط‌مشی نمایه‌سازی و دیدگاه‌های دانشمندان در رابطه با مراحل نمایه‌سازی
- ✓ زبان‌های نمایه‌سازی: طبیعی، آزاد، و کنترل‌شده
- ✓ ابزارهای کنترل واژگان: اصطلاحنامه‌ها، سرعنوان‌های موضوعی، و...
- ✓ عوامل مؤثر در کیفیت‌نمایه سازی و بازیابی اطلاعات (جامعیت، مانعیت، و همگونی)
- ✓ استانداردهای نمایه‌سازی
- ✓ نمایه‌سازی ماشینی
- ✓ نمایه‌سازی منابع اینترنتی (ساختار و نحو موتورهای جستجو)
- ✓ آشنایی با نمایه‌سازی منابع اطلاعاتی در نمایه‌نامه‌ها و پایگاه‌های اطلاعاتی
- ✓ شیوه‌های نمایه‌سازی در پایگاه‌های اطلاعاتی (مانند ISI، ISC، PubMed، و...)
- ✓ نمایه انتهای کتاب (انواع و شیوه تهیه)
- ✓ آشنایی با فناوری‌های هوش مصنوعی در طبقه‌بندی و نمایه‌سازی
- ✓ انواع چکیده (از لحاظ لحن، حجم، گرایش، تهیه‌کننده، شیوه تهیه، شیوه نمایش (متنی، تصویری، صوتی) و دیگر انواع)
- ✓ چکیده‌نویسی دستی و فرایند انجام آن
- ✓ استانداردهای چکیده‌نویسی
- ✓ چکیده‌نویسی خودکار و منابع دیجیتال و نرم‌افزارهای رایج در این حوزه
- ✓ استفاده از هوش مصنوعی در خلاصه‌سازی و چکیده‌نویسی منابع اطلاعاتی
- ✓ سازمان‌ها و مراکز دست‌اندرکار نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی در ایران و جهان

- ✓ نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی چند پایان‌نامه، طرح تحقیقاتی و مقاله در حوزه سلامت
- ✓ نقد و بررسی ۲ نمایه و چکیده از منابع مختلف (مانند کتاب، پایان‌نامه، مجله)
- ✓ تهیه نمایه انتهای یک کتاب

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. کاظم‌پور ز، اشرفی ریزی ح. *اصول نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی: درسنامه*. 2nd ed. تهران: نشر چاپار؛ ۱۴۰۳.
۲. نوروزی ی، همکاران. *نمایه‌سازی تصاویر*. قم: دانشگاه قم؛ ۱۳۹۷.
۳. هراتی ه، صنعت‌جو ع. *روش‌ها و فنون نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی*. تهران: سمت؛ ۱۳۹۸.
۴. مزینانی ع، (خالقی) تعاونی ش، صدیق بهزادی م، حریری م، سلطانی پ. *اصول نمایه‌سازی بر اساس استاندارد ایزو ۹۹۹-۱۹۹۶*. تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۳۹۶.
۵. صدیق بهزادی م، مولوی ف. *اصول چکیده‌نویسی براساس استاندارد ایزو ۱۹۷۶-۲۱۴*. تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۳۹۶.
۶. برادر ر، احمدی فر ز. *نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی: کاربردها و فرصت‌ها*. تهران: نشر کتابدار؛ ۱۳۹۰.
۷. نوروزی ع. *نمایه‌سازی کتاب*. 2nd ed. تهران: نشر چاپار؛ ۱۳۹۲.
۸. نوروزیان ش. *نمایه‌سازی در وب و موتورهای جستجو*. آخرین ویرایش. تهران: آذرفر.
۹. کازرانی م. *کنترل مفاهیم در ذخیره و بازیابی اطلاعات: اصطلاحنامه‌ها و هستی‌شناسی‌ها*. تهران: آذرآبادگان.
10. Kumbhar R. *Thesaurus of library and information science terms*. New Delhi: EEP; 2004.
11. Browne G, Jermey J. *The indexing companion*. Cambridge University Press; 2007.
12. Fetters LK. Handbook of indexing techniques: a guide for beginning indexers. 5th ed. Information Today; 2013.
13. Lancaster FW. Indexing and abstracting in theory and practice. London, UK: Facet; 2003.
14. Cleveland DB. Introduction to indexing and abstracting. ABC-CLIO; 2013.
15. Booth PF. Indexing: the manual of good practice. Walter de Gruyter; 2001.
16. Broughton V. *Essential thesaurus construction*. Facet Publishing; 2013.

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) نمایش عملی ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو،
۵) یادگیری مبتنی برمسئله ، ۶) یادگیری مبتنی بر پروژه

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: سازماندهی دانش (۱): فهرست‌نویسی توصیفی و موضوعی **کد درس: ۳۵**

تعداد واحد: ۱ واحد ۰/۵ واحد نظری-۰/۵ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : مبانی علم اطلاعات سلامت (کد ۱۳)

هدف کلی درس:

آشنایی با مهارت‌های پایه در سازماندهی دانش منابع چاپی و الکترونیکی، فهرست‌نویسی توصیفی با استفاده از استاندارد بین‌المللی کتابنامه‌نویسی (ISBD)، قواعد بین‌المللی انگلو آمریکن، قواعد توسعه‌ای کتابخانه ملی، فهرست‌نویسی تحلیلی موضوعی با استفاده از سرعنوان‌های موضوعی فارسی، سرعنوان‌های موضوعی کنگره (LCSH)، سرعنوان موضوعی کودکان سیرز، و سایر سرعنوان‌های موضوعی

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ اصطلاحات و مفاهیم تخصصی مربوط به اجزای کتاب، انواع منابع اطلاعاتی، و سازماندهی دانش را تعریف کند و تفاوت‌ها را برشمارد.
- ✓ تاریخ مختصر فهرست‌نویسی را بیان کند.
- ✓ اصول و قواعد فهرست‌نویسی توصیفی و رابطهٔ آن را با مستندسازی تعریف کند.
- ✓ منابع جستجوی چاپی و رایانه‌ای و ابزارهای مهم سازماندهی دانش (مانند فهرست‌نویسی پیوسته یا اپک‌ها) را جهت جستجوی فهرست انواع منابع اطلاعاتی بشناسد.
- ✓ انواع خدمات فهرست‌نویسی و فهرست‌نویسی پیش از انتشار را بشناسد.
- ✓ کار با فهرست مستند اسامی و مشاهیر و فهرست اسامی مؤسسات و سازمان‌های دولتی ایران و نحوهٔ مستند کردن اسامی فارسی و خارجی را یاد بگیرد.
- ✓ منابع اطلاعاتی فارسی و انگلیسی (غیر از منابع غیرکتابی) را براساس حوزه‌های هشت‌گانهٔ فهرست‌نویسی توصیفی انگلوآمریکن و دستنامهٔ قواعد فهرست‌نویسی فهرست کند.
- ✓ محتوا و موضوع منابع اطلاعاتی را تحلیل کند.
- ✓ اصول و قواعد فهرست‌نویسی تحلیلی را بیان کند.
- ✓ ساختار کلی سرعنوان‌های موضوعی و انواع سرعنوان‌ها را بشناسد.
- ✓ فهرست‌نویسی موضوعی منابع اطلاعاتی فارسی و انگلیسی (غیر از منابع غیرکتابی) را براساس سرعنوان‌های موضوعی فارسی و LCSH و سرعنوان‌های موضوعی سیرز و سرعنوان موضوعی فارسی کودکان انجام دهد.
- ✓ جستجوی موضوعی منابع اطلاعاتی را در اپک‌ها انجام دهد.

رئوس مطالب: (۹ ساعت نظری-۱۷ ساعت عملی)

- ✓ تعریف اصطلاحات و مفاهیم مربوط به انواع منابع اطلاعاتی و سازماندهی دانش، شناخت اجزای کتاب
- ✓ مستندها با تأکید بر مستند اسامی و مشاهیر و سرعنوان‌های موضوعی
- ✓ بیان تصویری فرآیندهای سازماندهی دانش، تاریخ مختصر سازماندهی دانش در نظام‌های دستی و رایانه‌ای
- ✓ معرفی ابزارهای فهرست‌نویسی توصیفی و تحلیلی دستی و رایانه‌ای
- ✓ انواع خدمات فهرست‌نویسی، فهرست‌نویسی پیش از انتشار، اصول و نکات بازبینی مواد در مجموعه
- ✓ منابع جستجوی چاپی و رایانه‌ای مربوط به فهرست‌نویسی مانند پایگاه‌های اطلاعاتی مرتبط با سازماندهی دانش اپک‌ها و نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای
- ✓ معرفی قواعد انگلوامریکن با تأکید بر قواعد عمده در فصل ۱ و ۲ فهرست‌نویسی توصیفی بر اساس حوزه‌های هشت‌گانه انگلوامریکن و دستنامه قواعد فهرست‌نویسی (حداقل ۳۰ کتاب فارسی و ۳۰ کتاب انگلیسی)

✓ بازدید از یک کتابخانه مجهز کودکان و یک کتابخانه عمومی

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. اکبری‌داریان س، همکاران. *دستنامه مارک ایران: قالب کتابشناختی*. ۲ جلد. ۱۴۰۳.
۲. فتاحی ر، طاهری س م. *فهرست‌نویسی: اصول و روش‌ها*. تهران: نشر کتابدار؛ ۱۳۹۸.
۳. حیاتی ز، جوکار ط. *فهرست‌نویسی و رده‌بندی منابع اطلاعاتی*. تهران: نشر کتابدار؛ ۱۳۹۸.
۴. صدیق بهزادی م. *دستنامه قواعد فهرست‌نویسی*. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۳۹۰.
۵. *قواعد فهرست‌نویسی آنگلو آمریکن*.
۶. کتابخانه ملی ایران. *فهرست سرعنوان‌های موضوعی فارسی*. آخرین ویرایش. تهران: کتابخانه ملی ایران.
۷. کتابخانه ملی ایران. *سرعنوان‌های موضوعی فارسی کودکان*. تهران: کتابخانه ملی ایران.
۸. *سرعنوان‌های موضوعی کنگره (LCSH)*. آخرین ویرایش‌ها از وب‌سایت.
۹. *سرعنوان‌های موضوعی سیرز (Sears)*. آخرین ویرایش‌ها از وب‌سایت.
۱۰. صدیق بهزادی م. *دستنامه فهرست‌نویسی توصیفی کتابخانه ملی ایران*. آخرین ویرایش.
۱۱. *فهرست مستند مشاهیر و مؤلفان*. آخرین ویرایش. تهران: کتابخانه ملی ایران.
۱۲. بهنام م. فهرست مستند *سازمان‌های دولتی ایران*. ویرایش ۳. تهران: مرکز مدارک علمی ایران؛ ۱۴۰۰.
۱۳. شهبازی م، نیک‌کار م. *سازماندهی مواد (۱): اصول فهرست‌نویسی توصیفی*. تهران: دانشگاه پیام نور؛ ۱۳۹۰.
۱۴. حسنی م ر، پوراحمد ع ا. *سازماندهی مواد (۳)* [کتاب]. تهران: دانشگاه پیام نور؛ ۱۳۹۰.
۱۵. حیاتی ز. *فهرست‌نویسی و رده‌بندی منابع اطلاعاتی*. تهران: کتابدار؛ ۱۳۹۱

16. Library of Congress. Subject Headings. 46th Edition. [2025-05-20]. Available from: https://www.loc.gov/aba/publications/FreeLCSH/freelcsh.html 46th Edition

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) نمایش عملی ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو،
۵) یادگیری مبتنی بر پروژه ، ۶) روش تدریس گروهی کوچک

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیم‌سال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: سازماندهی دانش (۲): رده‌بندی دیویی **کد درس: ۳۶**

تعداد واحد: ۱ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : سازماندهی دانش (۱): فهرست‌نویسی توصیفی و موضوعی (کد ۳۵)

هدف کلی درس: آشنایی با اصول وتاریخچه رده‌بندی دیویی، آشنایی و کار عملی با رده‌بندی دیویی (DDC) و گسترش‌های فارسی آن

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ تاریخچهٔ رده‌بندی علوم را بیان کند.
- ✓ اصول و کلیات رده‌بندی را بداند.
- ✓ نظام رده‌بندی دیویی و ساختار آن را به خوبی بشناسد.
- ✓ با استفاده از طرح رده‌بندی دیویی انگلیسی، کتاب‌های انگلیسی را در تمامی ۱۰ ردهٔ دیویی (با تأکید بر ردهٔ کلیات و پزشکی) رده‌بندی کند.
- ✓ با استفاده از گسترش‌های فارسی رده‌بندی دیویی، کتاب‌های فارسی را در رده‌های مختلف رده‌بندی کند.
- ✓ جدول نشانهٔ مؤلف سه رقمی فارسی و کاتر سن‌برن انگلیسی را بشناسد و با آن کار کند.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت عملی)

- ✓ تعریف رده‌بندی، رده‌بندی علوم و تاریخچه آن، رده‌بندی کتابخانه‌ای و تفاوت آن با رده‌بندی علوم
- ✓ اهمیت، ضرورت، انواع مختلف رده‌بندی، تفاوت و تشابه با توجه به اهداف هر کدام و معرفی کامل رده‌بندی دیویی
- ✓ ساختار و شیوه استفاده از رده‌بندی دیویی (بویژه جدول‌های آن)
- ✓ چگونگی شماره‌سازی در دیویی و کار عملی در رده‌های کلیات (۰۰۰)، ۴۰۰ و پزشکی (۶۰۰) و ۸۰۰
- ✓ گسترش‌های فارسی رده‌بندی دیویی در ایران و کار با تمامی آن‌ها (زبان‌های ایرانی- ادبیات ایرانی- اسلام-تاریخ ایران و جغرافیای ایران، ...)
- ✓ کار عملی با نشانه مؤلف سه‌رقمی و کاتر سن برن، معرفی و جستجو در نرم‌افزار DFW و WebDewey

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱) *مقدمه کلیه گسترش‌های فارسی رده‌بندی دهدهی دیویی.*

۲) *نشانه مؤلف فارسی.*

۳) احمدی لاری م، مکی‌زاده. *رده‌بندی دهدهی دیویی: راهنمای عملی شماره‌سازی.* تهران: کتابدار؛ ۱۳۸۵.

۴) مورتیمر م، زهادی ف. *راهنمای استفاده از رده‌بندی دهدهی دیویی.* تهران: تالیا؛ ۱۳۸۶. (منبع اصلی)

۵) فتاحی ر، طاهری س م. *فهرست‌نویسی: اصول و روش‌ها.* تهران: کتابدار؛ ۱۳۸۶. (منبع اصلی/ بخش‌هایی از کتاب)

۶) عصاره ف. *راهنمای عملی و قدم به قدم فهرست‌نویسی و رده‌بندی کتاب‌های فارسی بر اساس قواعد فهرست‌نویسی انگلو - آمریکن.* هواز: دانشگاه شهید چمران، اداره انتشارات و چاپ؛ ۱۳۸۳. (منبع اصلی/ بخش‌هایی از کتاب)

۷) مکی‌زاده ف، احمدی لاری ر، فرزین یزدی م. *رده‌بندی دهدهی دیویی:* راهنمای عملی شماره‌سازی. ویرایش دوم. تهران: کتابدار؛ ۱۳۹۴. (منبع اصلی/ بخش‌هایی از کتاب)

۸) مجیدی م، شریف‌مقدم ه. *سازماندهی مواد (۲): رده‌بندی.* تهران: دانشگاه پیام نور؛ ۱۳۹۹.

۹) شمسبد م. *رده‌بندی دهدهی دیویی: راهنمای استفاده.* تهران: کتابدار؛ ۱۳۹۸.

۱۰) مورتیمر م. *راهنمای استفاده از رده‌بندی دهدهی دیویی*. ترجمه فیروزان زهادی. تهران: تالیا؛ ۱۳۸۹.

۱۱) دیویی م. *خلاصه رده‌بندی دیویی و نمایه نسبی*. ترجمه سید ابراهیم عمرانی. تهران: شرکت انتشارات علمی فرهنگی؛ ۱۳۷۲-۱۳۷۸.

۱۲) نیکبخت جم ا م. *نشانه مؤلف فارسی: جدول سه رقمی*. تهران: کتابخانه ملی ایران؛ ۱۳۷۸.

۱۳) کتابخانه ملی ایران. *گسترش‌های فارسی طرح رده‌بندی دیویی (اسلام، تاریخ، جغرافیا، زبان، ادبیات.)*

۱۴) کاشیک س ک. *راهنمای عملی ویرایش ۲۲ رده‌بندی دهدهی دیویی*. مترجم: علی مرادمند. ناشر: سازمان سمت.

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) نمایش عملی ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو، ۵) یادگیری مبتنی بر پروژه ، ۶) روش تدریس گروهی کوچک

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: سازماندهی دانش (۳): رده‌بندی کنگره **کد درس: ۳۷**

تعداد واحد: ۱ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : سازماندهی دانش (۲): رده‌بندی دیویی (کد ۳۶)

هدف کلی درس: آشنا ساختن دانشجویان با رده‌بندی کنگره (LC) و گسترش‌های فارسی آن و نشانه مؤلف تک‌رقمی

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ تعاریف، اصول، اهداف و انواع رده‌بندی علوم را برشمارد.
- ✓ نظام رده‌بندی کنگره و ساختار آن را به خوبی بشناسد.
- ✓ با استفاده از طرح رده‌بندی کنگره انگلیسی، کتاب‌های انگلیسی را در تمامی رده‌های آن (با تأکید بر رده Z، R و T) رده‌بندی کند.
- ✓ با استفاده از گسترش‌های فارسی رده‌بندی کنگره، کتاب‌های فارسی را در رده‌های مختلف رده‌بندی کند.
- ✓ جدول نشانه مؤلف تک‌رقمی را بشناسد و بتواند با آن کار کند.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت عملی)

- ✓ معرفی کامل رده‌بندی کنگره، ساختار و شیوه استفاده از این طرح رده‌بندی
- ✓ کار عملی با تمامی رده‌ها با تأکید بر ردهٔ علوم کتابداری (Z)، پزشکی (R) و فناوری (T) و نیز رده‌های Q، L، H، B و A
- ✓ بررسی گسترش‌های فارسی رده‌بندی کنگره در ایران و کار با تمامی آنها (زبان و ادبیات ایرانی، اسلام تاریخ ایران و)...
- ✓ کار عملی با نشانه مؤلف تک‌رقمی
- ✓ معرفی کتابخانه کنگره و نحوه جستجوی رده‌ها در آن و آشنایی با نرم‌افزار رده‌بندی Classification Plus

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱) حیاتی ز، جوکار ط، برهمند ن. *رده‌بندی کتابخانه کنگره: نظریه، توسعه و کاربرد*. تهران: کتابدار؛ ۱۳۸۷.

۲) *کلیه گسترش‌های فارسی رده‌بندی کنگره*.

۳) فتاحی ر، طاهری س م. *فهرست‌نویسی: اصول و روش‌ها*. تهران: کتابدار؛ ۱۳۸۶. (منبع اصلی/ بخش‌هایی از کتاب)

۴) عصاره ف. *راهنمای عملی و قدم به قدم فهرست‌نویسی و رده‌بندی کتاب‌های فارسی بر اساس قواعد فهرست‌نویسی انگلو-آمریکن*. اهواز: دانشگاه شهید چمران، اداره انتشارات و چاپ؛ ۱۳۸۳. (منبع اصلی/ بخش‌هایی از کتاب)

۵) دیتمن ه، هاردی ج. *آموزش آسان و گام به گام رده‌بندی کتابخانه کنگره*. ترجمه فاطمه نبوی. مشهد: کتابخانه رایانه‌ای؛ ۱۳۸۵.

۶) مجیدی م، شریف‌مقدم ه. *سازماندهی مواد (۲): رده‌بندی*. تهران: دانشگاه پیام نور؛ ۱۳۹۹. (منبع اصلی/ بخش‌هایی از کتاب)

۷) حیاتی ز. *رده‌بندی کتابخانه کنگره: نظریه، توسعه و کاربرد*. تهران: کتابدار؛ ۱۳۹۸.

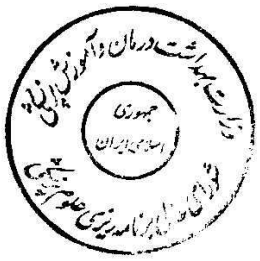
۸) مرتضایی فرد ف. *راهنمای استفاده از رده‌بندی کنگره*. تهران: سمت؛ ۱۳۸۵.

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) نمایش عملی ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو، ۵) یادگیری مبتنی بر پروژه ، ۶) روش تدریس گروهی کوچک

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: سازماندهی دانش (۴): سازماندهی منابع پزشکی **کد درس: ۳۸**

تعداد واحد: ۲ واحد ۰/۵ واحد نظری-۱/۵ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : سازماندهی دانش (۳): رده‌بندی کنگره (کد ۳۷)

هدف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجویان با فهرست‌نویسی موضوعی و رده‌بندی منابع زیست‌پزشکی، آشنایی با اصطلاحنامه فارسی پزشکی و سرعنوان موضوعی پزشکی انگلیسی (MeSH) و طرح رده‌بندی NLM

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ ساختار، کاربردها و ارجاعات اصطلاحنامهٔ پزشکی فارسی را بشناسد و آن را با سرعنوان‌های موضوعی فارسی مقایسه کند.
- ✓ برای انواع منابع اطلاعاتی فارسی با استفاده از اصطلاحنامهٔ پزشکی فارسی، موضوع مستند تعیین کند.
- ✓ ساختار MeSH و انواع ارجاعات آن را توضیح دهد و با استفاده از MeSH Browser، موضوعات مستند منابع پزشکی را تعیین کند.
- ✓ به طور عملی با پایگاه MeSH در پایگاه Pubmed کار کند.
- ✓ فهرست همگانی NLM (Locator plus) را بشناسد و بتواند در آن به جستجو بپردازد و نتایج مناسب را به نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای انتقال دهد.
- ✓ با اصول و ساختار طرح رده‌بندی NLM آشنا باشد.
- ✓ به طور عملی به تمامی رده‌های NLM از علوم پایه تا بالینی، شمارهٔ رده اختصاص دهد (برای هر رده حداقل ۱۰ کتاب).
- ✓ در محیط وب با طرح رده‌بندی NLM کار کند و نشانه‌های رده‌بندی را در آن جستجو کند.
- ✓ برای یک کتابخانهٔ دانشگاهی علوم پزشکی، خط‌مشی سازماندهی منابع تهیه کند.

رئوس مطالب: (۹ ساعت نظری-۵۱ ساعت عملی)

- ✓ مقایسه اصطلاحنامه با سرعنوان‌های موضوعی و اونتولوژی
- ✓ بررسی ساختار اصطلاحنامه پزشکی فارسی و پشتوانه‌های انتشاراتی و کاربردهای آن
- ✓ بررسی پیشینه MeSH، کاربرد واژگان، ساختار ارجاع‌ها و تقسیم‌های فرعی
- ✓ انواع روش‌های جستجو در MeSH Browser و بررسی انواع فیلدهای موجود در رکوردهای آن و رابطه آن با طرح رده‌بندی NLM، کار عملی با Locator Plus
- ✓ کار عملی فهرست‌نویسی موضوعی برای انواع منابع مختلف مانند کتاب، پایان‌نامه، ژورنال و ..
- ✓ بررسی طرح رده‌بندی NLM، پیشینه پوشش موضوعی و ساختار هر رده، تقسیم‌های شکلی و رده‌های موضوعی، ارجاع‌ها، رده‌بندی منابع خاص، رابطه آن با رده‌بندی کنگره
- ✓ انواع روش‌های جستجو و نمایش اطلاعات در طرح رده‌بندی NLM در محیط وب
- ✓ کار عملی رده‌بندی منابع در رده‌های مختلف پزشکی

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱) مدیرامانی پ. *راهنمای بهره‌گیری از ابزارهای فهرست‌نویسی موضوعی، رده‌بندی و نمایه‌سازی در کتابخانه‌های علوم پزشکی*. ویرایش فاطمه رهادوست. تهران: کتابدار؛ ۱۳۸۶.

۲) رهادوست ف، کازرانی م، ابراهیم‌پور م. *اصطلاحنامه پزشکی فارسی*. ویرایش ۲. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۳۸۴.

۳) رهادوست ف و دیگران. *سرعنوان‌های پزشکی فارسی*. تهران: دانشگاه علوم پزشکی ایران، معاونت پژوهشی؛ ۱۳۷۲.

۴) پوراحمد ع ا. *فهرست‌نویسی موضوعی (فصل هشتم)*. تهران: کتابدار؛ ۱۳۸۷.

۵) حیاتی ز. *فهرست‌نویسی و رده‌بندی کتابخانه کنگره (فصل چهاردهم)*. تهران: کتابدار؛ ۱۳۹۰.

۶) وب‌سایت.Classification NLM

۷) وب‌سایت.MeSH Browser

۸) وب‌سایت.NLM Locator Plus

۹) فتاحی ر، طاهری م. *فهرست‌نویسی: اصول و روش‌ها*. تهران: کتابدار؛ ۱۳۹۶.

۱۰) رهادوست ف. *اصطلاحنامه پزشکی فارسی*. تهران: کتابخانه ملی ایران؛ ۱۳۷۷.

۱۱) نیکبخت جم ا م. *نشانه مؤلف فارسی: جدول سه رقمی*. تهران: کتابخانه ملی ایران؛ ۱۳۷۸.

۱۲) *سرعنوان‌های موضوعی پزشکی (MeSH) و طرح رده‌بندی NLM*.

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) نمایش عملی ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو، ۵) یادگیری مبتنی بر پروژه ، ۶) روش تدریس گروهی کوچک

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیم سال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: سازماندهی دانش (۵): فهرست‌نویسی مواد غیرکتابی و فهرست‌نویسی رایانه‌ای کد درس: ۳۹

تعداد واحد: ۱ واحد ۰/۵ واحد نظری-۰/۵ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : سازماندهی دانش (۴): سازمان‌دهی منابع پزشکی (کد ۳۸)

هدف کلی درس: آشنایی با فهرست‌نویسی توصیفی- تحلیلی منابع اطلاعاتی چاپی و الکترونیکی، منابع غیر کتابی، فهرست‌نویسی مبتنی بر هوش مصنوعی

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ انواع منابع الکترونیکی، سیر تحول آن‌ها و ویژگی‌های هر یک را بشناسد.
- ✓ اهداف، ضرورت و کارکردهای فهرست‌نویسی منابع الکترونیکی را بداند.
- ✓ با مفاهیم مرتبط با فهرست‌نویسی الکترونیکی آشنا باشد.
- ✓ قواعد و استانداردهای فهرست‌نویسی منابع الکترونیکی را بلد باشد.
- ✓ فهرست‌نویسی عملی انواع منابع الکترونیکی را بر طبق قواعد هشت‌گانهٔ فهرست‌نویسی انجام دهد.
- ✓ با فهرست‌نویسی ماشین‌خوان (مارک، مارک ایران، یونی مارک، یوکی مارک) و تاریخچه و کارکردهای آن آشنا باشد.
- ✓ بتواند از اطلاعات شبکه‌ها و پایگاه‌های کتابشناختی داخلی و خارجی برای انتقال رکوردها به پایگاه کتابخانه استفاده کند.
- ✓ بتواند از پایگاه‌ها و فایل‌های جانبی مانند مستند موضوعی و مستند نام‌ها برای استانداردسازی محتوای نرم‌افزار استفاده کند.

رئوس مطالب: (۹ ساعت نظری-۱۷ ساعت عملی)

- ✓ کاربرد فناوری در فهرست‌نویسی
- ✓ آشنایی با قالب‌های مختلف، قالب پیشینه‌های الکترونیکی (مانند فرمت فهرست‌نویسی ماشین‌خوان مارک و سایر فرمت‌ها) و کار عملی با فرمت‌های رایج
- ✓ آشنایی با فهرست‌نویسی بنیادی منابع غیرچاپی و الکترونیکی
- ✓ فهرست‌نویسی نسخه‌برداری از پایگاه‌ها و شبکه‌های کتابشناختی (مانند ایزو گرفتن) و استانداردهای مرتبط
- ✓ کنترل مستند در فهرست‌نویسی رایانه‌ای و آشنایی با پایگاه‌های مستند نام‌ها و موضوع و فناوری‌های مرتبط
- ✓ استفاده از فناوری‌های هوش مصنوعی در سازماندهی منابع

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. احمدی داریان س و همکاران. *دستنامه MARC ایران*. تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۴۰۳.

۲. فعال س. *دستنامه فهرست‌نویسی منابع غیرکتابی*. تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۳۹۵.

۳. فعال س. *دستنامه فهرست‌نویسی توصیفی منابع غیرکتابی*. تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران؛ ۱۳۹۸.

۴. محمدی فرد د. *آشنایی با نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای*. تهران؛ ۱۳۸۸.

۵. فتاحی ر، طاهری س م، ناقدی‌احمدی ف. *فهرست‌نویسی رایانه‌ای: مفاهیم، شیوه‌ها و کاربرد نرم‌افزارهای رایانه‌ای در سازماندهی اطلاعات*. تهران: کتابدار؛ ۱۳۸۸.

۶. کوکبی م. *فهرست‌نویسی منابع الکترونیکی با استفاده از قواعد فهرست‌نویسی انگلو-آمریکن*. تهران: چاپار؛ ۱۳۸۵.

۷. اوسون نانسی‌بی. *اوسون فهرست‌نویسی منابع اینترنتی: دستنامه و راهنمای عملی*. ترجمه فاطمه باجی. تهران: دبیزش؛ ۱۳۸۴.

۸. آرونهایم ج. *ابزارها و تکنیک‌های دسترسی موضوعی سطح بالا در فهرست‌نویسی اینترنتی*. ترجمه فاطمه باجی، علی نصرتی‌اردکانی، امیررضا اصنافی. تهران: دبیزش؛ ۱۳۸۶.

9. Weihs JR, Lewis S. Nonbook materials: the organization of integrated collections.

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) نمایش عملی ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو، ۵) یادگیری مبتنی بر پروژه ، ۶) روش تدریس گروهی کوچک

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: طراحی و مدیریت صفحات وب کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی سلامت کد درس: ۴۰

تعداد واحد: ۲ واحد ۰/۵ واحد نظری- ۱/۵ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : مهارت‌های رایانه‌ای (کد ۰۷)

هدف کلی درس: کسب مهارت در طراحی و مدیریت صفحات وب، اطلاع‌رسانی برای مصرف‌کنندگان اطلاعات سلامت

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید:

- ✓ اصول طراحی وب و کاربرد آن در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی را بداند.
- ✓ با زبان‌های برنامه‌نویسی آشنا شده و نحوهٔ اضافه نمودن محتوا به وب‌سایت را فرا گرفته باشد.
- ✓ با نحوهٔ تعامل وبسایت کتابخانه با وب آشنا شده باشد.
- ✓ با نحوهٔ ارزیابی وبسایت کتابخانه و مرکز اطلاع‌رسانی از دید متخصصین حوزهٔ وب، کاربران (کادر حوزهٔ سلامت و بیماران و همراهان آن‌ها) و از نظر فنی آشنا شده باشد.
- ✓ یک وبسایت در حوزه رشته، طراحی و در اینترنت، راه‌اندازی نماید.

رئوس مطالب: (۹ ساعت نظری-۵۱ ساعت عملی)

- ✓ آشنایی با زبان‌های مختلف برنامه‌نویسی برای وبسایت (مانند HTML، CSS، Java Script Java، Python، Ruby، SQL، PHP، NET)
- ✓ اصول طراحی صفحات وب اطلاع‌رسانی سلامت برای مصرف‌کنندگان اطلاعات سلامت
- ✓ استفاده از نرم‌افزارهای طراحی وبسایت (مانند وردپرس) یا استفاده از کتابخانه‌های پایتون برای توسعه صفحات وب
- ✓ استفاده عملی از نرم‌افزارهای هوشمند و هوش مصنوعی (مانند GitHub و Wix ADI) در طراحی صفحات وب
- ✓ به‌کاربردن رابط جستجو و ایجاد تعامل در صفحهٔ وب و بهینه‌سازی با SEO
- ✓ افزودن محتوا به صفحات
- ✓ راه‌اندازی وبگاه در شبکه اینترنت
- ✓ تحلیل نقش وبسایت در ارائه خدمات در کتابخانه و کتابخانه دیجیتال
- ✓ ارزیابی درونی و بیرونی وبسایت کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی سلامت با تمرکز بر چک‌لیست‌های وزارت بهداشت و آموزش پزشکی و با در نظر گرفتن شاخص‌های نظام وب‌سنجی
- ✓ ارزیابی رضایت استفاده‌کننده و تجربه کاربر با پرسشنامه‌های استاندارد (مانند UEQ, QUIS)

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. اسدی س. *طراحی و مدیریت وب کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی*. تهران: سمت؛ ۱۳۹۷.

2.Sydelko BS. Making library websites accessible: a practical guide for librarians. 2019.

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) نمایش عملی ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو،
۵) یادگیری مبتنی بر پروژه ، ۶) یادگیری مبتنی بر مسئله

شیوه ارزشیابی دانشجو: ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: پایگاه داده **کد درس: ۴۱**

تعداد واحد: ۲ واحد ۱ واحد نظری- ۱ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : مهارت‌های رایانه‌ای (کد ۰۷) و برنامه‌نویسی (کد ۲۰)

هدف کلی درس: آشنایی با پایگاه‌های داده، زبان رابطه‌ای SQL، مدل‌های مختلف پایگاه داده و طراحی و مدیریت پایگاه

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید:

- ✓ مفهوم پایگاه اطلاعاتی و فرق آن با وبسایت و بانک اطلاعاتی را بداند.
- ✓ مهارت لازم برای طراحی یک پایگاه اطلاعاتی یکپارچه در یک محیط آسان را کسب کرده باشد.
- ✓ بتواند ارزیابی پایگاه‌های اطلاعاتی را از نظر الگوریتم، عملکرد، ذخیره، بازیابی، و رابط جستجو انجام دهد.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری-۳۴ ساعت عملی)

- ✓ مفاهیم و تعریف پایگاه داده
- ✓ اجزای تشکیل‌دهنده پایگاه داده
- ✓ معماری پایگاه داده
- ✓ سلسله‌مراتب یک پایگاه داده
- ✓ انواع ساختارهای داده‌ای از قبیل خطی، سلسله‌مراتبی، شبکه‌ای، رابطه‌ای، شیءگرا، و...
- ✓ نحوه طراحی جدول (لازم است در این قسمت طرز ساخت یک پایگاه داده کوچک - حداقل در Access - به خوبی و به‌طور عملی به دانشجو آموزش داده شود.)
- ✓ مدل‌سازی داده‌ها با استفاده از مدل ER
- ✓ نحوه طراحی فرم‌های ورود اطلاعات
- ✓ نحوه طراحی نمایه‌های معکوس
- ✓ نحوه طراحی رابط کاربر و امکانات جستجو
- ✓ نرمال‌سازی داده‌ها
- ✓ ارتباط‌دهی داده‌ها با داده‌های پایگاه‌های دیگر
- ✓ تعریف ماژول‌های امکانات جانبی
- ✓ تعریف خروجی‌های پایگاه داده
- ✓ ارزیابی پایگاه داده با استفاده از داده‌های نمونه استاندارد
- ✓ کاربرد هوش مصنوعی در مدیریت و بهینه‌سازی پایگاه‌های داده (شامل یادگیری ماشین، پردازش پرس‌وجوهای پیچیده)

منابع اصلی درس:

۱. نورمحمدی حع. *آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی*. تهران: سمت؛ ۱۳۹۳.

۲. رانکوهی ر م ت. *مفاهیم بنیادی پایگاه داده‌ها*. تهران: جلوه.

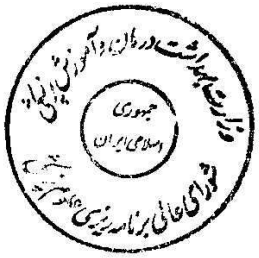
1. R. Elmasri S, Navathe R. *Fundamentals of database systems*. 8th ed. Pearson; 2019.
2. Silberschatz A, Korth HF, Sudarshan S. *Database system concepts*. [Last edition]. McGraw-Hill.
3. Connolly T, Begg C. *Database systems*. 6th ed. Pearson; 2014.
4. Ramakrishnan R, Gehrke J. *Database management systems*. 4th ed. McGraw-Hill; 2014.

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) نمایش عملی ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو، ۵) یادگیری مبتنی بر پروژه ، ۶) یادگیری مبتنی بر مسئله

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: شبکه‌های کامپیوتری **کد درس: ۴۲**

تعداد واحد: ۱ واحد نظری

پیش نیاز یا همزمان : مهارت‌های رایانه‌ای (کد ۰۷)

هدف کلی درس:

آشنایی با شبکه کامپیوتری، انواع شبکه، توپولوژی شبکه، ساختار شبکه، امنیت شبکه، ایرادات و رفع خطای شبکه، کاربرد شبکه در مراکز اطلاعاتی، بهداشتی- درمانی

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ شبکه کامپیوتری را تعریف کند.
- ✓ انواع شبکه‌های کامپیوتری را توضیح دهد.
- ✓ پروتکل‌های شبکه را بشناسد.
- ✓ اشتراک‌گذاری ابزارها و سیستم‌ها در شبکه را بداند.
- ✓ ایرادیابی در شبکه و رفع آن را بداند.
- ✓ مهارت‌های ایجاد امنیت در شبکه را کسب کرده باشد.

رئوس مطالب: (۱۷ واحد نظری)

- ✓ نحوه استفاده و ایجاد و طراحی یک شبکه کامپیوتری جامع یکپارچه، معایب و مزایا
- ✓ معرفی ستون فقرات شبکه اطلاع‌رسانی کامپیوتری در سیستم بهداشت و درمان، و نحوه ارتباط مراکز مختلف درمانی با یکدیگر
- ✓ تعریف انواع شبکه‌های فیزیکی (LAN، MAN و WAN)
- ✓ انواع شبکه‌های اینترنتی (dial up، ADSL، wireless، optic، El fiber و...)
- ✓ توپولوژی شبکه (Loop, Ring, Bus, Star) و مزایا و معایب آنها
- ✓ انواع تجهیزات Passive و Active در شبکه (انواع کابل‌ها، سوئیچ‌ها، هاب‌سرور، روتر، داکت سوکت، و ...)
- ✓ معماری شبکه و اصول لایه‌بندی (مدل ۷لایه)
- ✓ معرفی سیستم‌های عامل شبکه
- ✓ سیستم‌های امنیتی، شبکه نرم‌افزارهای آنتی ویروس، ورم تروجان، دیوار آتش، چگونگی نصب و تنظیمات آنها در شبکه، سرورها و کلاینت‌ها
- ✓ نرم‌افزارهای کامپیوتری تک‌وظیفه، تک‌کاره: معایب و مزایا
- ✓ به‌اشتراک‌گذاشتن منابع، چاپگر، فایل، برنامه، و...
- ✓ انواع پروتکل‌های شبکه (مانند پروتکل IPv4, IPv6, TCP/IP)
- ✓ عیب‌یابی و رفع مشکلات شبکه‌های کامپیوتری (مانند Traceroute, Ping, IP config, NS Lookup)
- ✓ بررسی و رفع ایرادات سخت‌افزاری (مانند اتصالات فیزیکی، روتر، کارت شبکه)
- ✓ چگونگی ایجاد Domain و Work group در شبکه و آشنایی با کاربردهای دامین

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. شهبازی ر. نصب و راه‌اندازی شبکه در محیط ویندوز (اکس پی، سرور ۲۰۰۳، سرور ۲۰۰۸). تهران: کتابدار؛ ۱۳۹۴.
۲. تانن‌باوم A S .*شبکه‌های کامپیوتری. مترجمان پدرام ح، زارع‌پور ع ر، ملکیان ا.*

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) نمایش عملی ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو، ۵) یادگیری مبتنی بر پروژه ، ۶) یادگیری مبتنی بر مسئله

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی

نام درس: آشنایی با فناوری اطلاعات سلامت و انفورماتیک پزشکی **کد درس: ۴۳**

تعداد واحد: ۲ واحد نظری

پیش نیاز یا همزمان : مهارت‌های رایانه‌ای (کد ۰۷)، بیماری شناسی ۱ (کد ۰۸)، بیماری شناسی ۲ (کد ۰۹)، دارو شناسی (کد ۱۰)، اصطلاحات پزشکی (کد ۰۳)، مبانی آناتومی (کد ۰۱)، مبانی فیزیولوژی (کد ۰۲)

هدف کلی درس:

آشنایی با فناوری اطلاعات سلامت، مدیریت صحیح داده‌ها و اطلاعات پیچیده در حوزه بهداشت و درمان، نقش آن در بهبود فرایندهای ارائه خدمات، پیشگیری از خطاهای پزشکی، صرفه‌جویی در زمان، کاهش هزینه‌ها و به‌طور کلی بهبود کیفیت و اثربخشی خدمات مراقبت سلامت

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ فناوری اطلاعات سلامت را تعریف کند.
- ✓ سیستم‌های کدگذاری بیماری‌ها، استانداردها و تجهیزات را بشناسد.
- ✓ سلامت دیجیتال، سلامت از راه دور، و پروندهٔ الکترونیک را شرح دهد و نحوهٔ استفاده از آنها در خدمات اطلاع‌رسانی پزشکی را بداند.
- ✓ انفورماتیک پزشکی و نقش کتابداران در آن را توضیح دهد.
- ✓ محرمانگی اطلاعات، رضایت آگاهانه و سوءاستفاده از اطلاعات را بداند و استفاده از هر یک را در ارائه خدمات اطلاعاتی بشناسد.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری)

- ✓ معرفی بخش فناوری اطلاعات سلامت
- ✓ کدگذاری بیماری‌ها، استانداردها و کدگذاری ICD-10، SNOMED CT و LOINC
- ✓ اصول امنیت اطلاعات در فناوری اطلاعات سلامت
- ✓ نقش فناوری اطلاعات سلامت در ایمنی بیمار
- ✓ سلامت دیجیتال: مفهوم، اهمیت، کارکردها، ابزارها
- ✓ آشنایی با پزشکی و سلامت از راه دور(Telemedicine & Telehealth)
- ✓ HIS: مفهوم، اهمیت، معماری، زیرسیستم‌ها
- ✓ پرونده الکترونیک سلامت: مفهوم، اهمیت و معماری
- ✓ استانداردهای پرونده الکترونیک سلامت: HL7 Fhir، OpenEHR
- ✓ سیستم‌های اطلاعات فرایندمحور: مفهوم، اهمیت، کارکردها
- ✓ نظام نسخه‌نویسی الکترونیک: معماری و استانداردها
- ✓ مدل‌های‌پذیرش فناوری اطلاعات سلامت در بیمارستان و مراکز درمان HIMMS
- ✓ معرفی سیستم‌های پشتیبان تصمیم‌گیری بالینی و خبره
- ✓ تعاریف، تاریخچه، اهمیت، و کاربردهای انفورماتیک پزشکی و نقش کتابداران در آن
- ✓ آناتومی و فیزیولوژی سیستم اطلاعات سلامت (HIS)
- ✓ اجزای HIS، مانند پرونده‌های الکترونیکی سلامت (EHR)، سیستم‌های تجویز دارو(CPOE)، و سیستم‌های پشتیبانی تصمیم بالینی (CDSS)
- ✓ انفورماتیک پزشکی در سلامت عمومی
- ✓ سیستم‌های نظارت بر بیماری، مداخلات مبتنی بر فناوری و ارتقای سلامت

- ✓ اخلاق و حقوق در انفورماتیک پزشکی
- ✓ محرمانگی اطلاعات، رضایت آگاهانه و سوء استفاده از اطلاعات

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. نیدینیا دیویس، ملیسا لاکور .*فناوری اطلاعات سلامت دیویس* .ترجمه: مصطفی لنگری‌زاده، اعظم اروجی، شمیم احمدی، بنفشه مقصودی.

۲. صدوقی ف، صمدبیک م. *فناوری اطلاعات سلامت*. ۱۳۹۷.

۳.ترابی م، صفدری ر، شاهمرادی ل. *مدیریت فناوری اطلاعات سلامت*. ۱۳۹۷.

۴.مقبلی ف، جنگی م، خادم رضائیان م، اخلاقی ظفری ا، زهره کرمانی ا. *درسنامه جامع انفورماتیک پزشکی*. ۱۳۹۸.

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) روش بحث گروهی، ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو، ۵) یادگیری مبتنی بر مسئله ، ۶) روش یادگیری مشارکتی

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: مبانی پردازش زبان طبیعی **کد درس: ۴۴**

تعداد واحد: ۲ واحد ۱واحد نظری-۱ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : مبانی برنامه‌نویسی (کد ۲۰) و مهارت‌های رایانه‌ای (کد ۰۷)

هدف کلی درس:

آشـنایی با مفاهیم بنیادی پردازش زبان طبیعی، اصـول و تکنیک‌های پردازش زبان طبیعی و کاربردهای آن، و اجرای پردازش زبان طبیعی به‌صورت عملی با استفاده از زبان‌های برنامه‌نویسی رایج (مانند پایتون)

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ مفهوم پردازش زبان طبیعی را توضیح دهد.
- ✓ کاربرد پردازش زبان طبیعی در ذخیره و بازیابی اطلاعات را بداند.
- ✓ استخراج اطلاعات، مدل‌های بازیابی اطلاعات مبتنی بر زبان طبیعی، پرس‌وجوی‌های زبان طبیعی، و رتبه‌بندی اسناد را بداند.
- ✓ نحوهٔ دسته‌بندی و خوشه‌بندی متنی با هوش مصنوعی را توضیح دهد.
- ✓ کاربرد پردازش زبان طبیعی در شناسایی و دسته‌بندی اطلاعات در شبکه‌های اجتماعی را بداند.
- ✓ کاربرد پردازش زبان طبیعی چت‌بات را بداند.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری-۳۴ ساعت عملی)

- ✓ آشنایی با مفاهیم و تعاریف پردازش زبان طبیعی
- ✓ آشنایی با کارکردهای پردازش زبان طبیعی
- ✓ آشنایی با پیش‌پردازش متن و عبارات منظم
- ✓ آشنایی با مدل‌های زبانی
- ✓ آشنایی با طبقه‌بندی متون
- ✓ آشنایی با تصحیح متون و خطاهای نگارشی
- ✓ آشنایی با معانی و روابط بین کلمات (تحلیل معنایی واژه‌ای، تحلیل معنایی جمله‌ای، استخراج روابط معنایی، استنباط معنایی)
- ✓ آشنایی با تحلیل احساسات (Sentiment Analysis)
- ✓ دسته‌بندی و خوشه‌بندی متنی (دسته‌بندی متنی با الگوریتم‌های یادگیری ماشین، خوشه‌بندی متنی با الگوریتم‌های یادگیری ماشین، دسته‌بندی سلسله‌مراتبی، خوشه‌بندی سلسله‌مراتبی)
- ✓ آشنایی با استخراج اطلاعات (مدل‌های بازیابی اطلاعات مبتنی بر زبان طبیعی، پرس‌وجوی‌های زبان طبیعی، رتبه‌بندی اسناد، ارزیابی عملکرد سیستم‌های بازیابی اطلاعات)
- ✓ آشنایی با استخراج روابط از متن
- ✓ چت‌بات‌ها و دستیاران مجازی (معماری چت‌بات‌ها، طراحی و توسعه چت‌بات‌ها، کاربردهای چت‌بات‌ها در مدیریت اطلاع‌رسانی، دستیاران مجازی مبتنی بر زبان طبیعی)
- ✓ شبکه‌های عصبی بازگشتی و مدل مبتنی بر توجه: شامل معرفی ساختار شبکه‌های عصبی بازگشتی ساده و ساختارهای معروف (مثل LSTM و GRU)، معرفی مدل‌های روز ترجمه ماشینی، معرفی مدل توجه
- ✓ آشنایی با تجزیه در پردازش زبان: آشنایی با انواع تجزیه‌های معنایی، نحوی، و معرفی مدل‌های پایه برای حل مسئله تجزیه
- ✓ آشنایی با پردازش زبان طبیعی با استفاده از پایتون

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. لین ه، هاپکه ه م، هاوارد ک. *پردازش زبان طبیعی با پایتون*. ترجمه ترکیان ا. انتشارات نیاز دانش؛ ۱۴۰۰.

۲. یمقانی م ر، افشین مهر ر. *تشخیص احساسات درونی با استفاده از سیگنال‌های زیستی چندگانه*. ۱۳۹۹.

۳. رزازی م ر. *تحلیل نحوی خودکار متن فارسی*. دانشگاه صنعتی امیرکبیر؛ ۱۳۹۵.

۴. ویسیها ه، مفاخری ک، دیگران. *پردازش گفتار: مبانی نظری، الگوریتم‌ها و توسعه محصول*. ۱۳۹۷.

5. Hugging Face. *Natural language processing with transformers: building language applications.*

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) نمایش عملی ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو، ۵) یادگیری مبتنی بر پروژه ، ۶) یادگیری مبتنی بر مسئله

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: تعامل انسان-رایانه **کد درس: ۴۵**

تعداد واحد: ۲ واحد ۱/۵ واحد نظری- ۰/۵ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : مهارت‌های رایانه‌ای (کد ۰۷)

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با مفاهیم بنیادی تعامل انسان و کامپیوتر (HCI)، ازجمله طراحی و ارزیابی رابط کاربری (UI) و تجربه کاربری (UX)، آموزش اصـــول و روش‌های طراحی تعاملات مؤثر و کارآمد بین انســـان و کامپیوتر و ایجاد درک عمیق از عوامل انســـانی، روانشناختی، و اجتماعی در طراحی سیستم‌های کامپیوتری

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ مفهوم و کاربرد تعامل انسان-رایانه (HCI) را توضیح دهد.
- ✓ مدل‌سازی در HCI ، اهمیت آن، و ویژگی‌هایش را بشناسد.
- ✓ کاربرد هوش مصنوعی، یادگیری ماشین، واقعیت افزوده، و واقعیت مجازی در HCI را بداند.

رئوس مطالب: (۲۶ ساعت نظری-۱۷ ساعت عملی)

- ✓ آشنایی با مفاهیم و تعاریف تعامل انسان با کامپیوتر
- ✓ آشنایی با تاریخچه و سیر تحول تعامل انسان با کامپیوتر
- ✓ آشنایی با مدل‌سازی در HCI؛ بررسی مدل‌سازی، اهمیت مدل‌سازی، و ویژگی‌های یک مدل مناسب در HCI.
- ✓ رفتار اطلاع‌یابی و ارتباط آن با HCI
- ✓ فناوری‌های تعامل انسان و رایانه
- ✓ ورودی و خروجی اطلاعات
- ✓ فناوری‌های نوظهور درHCI
- ✓ واقعیت مجازی و افزوده
- ✓ هوش مصنوعی درHCI
- ✓ تعامل انسان و رایانه در کتابخانه‌ها

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. جونگ‌هیون‌کیم ج م. *تعامل انسان و کامپیوتر (مبانی و روش‌ها)*. ترجمه کرامت‌فر ع. ویراستار مولاناپور ر. انتشارات آتی نگر؛ وینا.

2. Zeng L. Designing the user interface: strategies for effective human-computer interaction by Shneiderman B, Plaisant C. Pearson Addison-Wesley; 2009. xviii+606 pages. ISBN: 978-0-321-53735-5.
3. Shneiderman B, Plaisant C. Designing the user interface: strategies for effective human-computer interaction. Pearson Education India; 2010.
4. Johnson JA. Designing with the mind in mind.
5. Shneiderman B. Human-centered artificial intelligence: three fresh ideas. AIS Transactions on Human-Computer Interaction. 2020;12(3):109-24.
6. MacKenzie IS. Human-computer interaction: an empirical research perspective. 2024.

7. Norman D. The design of everyday things: revised and expanded edition. Basic Books; 2013 Nov.

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) نمایش عملی ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو، ۵) یادگیری مبتنی بر پروژه ، ۶) یادگیری مبتنی بر مسئله

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: هوش مصنوعی **کد درس: ۴۶**

تعداد واحد: ۲ واحد ۱/۵ واحد نظری- ۰/۵ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم هوش مصنوعی، یادگیری ماشین، یادگیری عمیق، شبکه‌های عصبی، پردازش زبان طبیعی، وکاربردهای هوش مصنوعی

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ تعریف و مفاهیم هوش مصنوعی را بیان کند.
- ✓ تکنیک‌های هوش مصنوعی را بشناسد.
- ✓ فرایندها و الگوریتم‌ها در هوش مصنوعی را بداند.
- ✓ خودکارسازی تولید توابع ابتکاری را بداند.
- ✓ کاربرد هوش مصنوعی در اطلاع‌رسانی و خدمات اطلاعاتی سلامت را بداند.

رئوس مطالب: (۲۶ ساعت نظری-۱۷ ساعت عملی)

- ✓ مقدمه‌ای بر هوش مصنوعی، تعاریف، مفاهیم، تاریخچه و فلسفه کاربرد آن
- ✓ اصطلاحات و مفاهیم یادگیری ماشین، یادگیری عمیق، شبکه‌های عصبی، پردازش زبان طبیعی
- ✓ معرفی عامل‌های هوشمند
- ✓ حل مسئله در هوش مصنوعی (الگوریتم جستجو، بازی، ...)
- ✓ جستجوی ناآگاهانه (uninformed)
  - جستجوی اول- سطح (BFS) و جستجوی اول- عمق (DFS)
  - جستجوی عمق‌بخشی تکراری (Deepening Iterative)
  - جستجوی هزینه یکنواخت (Search Cost Uniform)
- ✓ الگوریتم‌های جستجوی آگاهانه (Informed Search Algorithms)
  - توابع ابتکاری قابل قبول (admissible) و سازگار (consistent)
  - جستجوی اول بهتر حریصانه (search first best greedy)
  - الگوریتم A* و اثبات بهینگی
  - خودکارسازی تولید توابع ابتکاری
- ✓ جستجوی محلی (local)
  - تپه‌نوردی (climbing-hill)، شبیه‌سازی ذوب (annealing simulated)، جستجوی شعاعی محلی (local genetic algorithm) الگوریتم جستجوی پرتو (beam search)
  - جستجوی محلی در فضای پیوسته: روش کاهش در راستای گرادیان (gradient descent)
- ✓ مسائل ارضای محدودیت (Constraint Satisfaction Problems)
  - جستجوی عقبگرد (backtrack)
  - استفاده از تکنیک‌هایی مثل MRV، LCV، بررسی جلورو AC3، MAC، Forward Checking
  - حل مسائل CSP با رویکرد جستجوی محلی
- ✓ جستجوی مقابله‌ای (adversarial)
  - الگوریتم minimax و هرس آلفا بتا

- الگوریتم expectiminimax

✓ فرایند تصمیم مارکوف (Markov Decision Process)

- ارزیابی سیاست (policy evaluation) و بهبود سیاست (policy improvement)
- روش تکرار ارزش (value iteration) و تکرار سیاست (policy iteration)

✓ یادگیری تقویتی (reinforcement learning)

- روش‌های مبتنی بر مدل (model-based)
- یادگیری تفاضل زمانی (temporal difference) و الگوریتم (Q-learning)

✓ منطق (logic)

- منطق گزاره‌ای (propositional) و استنتاج (inference) در منطق گزاره‌ای (شامل روش رزولوشن (resolution))
- منطق مرتبه اول (first-order) و استنتاج در منطق مرتبه اول

✓ معرفی شبکه‌های بیزی (Bayesian Networks)

- بازنمایی (representation) در شبکه‌های بیزی و استقلال (independency) در این شبکه‌ها
- استنتاج در شبکه‌های بیزی: استنتاج دقیق و استنتاج تقریبی با استفاده از نمونه‌برداری
- تخمین پارامترها در شبکه‌های بیزی
- نمونه‌های معروف و کاربردی از شبکه‌های بیزی: مدل مارکوف، مدل مخفی مارکوف (Markov Model Hidden) مدل بیز ساده (Naïve Bayes)

✓ مقدمه‌ای بر یادگیری ماشین(Machine Learning)

- مدل‌های خطی (linear models)
- شبکه‌های عصبی (Neural Networks)

✓ معرفی زمینه‌های کاربردی هوش مصنوعی

- پردازش زبان طبیعی (Natural Language Processing)
- بینایی ماشین (Computer Vision)
- رباتیک (robotics)
- کاربرد هوش مصنوعی در سلامت و خدمات اطلاعاتی
- مسائل، نگرانی‌ها و ملاحظات اخلاقی در کاربرد هوش مصنوعی

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

1. آقاجانی م. هوش مصنوعی. ناشر: نسل روشن؛ ۱۳۹۸.

2. *Introduction to artificial intelligence*. Springer-Verlag London; 2011. Available from: [PDF link].

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) نمایش عملی ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو، ۵) یادگیری مشارکتی ، ۶) یادگیری مبتنی بر مسئله

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: آشنایی با فرایند انتشار علمی **کد درس: ۴۷**

تعداد واحد: ۲ واحد ۱ واحد عملی- ۱ واحد نظری

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

هدف کلی درس:

آشنایی با فرایند کلی نشر داده، اطلاعات و دانش به شکل کتاب، مجله، ترجمان دانش، و غیره در قالب‌های چاپی، الکترونیکی و چندرسانه‌ای؛ آشنایی با مفاهیم و گونه‌های ویراستاری علمی، اصول اخلاقی در ویرایش و نهادهای سیاست‌گذار مرتبط با نشر و ویراستاری علمی؛ آشنایی با انتشارات معتبر کشور و انتشارات بزرگ دنیا در حوزه نشر پزشکی؛ آشنایی با شیوه‌ها و سیاست‌های دسترسی به منابع اطلاعاتی (آزاد، محدود، و ...)؛ آشنایی با آیین‌نامه‌ها و فرم‌های نشر

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ فرایند چاپ کتاب، از تحویل نسخه اولیه تا دریافت کتاب صحافی‌شده را شرح دهد.
- ✓ فرایند انتشار مقاله در مجلات علمی از تحویل نسخه اولیه تا پذیرش نهایی را شرح دهد.
- ✓ اصول اخلاقی و قانونی انتشار منابع اطلاعاتی را بیان کند.
- ✓ ویراستاری ادبی و جنبه‌های ویراستاری از نظر داوری علمی و روش‌شناسی را بداند.
- ✓ با مهارت صفحه‌آرایی مقالات و مجلات و نرم‌افزارهای مرتبط، آشنا باشد.
- ✓ آیین‌نامه‌ها و مقررات نشر را بشناسد و توضیح دهد.
- ✓ بسترهای نشر علمی الکترونیکی کتاب، مجله و مقاله را بشناسد.
- ✓ نرم‌افزارهای متن‌باز در مدیریت محتوای اطلاعاتی مجلات را بشناسد.
- ✓ اصول نشر و به‌اشتراک‌گذاری علمی در بستر شبکه‌های اجتماعی را بداند.
- ✓ مهارت لازم در روش‌های ارتقای مشاهده‌پذیری، استفاده، اشتراک‌گذاری محتواهای اطلاعاتی پژوهشی موجود در مقالات را کسب نماید.
- ✓ معیارها و روش‌های نمایه‌سازی و ثبت مجلات در پایگاه‌های نمایه‌سازی را بشناسد و حداقل در نمایه‌سازی مجلات در PubMed مهارت کامل داشته باشد.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری-۳۴ ساعت عملی)

- ✓ آشنایی با فرایند انتشار منابع اطلاعاتی و نرم‌افزارهای مرتبط، نرم‌افزارهای ویراستاری و صفحه‌آرایی (مانند InDesign، Adobe Publisher و...)
- ✓ آشنایی با سامانه‌های مدیریت آنلاین مجلات (انگلیسی و فارسی)، انجام حداقل یک نمونه از هر کدام به صورت عملی به‌منظور آشنایی با انواع سطوح کاربری (نویسنده، داور، ویراستار علمی، صفحه‌آرا، عوامل اجرایی، سردبیر، ادمین)
- ✓ آشنایی با فرایند نشر مجلات در یکی از سیستم‌های مدیریت مجلات فارسی و انگلیسی برا ساس انواع کاربری (شامل کلیه فرآیندهای ثبت، دریافت، داوری، ویراستاری، صفحه‌آرایی، و تبدیل قالب‌های مختلف نشر از منظر نویسنده و کارشناس مجله)
- ✓ کسب مهارت در فرآیندهای ویراستاری علمی و ساختاری دست‌نوشته، و فرآیندهای صفحه‌آرایی
- ✓ کسب مهارت در تهیه دست‌نوشته (manuscript) کامل، صفحه عنوان، تهیه کپی‌رایت فرم با استفاده از راهنمای نویسندگان یک مجله
- ✓ آشنایی با شیوه‌های افزایش مشاهده‌پذیری (با تکنیک‌های مختلف اعم از نمایه‌سازی، سئو و علم‌سنجی) و میزان و نحوه استفاده از مقالات مجلات (مانند آلتمتریکس)
- ✓ آشنایی با شاخص‌های اعتباربخشی مجلات (Q، IF، citescore و ...)

- ✓ آشنایی با ژورنال‌یاب‌ها، و تشخیص مجلات معتبر
- ✓ آشنایی با ژورنال‌های جعلی؛ hijacked journals و روش‌های شناسایی آنها
- ✓ آشنایی با معیارهای تمایز نشریات معتبر و نشریات چپاولگر
- ✓ آشنایی با معیارهای کمی و کیفی جهت ارزیابی و رتبه‌بندی نشریات معتبر
- ✓ آشنایی با روش‌ها و معیارهای انتخاب نشریه مناسب بر اساس موضوع مقاله
- ✓ آشنایی با مفهوم و گونه‌های ویراستاری علمی، ادبی، زبانی
- ✓ آشنایی با قوانین و استانداردهای اخلاقی حوزه نشر
- ✓ آشنایی با اصول اخلاقی در ویراستاری علمی
- ✓ آشنایی با فرم‌های نمایه‌سازی، روش مکاتبات، و فرآیند و معیارهای نمایه‌سازی نشریات در پایگاه‌های داخلی و بین‌المللی
- ✓ آشنایی با تهیه مستندات مرتبط با نمایه‌سازی
- ✓ آشنایی با پایگاه‌های علمی ملی و بین المللی نمایه مجلات
- ✓ آشنایی با کمیسیون ارزیابی نشریات علمی کشور
- ✓ آشنایی با بانک نشریات علمی وزارت علوم و فناوری، وزارت بهداشت و آموزش پزشکی ایران، و کشورهای دیگر (مثل TÜBİTAK در ترکیه)
- ✓ آشنایی با انتشار بین‌المللی (مانند کتاب بین‌المللی، مجوز نشر دیجیتالی و چاپی بین‌المللی)
- ✓ آشنایی با انتشارات معتبر در ایران، و انتشارات بزرگ دنیا در حوزه نشر پزشکی
- ✓ آشنایی با آیین‌نامه‌های تدوین کتاب، فرآیند تصویب کتاب در شورای انتشارات، فرم واگذاری اثر، و ...

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. فتاحی ر. *مدیریت نشریه‌های ادواری: جنبه‌های نظری و کاربردی گزینش، فراهم‌آوری، سازماندهی و ارائه خدمات*. آخرین ویرایش. دبیزش.

۲. اصغرنژاد ج. *آشنایی با چاپ و نشر کتاب: با نگاهی به نشر سنتی، مدرن و پسامدرن*. انتشارات سپهر دانش؛ ۱۴۰۰.

۳. سادات‌موسوی ع، بامیر م، مرادپوردهنوی ا، تاج‌الدینی اورانوس. *اصول جامع پژوهش و مقاله‌نویسی به زبان ساده همراه با مثال‌های موردی (با تاکید بر علوم پزشکی)*. آخرین ویرایش. انتشارات دانشگاه علوم پزشکی کرمان؛ نشر کتابدار.

۴. محمدتقوایی و، عصاری ارانی ع، خداپرست شیرازی ج، محبی م، شریف پور ی. *فرآیند ارسال مقالات علمی به مجلات بین‌المللی*. آخرین ویرایش.

۵. محسنی ح. *آشنایی با چاپ و نشر در روابط عمومی*. آخرین ویرایش.

6. Greco AN. *The book publishing industry*. Routledge; 2013.

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) نمایش عملی ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو،
۵) یادگیری مبتنی بر پروژه ، ۶) یادگیری مبتنی بر مسئله

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روش‌های ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: مصورسازی داده **کد درس: ۴۸**

تعداد واحد: ۲ واحد ۱ واحد نظری- ۱ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

هدف کلی درس: آشنایی و کسب مهارت در ایجاد و مصورسازی داده‌های اینفورماتیو، اصول مصورسازی، استفاده از نرم‌افزارهای رایج کاربردی در مصورسازی

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ مفاهیم و اهمیت مصورسازی داده‌ها را بیان کند.
- ✓ کاربرد مصورسازی در سیاست‌گذاری و آینده‌پژوهی علم را بداند.
- ✓ انواع مدل‌های مصورسازی داده‌ها را بشناسد.
- ✓ مهارت مصورسازی داده در نرم‌افزارهای رایج را داشته باشد.
- ✓ مهارت مصورسازی در پایتون را داشته باشد.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری-۳۴ ساعت عملی)

- ✓ آشنایی و کسب مهارت در ایجاد و مصورسازی داده‌های اینفورماتیو، اصول مصورسازی، استفاده از نرم‌افزارهای رایج کاربردی در مصورسازی
- ✓ مقدمه‌ای بر بازنمایی داده (قدرت بصری‌سازی، کاربردهای بازنمایی داده)
- ✓ تحلیلِ بازنمایی‌های داده‌ای موجود (شناساییِ نقاط قوت و ضعف)
- ✓ اصول طراحی برای بازنمایی داده (ادراک، تئوری رنگ، سلسله‌مراتب بصری)
- ✓ آماده‌سازی و کاوش داده (پاکسازی داده، انواع داده با استفاده از نرم‌افزارها، و دلفی متخصصین)
- ✓ انتخاب نوع نمودار مناسب (نمودارهای میله‌ای، نمودارهای خطی، نمودارهای پراکندگی، هیستوگرام و ترسیم شبکه، و غیره)
- ✓ جستجوی داده از بانک‌ها، پایگاه‌ها، فروم‌ها و وبسایت‌ها برای مصورسازی
- ✓ استفاده از نرم‌افزار مناسب (مانند R) برای مصورسازی یک نوع دادهٔ استخراج‌شده از پایگاه، یا یک فروم علمی
- ✓ تعریف و اجرای یک پروژهٔ مصورسازی با توجه به هدف، مخاطب، نوع داده
- ✓ استفاده از کتابخانه‌های پایتون برای مصورسازی داده

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱.شکفته م، کریمی م. *نقشه‌های علمی: ترسیم و تحلیل همراه با آموزش نرم‌افزارهای ان. دبلیو. بی. سایت اسپیس، گفی و هیست سایت*. تهران: نشر کتابدار؛ ۱۳۹۶.

۲. زوارقی ر. *ترسیم نقشه‌های علمی: اصول، فنون و ابزارها*. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، پژوهشکده تحقیق و توسعه علوم انسانی؛ ۱۳۹۶.

۳.سهیلی ف، دیگران. *ترسیم نقشه علم*. ویراستار علمی: غفاری س. ویراست دوم. تهران: دانشگاه پیام نور؛ ۱۴۰۱.

۴.شرفی ع، پاشنگ م. ۹۰۹ نکته در *علم سنجی*. تهران: چاپار، باران اندیشه ایرانیان؛ ۱۳۹۳.

۵.وارگاس کویسادا ب، دو مویا آنگون ف. *مصورسازی ساختار*. ترجمه: ملکی ا. آخرین ویرایش. انتشارات کتابدار.

روش تدریس:

۱) یادگیری مبتنی بر پروژه، ۲) سخنرانی برنامه‌ریزی شده، ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر مساله، ۵) روش نشان دادن عملی، ۶) روش تدریس گروهی کوچک

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: مقدمات آرشیو **کد درس: ۴۹**

تعداد واحد: ۲ واحد ۱ واحد عملی-۱ واحد نظری

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

هدف کلی درس:

آشنایی با اصول مدیریت بایگانی اسناد و مدارک تاریخی و آرشیوهای دیداری و شنیداری، الکترونیکی و غیر الکترونیکی، آرشیو دیجیتال، مخزن دانش در منبع باز و مخزن داده

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ مفاهیم پایهٔ آرشیو و آرشیوداری را توصیف کند.
- ✓ اهمیت و نقش آرشیو در جامعه را بیان کند.
- ✓ با تاریخچه و توسعهٔ آرشیوداری در جهان و ایران آشنا باشد.
- ✓ سازمان‌های آرشیوی را در سطح ملی، منطقه‌ای و جهانی بشناسد.
- ✓ با وبسایت‌ها، پایگاه‌های آرشیو داده‌های ملی و بین‌المللی، اشتراک داده‌ها، جستجو در آرشیوهای کشورهای دیگر آشنا باشد.
- ✓ وجوه اشتراک و افتراق آرشیو و کتابخانه و مرکز اطلاع‌رسانی را از جنبه‌های مختلف مجموعه‌سازی، سازماندهی و اطلاع‌رسانی بشناسد.
- ✓ شیوه‌های سازماندهی اسناد و مدارک تاریخی را بیان کند.
- ✓ شیوه‌های حفاظت و نگهداری اسناد و مدارک تاریخی را توصیف کند.
- ✓ شیوه‌های سازماندهی آرشیوهای دیداری و شنیداری را بیان کند.
- ✓ شیوه‌های حفاظت و نگهداری آرشیوهای دیداری و شنیداری را توصیف کند.
- ✓ نحوهٔ مدیریت آرشیوهای دیداری و شنیداری را توصیف کند.
- ✓ نحوهٔ مدیریت و سازماندهی آرشیوهای منابع دیجیتالی را توصیف کند.
- ✓ مهارت دیجیتالی کردن منابع آرشیوی و دسترس‌پذیری آنلاین منابع آرشیوی را کسب کرده باشد.
- ✓ با استانداردها و شیوه‌های ارزیابی منابع آرشیوی آشنا باشد.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری-۳۴ ساعت عملی)

- ✓ تعریف مفاهیم مرتبط با آرشیو، اهمیت و نقش آرشیو اطلاعات در سلامت
- ✓ انواع آرشیو و منابع آرشیوی، فرایندها و عملکردهای آرشیو، استانداردهای آرشیو
- ✓ مجموعه‌سازی، سازماندهی، حفاظت و نگهداری آرشیو
- ✓ شیوه‌های حفاظت و نگهداری منابع آرشیوی، قوانین و مقررات مربوط به آرشیو اسناد، تجهیزات لازم برای آرشیوهای مختلف
- ✓ مدیریت آرشیو و اسناد، دسترسی و استفاده از آرشیو، مشکلات و چالش‌های آرشیو
- ✓ دیجیتالی کردن منابع آرشیوی در یکی از نرم‌افزارهای منبع باز و دسترس‌پذیری برخط منابع آرشیوی
- ✓ استاندارد و ارزیابی آرشیو
- ✓ آشنایی با وبسایت‌ها، پایگاه‌های آرشیو داده‌های ملی و بین‌المللی، اشتراک داده‌ها، جستجو در آرشیوهای کشورهای دیگر
- ✓ آشنایی با موسسات آرشیوی در ایران و جهان و بازدید از یک آرشیو (مانند آرشیو صدا و سیمای استان) و آشنایی عملی با آن

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

1. دیانی م. *مقدمه‌ای بر آرشیو*. ناشر: کتابخانه؛ ۱۳۹۳.

2. Giannachi G. *Archive Everything: Mapping the Everyday*. 2016. Available from: [free download link].

3. Leggett ER. *Digitization and digital archiving: a practical guide for librarians*. Vol. 71. Rowman & Littlefield Publishers; 2020.

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) نمایش عملی ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو،
۵) یادگیری مشارکتی ، ۶) یادگیری مبتنی بر مسئله

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: یادگیری الکترونیکی **کد درس: ۵۰**

تعداد واحد: ۲ واحد ۱ واحد عملی-۱ واحد نظری

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

هدف کلی درس:

آشنایی فراگیران با طراحی، تولید، ارزیابی و استفاده از سیستم‌های آموزش الکترونیکی، تولید و استفاده از تئوری بازی‌های رایانه‌ای آموزشی، آشنایی با ابزارهای هوش مصنوعی در یادگیری الکترونیک مبتنی بر موبایل، طراحی و تولید محتوای الکترونیکی

شرح درس:

با گذراندن این درس دانشجو باید:

- ✓ با مفاهیم یادگیری الکترونیکی و فناوری‌های تولید، مدیریت و توزیع محتوا در یادگیری الکترونیکی آشنا گردد.
- ✓ کاربرد واقعیت مجازی، واقعیت افزوده، یادگیری ماشین، یادگیری عمیق، و هوش مصنوعی در آموزش الکترونیکی را بشناسد.
- ✓ با سیستم‌های مدیریت آموزشی و سیستم‌های مدیریت محتوای آموزشی آشنا گردد.
- ✓ در مورد زیرساخت یادگیری الکترونیکی و یادگیری الکترونیکی ترکیبی بحث نماید.
- ✓ بتواند آموزش استفاده از یک پایگاه اطلاعاتی یا نرم‌افزار را تهیه و در LMS دانشگاه بارگذاری نماید.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری-۳۴ ساعت عملی)

- ✓ مفاهیم اولیه در یادگیری الکترونیکی
- ✓ مفاهیم اولیه در کاربرد واقعیت مجازی، واقعیت افزوده، یادگیری ماشین، یادگیری عمیق، و هوش مصنوعی در آموزش الکترونیکی
- ✓ آشنایی با ابزارهای آموزش الکترونیک و ابزارهای آموزشی مبتنی بر هوش مصنوعی: مزایا، معایب و ارزیابی آنها
- ✓ آشنایی با فناوری‌های تولید، مدیریت، و توزیع محتوا در یادگیری الکترونیکی
- ✓ آشنایی با استفاده از تئوری بازی‌های رایانه‌ای آموزشی (Gamification)
- ✓ زیرساخت یادگیری الکترونیکی (E-Learning Infrastructure)
- ✓ یادگیری الکترونیکی ترکیبی (Blended E-Learning)
- ✓ آشنایی با سیستم‌های مدیریت آموزش (LMS)
- ✓ آشنایی با سیستم‌های مدیریت محتوای آموزشی (LCMS)
- ✓ راهبرد آموزشی (شامل تحلیل وضعیت، تعیین چشم‌انداز راهبرد، ارائه برنامهٔ کارکردی)
- ✓ کسب مهارت در تولید محتوای الکترونیکی با نرم‌افزارهای مربوطه
- ✓ طراحی، تولید، و راهبرد توسعه محتوای الکترونیکی دروس
- ✓ کسب مهارت در تولید محتوای الکترونیکی با هوش مصنوعی
- ✓ چشم‌انداز آیندهٔ آموزش الکترونیکی (شامل آموزش الکترونیکی سیار، سیستم‌های ارزیابی، و برنامه‌ریزی هو شمند) در حوزه مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی

- لازم است که این درس حتماً توسط گروه آموزش پزشکی یا فردی با فلوشیپ مرتبط دانشگاه تدریس شود و نه توسط اعضای گروه مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. کبری الهام. *مبانی و مفاهیم یادگیری الکترونیک*. انتشارات سازمان جهاد دانشگاهی؛ ۱۳۹۹.

۲. سراجی ف، عطاران م، آهی م، سینا ا. *یادگیری الکترونیک: مبانی، طراحی، اجرا و ارزشیابی*؛ ۱۳۹۷.

۳. ویم یوخم، یرون وان مرینبور، راب کوپر. *نظام جامع یادگیری الکترونیکی (الزامات آموزشی، فنی و سازمانی)*. ترجمه: عبدالهی س، عشرت زمانی ب. تهران: سازمان سمت؛ ۱۴۰۲.

۴. قاسمی ح. *راهنمای گام به گام یادگیری الکترونیکی*. انتشارات: سازمان فناوری اطلاعات ایران؛ ۱۳۹۴.

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) نمایش عملی ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر بازی، ۵) یادگیری مبتنی بر پروژه ، ۶) یادگیری مبتنی بر مسئله

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: نرم‌افزار مدیریت کتابخانه **کد درس: ۵۱**

تعداد واحد: ۲ واحد ۰/۵ واحد نظری- ۱/۵ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : مهارت‌های رایانه‌ای (کد ۰۷)، برنامه‌نویسی (کد ۲۰)، بایگاه داده (کد ۴۱)

هدف کلی درس:

آ شنایی با مفاهیم مربوط به نرم‌افزارهای مدیریت کتابخانه، آ شنایی با رویکردها، ا ستانداردها و پروتکل‌ها برای طراحی نرم‌افزارهای مدیریت کتابخانه، کسب مهارت در طراحی نرم‌افزار با ویژوال بیسیک یا پایتون یا یکی از زبان‌های برنامه‌نویسی، مهارت در ارزیابی نرم‌افزار کتابخانه

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ مفاهیم مربوط به نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای را تبیین کند.
- ✓ روند توسعه نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای را بیان کند.
- ✓ با پارادایم‌های چرخه حیات نرم‌افزارها آشنا گردد.
- ✓ مدل‌های کلاسیک و Agile را با هم مقایسه و بحث نماید.
- ✓ ساختار یک نرم‌افزار کتابخانه‌ای برای مدیریت مجموعه، سازماندهی، و گردش منابع را ترسیم کند.
- ✓ شیوه‌های جستجو و نحوه نمایش آن را تبیین کند.
- ✓ ویژگی‌های رابط کاربر در نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای را تبیین کند.
- ✓ نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای را ارزیابی کند.
- ✓ با چند نرم‌افزار کتابخانه‌ای داخلی و خارجی کار کند.
- ✓ یک نرم‌افزار با یکی از زبان‌های برنامه‌نویسی طراحی نماید.

رئوس مطالب: (۹ ساعت نظری-۵۱ ساعت عملی)

بخش نظری:

- ✓ کارکردهای نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای برای کتابخانه‌ها و کاربران
- ✓ رویکردهای موجود به نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای با توجه به تحولات موجود
- ✓ قابلیت‌های نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای
- ✓ آشنایی با چرخه حیات توسعه نرم‌افزار
- ✓ آشنایی با پارادایم‌های کلاسیک و مدرن در توسعه نرم‌افزار
- ✓ استانداردها و پروتکل‌های نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای
- ✓ اجزا و ویژگی‌های نظام رایانه‌ای مدیریت کتابخانه (سازماندهی منابع)
- ✓ اجزا و ویژگی‌های نظام رایانه‌ای مدیریت کتابخانه (مدیریت مجموعه)
- ✓ اجزا و ویژگی‌های نظام رایانه‌ای مدیریت کتابخانه (اعضاء، امانت، و گردش مواد)
- ✓ رابط کاربر در نرم‌افزارهای مدیریت کتابخانه
- ✓ نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای کد منبع‌باز

بخش عملی:

- ✓ نصب و پیکربندی VMware Workstation
- ✓ ایجاد شبکه مجازی و آماده‌سازی سیستم عامل‌های مورد نیاز

- ✓ پیکربندی SQL Server برای کار در بستر شبکه
- ✓ جداسازی لایه Report از لایه UI
- ✓ جداسازی لایه Help از لایه UI
- ✓ طراحی جدول در پایگاه داده برای کاربران، اعضا، ناشران، نویسندگان، جریمهٔ تاخیر، کتاب‌ها، امانت، و ...
- ✓ طراحی و برنامه‌نویسی لایه LINQ to SQL
- ✓ ایجاد کلاس در لایه Data Access
- ✓ ایجاد کلاس در لایه Business Logical
- ✓ طراحی رابط کاربری
- ✓ طراحی اولیه فرم‌ها
- ✓ طراحی و کدنویسی فرم اعضا
- ✓ طراحی و کدنویسی فرم کاربران
- ✓ طراحی و کدنویسی فرم کتاب‌ها
- ✓ طراحی و کدنویسی فرم «درباره ما» و فرم پیکربندی
- ✓ طراحی و کدنویسی فرم اصلی
- ✓ طراحی و کدنویسی فرم امانت
- ✓ طراحی و برنامه‌نویسی لایه گزارش نرم‌افزار
- ✓ طراحی لایه Help
- ✓ نصب و تست نرم‌افزار در کلاینت‌ها و سرور

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. محمدی‌فر د. *کتاب آشنایی با نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای*. تهران: چاپار؛ ۱۳۹۹.

۲. پازوکی ف، حاجی زین‌العابدینی م، داودزاده سالستانی س. *نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای در ایران*. آخرین ویرایش. تهران: نشر کتابدار.

۳. استفاده از فیلم‌های آموزشی در فرادرس، درسنامه، آپارات، مکتبخونه و کرسرا...

4. Cooper MD. *Design of library automation systems: file structures, data structures, and tools*. John Wiley & Sons; last edition.

5. Wiegers KE, Beatty J. *Software requirements*. Pearson Education; last edition.

6. Leffingwell D. *Agile software requirements: lean requirements practices for teams, programs, and the enterprise*. Addison-Wesley Professional; last edition.

7. Visser J, Rigal S, Wijnholds G, Lubsen Z. *Building software teams: Ten best practices for effective software development*. O'Reilly Media, Inc.; last edition.

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) نمایش عملی ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو، ۵) یادگیری مبتنی بر پروژه ، ۶) یادگیری مبتنی بر مسئله

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: طراحی رابط کاربر و تجربه کاربر **کد درس: ۵۲**

تعداد واحد: ۲ واحد ۱ واحد نظری- ۱ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : مهارت‌های رایانه‌ای(کد ۰۷)، طراحی و مدیریت صفحات وب کتابخانه‌های پزشکی(کد ۴۰)، تعامل انسان-رایانه (کد ۴۵)

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با مفاهیم بنیادی تعامل انسان و کامپیوتر (HCI)؛ آموزش اصول و روش‌های طراحی تعاملات مؤثر و کارآمد بین انسان و کامپیوتر و ایجاد درک عمیق از عوامل انسانی، روانشناختی و اجتماعی در طراحی سیستم‌های کامپیوتری؛ آشنایی و کسب مهارت در طراحی رابط کاربری برای سیستم‌های اطلاعاتی و خدمات کتابخانه‌ای با در نظر گرفتن تجربه کاربران و کاربردپذیری آن.

شرح درس:

با گذراندن این درس دانشجو باید:

- ✓ رابط کاربر/تجربه کاربر، و کاربرد آن در سیستم‌های اطلاعاتی، ذخیره و بازیابی را بداند.
- ✓ طراحی رابط کاربر/تجربه کاربر، معیارهای طراحی رابط کاربر/تجربه کاربر، مدل‌های طراحی رابط کاربر/تجربه کاربر را بشناسد.
- ✓ با طراحی چارچوب تعاملی آشنا شده باشد.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری-۳۴ ساعت عملی)

- ✓ تاریخچه و تعاریف رابط کاربر و تجربه کاربر
- ✓ انواع رابط کاربر و مشخصات آن
- ✓ اهمیت و مزایای رابط کاربر و تجربه کاربر
- ✓ طراحی رابط کاربر/تجربه کاربر برای موتورهای جستجو
- ✓ طراحی رابط کاربر/تجربه کاربر برای مخازن دیجیتال
- ✓ طراحی رابط کاربر/تجربه کاربر برای سیستم‌های مدیریت کتابخانه
- ✓ طراحی رابط کاربر/تجربه کاربر برای ابزارهای آموزشی
- ✓ نقش کاربران در طراحی رابط کاربر/تجربه کاربر
- ✓ مطالعه رفتار اطلاع‌یابی و شناخت کاربران برای طراحی رابط کاربر
- ✓ آشنایی با طراحی چارچوب تعاملی، شامل: طراحی تعاملی و فناوری، نقش طراحی تعاملی در دنیای کامپیوتر، مقایسه بین طراحی تعاملی و عادی، مراحل طراحی محصولات تعاملی، فرایندهای اصلی در طراحی تعاملی
- ✓ آشنایی با طراحی رابط کاربر/تجربه کاربر: معیارهای طراحی رابط کاربر/تجربه کاربر، مدل‌های طراحی رابط کاربر/تجربه کاربر، و مبانی و اصول طراحی
- ✓ کارکردهای رابط کاربر
- ✓ نقش رابط کاربر در سیستم‌های اطلاعاتی
- ✓ الگوهای تعامل انسان با رایانه در رابط کاربر
- ✓ آشنایی با اهمیت طراحی، جزئیات در طراحی رابط کاربر/تجربه کاربر، و ویژگی‌های جزئیات
- ✓ آشنایی با مدل‌های ارزیابی طراحی رابط کاربر/تجربه کاربر و دیدگاه‌های مختلف در این حوزه

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. مالویچ م، مالویچ دی *اصول و مبانی طراحی رابط کاربر.*

2. Ruiz J, Serral E, Snoeck M. *Unifying functional user interface design principles.* Int J Hum-Comput Interact. 2021 Jan 2;37(1):47-67.

3. Zeng L. *Designing the User Interface: Strategies for Effective Human-Computer Interaction by B. Shneiderman and C. Plaisant.* Pearson Addison-Wesley; 2009. xviii+606 pages. ISBN: 978-0-321-53735-5.

4. Shneiderman B, Plaisant C. *Designing the user interface: strategies for effective human-computer interaction.* Pearson Education India; 2010.

5. Johnson JA. *Designing with the Mind in Mind.*

6. Johnson JA. *Designing with the Mind in Mind.*

7. Tidwell J. *Designing Interfaces: Patterns for Effective Interaction Design* .last edition.

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) نمایش عملی ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو،
۵) یادگیری مبتنی بر پروژه ، ۶) یادگیری مبتنی بر مسئله

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: علم دادهٔ سلامت **کد درس: ۵۳**

تعداد واحد: ۲ واحد ۲ واحد نظری

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

هدف کلی درس:

آشنا کردن دانشجویان با مفاهیم و روش‌های علم داده و کاربردهای آن در حوزه سلامت، و توانمندسازی آنها برای تحلیل داده‌های سلامت و استخراج دانش مفید از آنها.

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ مفاهیم پایه در علم داده و کاربرد آن در حوزه سلامت را توضیح دهد.
- ✓ انواع داده‌های سلامت (ساختاریافته، نیمه‌ساختاریافته و غیرساختاریافته) را شناسایی و تفاوت‌های آن‌ها را بیان کند.
- ✓ روش‌های جمع‌آوری، ذخیره‌سازی، و مدیریت داده‌های سلامت را تحلیل کند.
- ✓ تکنیک‌های پایه در تحلیل داده‌های سلامت (مانند داده‌کاوی، یادگیری ماشین، و آمار توصیفی-تحلیلی) را به‌کار گیرد.
- ✓ ابزارها و نرم‌افزارهای رایج در علم دادهٔ سلامت (مانند Python, R, SQL) را بشناسد.
- ✓ چالش‌های اخلاقی، قانونی، و حریم خصوصی در استفاده از داده‌های سلامت را تحلیل کند.
- ✓ پروژه‌های عملی مرتبط با تحلیل داده‌های سلامت را طراحی و اجرا کند.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری)

- ✓ تعریف علم داده و کاربرد آن در سلامت
- ✓ تفاوت علم دادهٔ سلامت با علوم مرتبط (مانند بیوانفورماتیک و مدیریت اطلاعات سلامت)
- ✓ اهمیت علم داده در بهبود سیستم‌های سلامت
- ✓ انواع داده‌های سلامت: داده‌های ساختاریافته (مانند داده‌های آزمایشگاهی و بیمارستانی)
- ✓ داده‌های نیمه‌ساختاریافته (مانند پرونده‌های الکترونیک سلامت)
- ✓ داده‌های غیرساختاریافته (مانند تصاویر پزشکی و یادداشت‌های بالینی)
- ✓ منابع داده‌های سلامت در سیستم‌هایEHR ، ثبت‌های سلامت، و داده‌های wearable
- ✓ روش‌های جمع‌آوری و ذخیره‌سازی داده‌های سلامت
- ✓ استانداردهای داده‌های سلامت
- ✓ تحلیل داده‌های سلامت
- ✓ آمار توصیفی و تحلیلی برای داده‌های سلامت
- ✓ داده‌کاوی و کشف الگوهای پنهان در داده‌های سلامت
- ✓ یادگیری ماشین و کاربرد آن در پیش‌بینی و تشخیص بیماری‌ها
- ✓ تحلیل داده‌های تصویری و متن‌های پزشکی
- ✓ ابزارها و فناوری‌های علم دادهٔ سلامت
- ✓ معرفی ابزارهای برنامه‌نویسی (Python, R)
- ✓ کار با پایگاه‌های داده (SQL, MongoDB)
- ✓ نرم‌افزارهای تجسم داده‌ها (Tableau, Power BI)
- ✓ پلتفرم‌های تحلیل داده‌های سلامت (Apache Hadoop, Spark)
- ✓ حریم خصوصی و امنیت داده‌های سلامت

✓ چالش‌های اخلاقی در استفاده از داده‌های سلامت

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱.کومار قوش پروبیر. *راهنمای علم داده سلامت با استفاده از پایتون*. ترجمه: صیادی م. تهران: فناوری نوین.

۲.جعفری م ج. *علم داده از تئوری تا عمل*. تهران: دیباگران تهران.

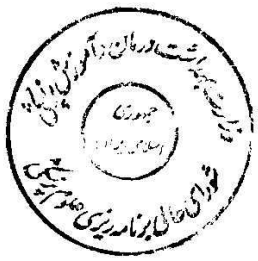
1. Provost F, Fawcett T. *Data Science for Business: What You Need to Know about Data Mining and Data-Analytic Thinking*. O'Reilly Media; 2013.
2. Lesk M. *Introduction to Data Science*. MIT Press; 2013.
3. Raghupathi W, Raghupathi V. *Big Data Analytics in Healthcare: Promise and Potential*. Health Inform Sci Syst. 2014.
4. McKinney W. *Python for Data Analysis: Data Wrangling with Pandas, NumPy, and IPython*. O'Reilly Media; 2017.
5. Wickham H, Grolemund G. *R for Data Science: Import, Tidy, Transform, Visualize, and Model Data*. O'Reilly Media; 2016.

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) روش تدریس مشارکتی ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو،

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: فراداده **کد درس: ۵۴**

تعداد واحد: ۲ واحد ۲ واحد نظری

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

هدف کلی درس:

هدف کلی این درس آشنایی دانشجویان با مفاهیم پایه، استانداردها، کاربردها و نقش ابرداده در مدیریت اطلاعات پزشکی و علوم سلامت است. دانشجویان پس از گذراندن این درس توانایی تحلیل، طراحی و استفاده از فراداده در محیط‌های اطلاعاتی پزشکی را خواهند داشت.

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ مفهوم فراداده و تفاوت آن با داده را توضیح دهد.
- ✓ انواع فراداده (توصیفی، ساختاری، مدیریتی) را شناسایی و کاربرد هر یک را در حوزه پزشکی بیان کند.
- ✓ استانداردهای مهم فراداده (مانندDublin Core, MARC, HL7, LOINC) را معرفی و تحلیل کند.
- ✓ نقش فراداده در مدیریت پایگاه‌های اطلاعاتی پزشکی، سیستم‌های کتابخانه‌ای، و آرشیوهای دیجیتال را توضیح دهد.
- ✓ ابزارها و فناوری‌های مرتبط با ایجاد و مدیریت فراداده را شناسایی و استفاده کند.
- ✓ چالش‌های اخلاقی و حریم خصوصی در استفاده از فراداده در حوزه سلامت را تحلیل کند.
- ✓ پروژه‌های عملی مرتبط با طراحی و پیاده‌سازی فراداده در محیط‌های پزشکی را اجرا کند.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری)

- ✓ مفاهیم پایه در فراداده: تعریف فراداده و تفاوت آن با داده
- ✓ تاریخچه و تکامل فراداده
- ✓ اهمیت فراداده در علوم پزشکی و سلامت
- ✓ انواع فراداده (توصیفی، ساختاری، مدیریتی)
- ✓ استانداردهای فراداده: استاندارد Dublin Core و کاربرد آن؛ استاندارد MARC و استفاده در کتابخانه‌های پزشکی؛ استاندارد HL7برای تبادل اطلاعات سلامت؛ استاندارد LOINC برای کدگذاری اطلاعات آزمایشگاهی؛ سایر استانداردهای مرتبط (SNOMED, MeSH, ICD)
- ✓ کاربرد فراداده در مدیریت اطلاعات پزشکی
- ✓ نقش فراداده در پایگاه‌های اطلاعاتی پزشکی
- ✓ فراداده در سیستم‌های کتابخانه‌ای دیجیتال
- ✓ فراداده در آرشیوهای دیجیتال و منابع آموزشی پزشکی
- ✓ فراداده در سیستم‌های اطلاعات بیمارستانی (HIS)
- ✓ ابزارها و فناوری‌های فراداده
- ✓ ابزارهای ایجاد و مدیریت فراداده
- ✓ فناوری‌های مرتبط (XML, RDF, OWL)
- ✓ سیستم‌های مدیریت فراداده (مانند DSpace, Fedora)
- ✓ حریم خصوصی و امنیت داده‌های سلامت
- ✓ چالش‌های اخلاقی در استفاده از فراداده
- ✓ قوانین و مقررات مرتبط (مانند HIPAA, GDPR)

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. هینز دیوید. *ابرداده برای مدیریت و بازیابی اطلاعات*. ترجمه: علیجانی س، ذاکری‌فرد ف. تهران: چاپار.

۲. پیمانی ح. *استانداردهای ابرداده ای*. تهران: چاپار.

3.Caplan P. *Metadata Fundamentals for All Librarians*. ALA Editions; 2003.

4. Zeng ML, Qin J. *Metadata*. Neal-Schuman Publishers; 2016.

5. Baca M. *Introduction to Metadata*. Getty Publications; 2016.

6. Greenberg J, Garoufallou E. *Metadata for Semantic and Social Applications*. De Gruyter Saur; 2013.

7. Inmon WH, Linstedt D. *Data Architecture: A Primer for the Data Scientist*. Morgan Kaufmann; 2015.

8. MARC.و ،Dublin Core ،LOINC ،*HL7 مقالات و استانداردهای مرتبط*.

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) نمایش عملی ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو،
۵) یادگیری مبتنی بر پروژه ، ۶) یادگیری مبتنی بر مسئله

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

نام درس: داده‌کاوی **کد درس: ۵۵**

تعداد واحد: ۲ واحد ۱ واحد نظری- ۱ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

هدف کلی درس:

هدف این درس آشـنایی دانشـجویان با مفاهیم پایه‌ای داده‌کاوی، تکنیک‌ها، ابزارها، و کاربردهای آن در حوزهٔ علم اطلاعات و ارتباطات سلامت ا ست. دانشجویان پس از گذراندن این درس قادر خواهند بود از روش‌های داده‌کاوی برای ا ستخراج اطلاعات مفید از داده‌های پزشکی و کتابخانه‌ای استفاده کنند و این اطلاعات را در تصمیم‌گیری‌های حرفه‌ای به کار گیرند.

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ مفاهیم پایه‌ای داده‌کاوی و فرآیندهای آن را توضیح دهد.
- ✓ تفاوت بین انواع داده‌ها (ساختاریافته، نیمه‌ساختاریافته، بدون ساختار) را تشخیص دهد.
- ✓ اهمیت داده‌کاوی در مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی را درک کند.
- ✓ داده‌ها را برای تحلیل آماده کند (با پیش‌پردازش داده‌ها شامل تمیز کردن، یکپارچه‌سازی، و تبدیل داده‌ها).
- ✓ از ابزارهای داده‌کاوی (مانند WEKA، RapidMiner، Python یا R) برای تحلیل داده‌ها استفاده کند.
- ✓ الگوریتم‌های پایه‌ای داده‌کاوی (مانند طبقه‌بندی، خوشه‌بندی، قوانین انجمنی، و پیش‌بینی) را پیاده‌سازی کند.
- ✓ داده‌های کتابخانه‌ای و پزشکی را تحلیل، و الگوهای مفید را استخراج کند.
- ✓ نتایج حاصل از تحلیل داده‌ها را تفسیر کند و به‌صورت گزارش ارائه دهد.
- ✓ مدل‌های داده‌کاوی را ارزیابی کند و دقت آن‌ها را با استفاده از معیارهای مناسب بسنجد.
- ✓ از تکنیک‌های داده‌کاوی برای بهبود خدمات کتابخانه‌ها و سیستم‌های اطلاع‌رسانی پزشکی استفاده کند.
- ✓ نیازهای اطلاعاتی کاربران را پیش‌بینی کند و خدمات شخصی‌سازی‌شده ارائه دهد.
- ✓ با تحلیل داده‌های پزشکی، به تشخیص بیماری‌ها یا بهبود فرآیندهای درمانی کمک کند.
- ✓ نتایج تحلیل‌های خود را به‌صورت شفاهی و نوشتاری ارائه دهد.
- ✓ در قالب تیم‌های کوچک روی پروژه‌های عملی همکاری کند و نتایج را به‌صورت گروهی ارائه دهد.
- ✓ مسائل واقعی در حوزه مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی را شناسایی کند و راه‌حل‌های مبتنی بر داده‌کاوی ارائه دهد.
- ✓ محدودیت‌ها و چالش‌های استفاده از داده‌کاوی در حوزه تخصصی خود را تحلیل کند.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری-۳۴ ساعت عملی)

- ✓ تعریف داده‌کاوی و اهمیت آن، و تفاوت داده‌کاوی با تحلیل سنتی داده‌ها
- ✓ کاربردهای داده‌کاوی در علم اطلاعات و ارتباطات
- ✓ مراحل فرآیند داده‌کاوی (CRISP-DM)، درک مسئله و تعیین اهداف، جمع‌آوری و پیش‌پردازش داده‌ها
- ✓ مدل‌سازی و ارزیابی، تفسیر، و به‌کارگیری نتایج
- ✓ پیش‌پردازش داده‌ها
- ✓ پاک‌سازی داده‌ها (حذف نویز، مقادیر گم‌شده)
- ✓ یکپارچه‌سازی و تبدیل داده‌ها
- ✓ کاهش ابعاد داده‌ها

- ✓ تکنیک‌های داده‌کاوی: طبقه‌بندی (شامل آشنایی با الگوریتم‌های طبقه‌بندی درخت تصمیم، بیز ساده (SVM)، کاربرد طبقه‌بندی در تشخیص بیماری‌ها و طبقه‌بندی مقالات پزشکی)؛ خوشه‌بندی (آشنایی با الگوریتم‌های خوشه‌بندی K-means، سلسله‌مراتبی، کاربرد خوشه‌بندی در گروه‌بندی بیماران یا مقالات)؛ قوانین انجمنی
- ✓ آشنایی با الگوریتم Apriori
- ✓ کاربرد قوانین انجمنی در کشف ارتباط بین بیماری‌ها و علائم
- ✓ تحلیل متن و داده‌کاوی متون پزشکی
- ✓ پیش‌پردازش متون (توکن‌سازی، حذف ایست‌واژه‌ها، ریشه‌یابی)
- ✓ استخراج موضوع و طبقه‌بندی متون پزشکی
- ✓ آشنایی با ابزارهای داده‌کاوی: WEKA، Python، R و کار عملی با یکی از ابزارها
- ✓ ارزیابی مدل‌های داده‌کاوی
- ✓ معیارهای ارزیابی دقت، یادآوری، F1-Score
- ✓ اعتبارسنجی مدل‌ها (اعتبارسنجی متقاطع)
- ✓ کاربرد داده‌کاوی در مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی
- ✓ تحلیل داده‌های کتابخانه‌های پزشکی
- ✓ بهبود سیستم‌های بازیابی اطلاعات پزشکی
- ✓ پیش‌بینی روندهای پژوهشی در پزشکی
- ✓ چالش‌های داده‌کاوی در پزشکی
- ✓ مسائل اخلاقی و حریم خصوصی در داده‌های پزشکی
- ✓ کیفیت داده‌ها و چالش‌های موجود در پیش‌پردازش

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. ۱.کانتارزیک محمد. *کتاب داده کاوی: مفاهیم، مدل ها، روش ها و الگوریتم ها*. ترجمه: ترکیان ای. تهران: نیاز دانش.

2. Jiawei H, Micheline K. *Data mining: concepts and techniques*. Morgan Kaufmann; 2006.

3. Mining WI. *Introduction to data mining*. New Jersey: Pearson Education, Inc; 2006.

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) نمایش عملی ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو، ۵) یادگیری مبتنی بر پروژه ، ۶) یادگیری مبتنی بر مسئله

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

نام درس: واقعیت مجازی و واقعیت افزوده کد درس: ۵۶

تعداد واحد: ۲ واحد ۱ واحد نظری- ۱ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با مفاهیم، فناوری‌ها و کاربردهای واقعیت افزوده (AR) و واقعیت مجازی (VR) در حوزه سلامت و علم اطلاعات؛ توانمندسازی آنان برای طراحی و پیاده‌سازی پروژه‌های مرتبط با این فناوری‌ها در محیط‌های بهداشتی و درمانی

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ مفاهیم پایه‌ای واقعیت افزوده و مجازی را توضیح دهد.
- ✓ تفاوت‌ها و شباهت‌های بین AR و VR را تحلیل کند.
- ✓ کاربردهای AR و VR در حوزه سلامت (مانند آموزش پزشکی، جراحی مجازی، توانبخشی، و مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی) را شناسایی و ارزیابی کند.
- ✓ ابزارها و نرم‌افزارهای رایج در توسعه AR و VR را معرفی و استفاده کند.
- ✓ پروژه‌های کوچک مبتنی بر AR/VR در حوزه سلامت را طراحی و پیاده‌سازی کند.
- ✓ چالش‌های اخلاقی، حریم خصوصی و امنیتی مرتبط با استفاده از AR و VR در سلامت را بررسی کند.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری-۳۴ ساعت عملی)

- ✓ تعاریف و تاریخچه، تفاوت‌ها و شباهت‌های AR وVR
- ✓ فناوری‌های پایه در AR و VR:سخت‌افزارها (هدست‌ها، سنسورها، دوربین‌ها)، نرم‌افزارها و موتورهای رندرینگ
- ✓ کاربردهای AR و VR در سلامت: آموزش پزشکی و شبیه‌سازی جراحی، توانبخشی و درمان‌های روانی، مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی ، بیمارستان‌های هوشمند، و ...
- ✓ طراحی تجربه کاربر (UX) در AR و VR: اصول طراحی تعاملی و چالش‌های طراحی برای محیط‌های سلامت
- ✓ توسعه نرم‌افزارهای AR و VR
- ✓ معرفی ابزارهای توسعه AR و VR (مانند Unity, Unreal Engine, ARKit, ARCore)
- ✓ نصب و راه‌اندازی Unity وARKit/ARCore
- ✓ مراحل توسعه یک پروژه AR/VR
- ✓ ایجاد یک پروژه ساده AR
- ✓ طراحی محیط‌های مجازی درUnity، ساخت محیط‌های سه‌بعدی، افزودن تعاملات پایه
- ✓ توسعه یک برنامهٔ AR در یکی از حوزه‌های آموزش پزشکی، آناتومی، جراحی و مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی
- ✓ تست و ارزیابی پروژه‌ها و جمع‌آوری بازخورد و بهبود پروژه
- ✓ چالش‌های اخلاقی و امنیتی در AR و VR: حریم خصوصی بیماران و مسائل اخلاقی در استفاده از فناوری‌هایAR/VR
- ✓ آینده AR و VR در سلامت
- ✓ روندهای نوظهور و تأثیر فناوری‌های پیشرفته (مانند هوش مصنوعی و اینترنت اشیا)

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. یادگاری م، مهرجویی ر. *مبانی واقعیت مجازی و واقعیت افزوده*. تهران: انتشارات برنا.

۲. اندرسون آ. *واقعیت مجازی، واقعیت افزوده و هوش مصنوعی در آموزش ویژه*. ترجمه: زارع ح، حدادی س. تهران: ارجمند .

1. Jung T, tom Dieck MC, Rauschnabel PA, editors. *Augmented reality and virtual reality: Changing realities in a dynamic world*. Cham: Springer; 2020 Mar 24.
2. Parisi T. *Learning virtual reality: Developing immersive experiences and applications for desktop, web, and mobile*. O'Reilly Media, Inc.; 2015 Oct 26.

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) نمایش عملی ۳) کلاس معکوس، ۴) روش یادگیری مبتنی بر بازی
۵) یادگیری مبتنی بر پروژه ، ۶) یادگیری مبتنی بر مسئله

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: یادگیری ماشین **کد درس: ۵۷**

تعداد واحد: ۲ واحد ۱/۵ واحد نظری- ۰/۵ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با مفاهیم پایه‌ای در یادگیری ماشین و کاربردهای آن در حوزه سلامت، به‌گونه‌ای که بتوانند از این فناوری برای تحلیل داده‌های سلامت و بهبود تصمیم‌گیری‌های بالینی و مدیریتی استفاده کنند.

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ مفاهیم پایه‌ای یادگیری ماشین و تفاوت آن با روش‌های سنتی تحلیل داده را درک کند.
- ✓ انواع روش‌های یادگیری ماشین (نظارت‌شده، نظارت‌نشده، و تقویتی) را شناسایی و تفاوت‌های آن‌ها را توضیح دهد.
- ✓ داده‌های سلامت را برای استفاده در مدل‌های یادگیری ماشین آماده کند (پیش‌پردازش داده‌ها).
- ✓ مدل‌های سادهٔ یادگیری ماشین را طراحی و ارزیابی کند.
- ✓ کاربردهای یادگیری ماشین در حوزه سلامت (مانند پیش‌بینی بیماری‌ها، تشخیص تصاویر پزشکی، و تحلیل داده‌های بیمارستانی) را تحلیل کند.
- ✓ چالش‌های اخلاقی و حریم خصوصی در استفاده از یادگیری ماشین در سلامت را درک کند.

رئوس مطالب: (۲۶ ساعت نظری-۱۷ ساعت عملی)

- ✓ مقدمه‌ای بر یادگیری ماشین: تعریف یادگیری ماشین و تفاوت آن با روش‌های سنتی
- ✓ تاریخچه و تکامل یادگیری ماشین
- ✓ کاربردهای یادگیری ماشین در سلامت
- ✓ انواع یادگیری ماشین
- ✓ یادگیری نظارت‌شده (Supervised Learning)
- ✓ یادگیری نظارت‌نشده (Unsupervised Learning)
- ✓ یادگیری تقویتی (Reinforcement Learning)
- ✓ پیش‌پردازش داده‌های سلامت: جمع‌آوری و پاک‌سازی داده‌ها
- ✓ مدیریت داده‌های گم‌شده و نویز
- ✓ نرمال‌سازی و استانداردسازی داده‌ها
- ✓ انتخاب ویژگی‌های مرتبط (Feature Selection)
- ✓ مدل‌های پایه در یادگیری ماشین
- ✓ رگرسیون خطی و لجستیک
- ✓ درخت تصمیم (Decision Trees)
- ✓ خوشه‌بندی (Clustering) با روش‌هایی مانند K-Means
- ✓ ارزیابی مدل‌ها دقت، یادآوری، F1-Score و ...
- ✓ کاربردهای یادگیری ماشین در سلامت
- ✓ پیش‌بینی بیماری‌ها (مانند دیابت، بیماری‌های قلبی)
- ✓ تشخیص تصاویر پزشکی (مانند اشعه X و MRI)
- ✓ تحلیل داده‌های بیمارستانی و مدیریت منابع

- ✓ سیستم‌های توصیه‌گر برای درمان‌های شخصی‌سازی‌شده
- ✓ چالش‌ها و ملاحظات اخلاقی
- ✓ حریم خصوصی داده‌های سلامت
- ✓ سوگیری در داده‌ها و مدل‌ها
- ✓ مسئولیت‌پذیری و شفافیت در استفاده از یادگیری ماشین

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱.میچل تام مایکل. *یادگیری ماشین*. ترجمه: جعفرنیا دابانلو ن، کوهستانی س، معقولی ک، زنگنه سروش م، باقرزاده س. تهران: آثار نفیس.

2.Géron A. *Hands-On Machine Learning with Scikit-Learn, Keras, and TensorFlow*. O'Reilly Media; 2019.

3.Provost F, Fawcett T. *Data Science for Business: What You Need to Know about Data Mining and Data-Analytic Thinking*. O'Reilly Media; 2013.

4.Hastie T, Tibshirani R, Friedman J. *The Elements of Statistical Learning: Data Mining, Inference, and Prediction*. Springer; 2009.

5 . Mitchell TM. *Machine Learning*. McGraw-Hill; 1997.

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۲) نمایش عملی ۳) کلاس معکوس، ۴) یادگیری مبتنی بر سناریو، ۵) یادگیری مشارکتی ، ۶) یادگیری مبتنی بر مسئله

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

نام درس: روش‌های مطالعه و یادگیری **کد درس: ۵۸**

تعداد واحد: ۲ واحد ۱/۵ واحد نظری- ۰/۵ واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

هدف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجو با انواع روشهای یادگیری، شیوه های صحیح مطالعه، عوامل مثبت و منفی مؤثر بر مطالعه، و روشهای ایجاد رغبت به مطالعه. در این درس، دانشجو با تکنیک‌های علمی در زمینه شیوه‌های مؤثر در مطالعه، یادداشت‌برداری و به‌کارگیری تفکر خلاق در ارائه و اشاعه اطلاعات آموزشی آشنا می‌شود و می‌تواند آنها را در خدمات اطلاعاتی به کار بندد.

شرح درس:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- ✓ یادگیری را تعریف کند.
- ✓ انواع نظریه‌های یادگیری را بشناسد.
- ✓ مراحل یادگیری را برشمارد و انواع یادگیرنده‌ها و تفاوت آنها را بشناسد.
- ✓ انواع روشهای یادگیری و عوامل مؤثر بر یادگیری را برشمارد.
- ✓ انواع فنون تقویت حافظه را بشناسد.
- ✓ مطالعه را تعریف کند و عوامل مؤثر بر مطالعه، اهداف و انگیزه های مطالعه را بشناسد.
- ✓ علل عدم رغبت به مطالعه را بداند و انواع روشهای مطالعه، فنون و تکنیکها و سطوح آن را بشناسد.

رئوس مطالب: (۲۶ ساعت نظری-۱۷ ساعت عملی)

- ✓ تعریف یادگیری، انواع نظریه های یادگیری، مراحل یادگیری، انواع یادگیرنده ها و تفاوت آنها
- ✓ انواع روشهای یادگیری، فرایند یادگیری، عوامل مؤثر بر یادگیری
- ✓ انواع فنون تقویت حافظه
- ✓ تعریف مطالعه، عوامل مؤثر بر مطالعه، اهداف و انگیزه های مطالعه
- ✓ بهداشت مطالعه، علل عدم رغبت به مطالعه، انواع روشهای مطالعه و فنون و تکنیکهای آن، سطوح مطالعه
- ✓ روش یادداشت برداری و ابزارهای مورد استفاده، روش خلاصه‌برداری
- ✓ مهارت های حافظه، نحوه استفاده از ابزارها و نرم‌افزارهای به‌خاطرسپاری، تلخیص و نمایه‌سازی
- ✓ نرم‌افزارهای ارائه

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. دلجوش. *شیوه های یادگیری و مطالعه* .آخرین ویرایش. تهران: سپهر سخن؛ چار.

۲. *روشهای یادگیری و مطالعه*. ترجمه و تألیف: سیف ع. .آخرین ویرایش. تهران: دوران.

3. Allan B. *Study Skills Handbook*. Hull: University of Hull; 2010.
4. Buzan T. *The Buzan Study Skills Handbook*. Harlow: Pearson Education; 2006.
5. Cottrell S. *The Study Skills Handbook*. Basingstoke: Palgrave Macmillan; 2013.
6. Moore S, Neville C, Murphy M. *The Ultimate Study Skills Handbook*. Maidenhead: McGraw-Hill Education (UK); 2010.

روش تدریس:

۱) روش سخنرانی، ۲) روش سخنرانی برنامه‌ریزی‌شده، ۳) روش کلاس معکوس، ۴) روش بحث گروهی، ۵) روش یادگیری مبتنی بر مساله، ۶) روش یادگیری مشارکتی،

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول نیمسال تحصیلی، تعامل فعال دانشجو، آزمون تستی/ تشریحی/ عملی/ آسکی/ پازل/ ویژگی‌های کلیدی/ پروژه عملی یا پژوهشی و سایر روشهای ارزیابی جدید متناسب با درس، در میان ترم و پایان ترم تحصیلی.

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

نام درس: کارآموزی در عرصه (۱)

کد درس: ۵۹

تعداد واحد: ۶ واحد کارآموزی در عرصه (۳۰۶ ساعت)

پیش نیاز یا همزمان : تمام واحدهای درسی

عرصه: به صورت مجازی و حضوری در کتابخانه و مرکز اطلاع‌رسانی پزشکی، کتابخانه های دانشگاهی، بیمارستانی، مدارس، اختصاصی ،کتابخانه‌های عمومی، مراکز اطلاع‌رسانی، مراکز اسناد وزارت علوم، مراکز اطلاع‌رسانی و اسناد مراکز صنعتی (مانند کارخانجات داروسازی)، کمیته‌های منتخب، مراکز تحقیقاتی، واحدهای تحت نظر معاونت تحقیقات و فناوری (واحدهای پژوهش، اخلاق پژوهش، اداره انتشارات و دفاتر مجلات، رسانه و سلامت، ترجمان دانش، رتبه‌بندی‌ها، علم‌سنجی، آلتمتریکس، وبومتریکس، مصورسازی داده‌ها و سایر مدیریتهای ذیربط)

هدف کلی درس:

توانمندسازی دانشجویان در انجام فعالیت‌های مربوط به مدیریت، سازماندهی، آموزش، اشاعه و نشر اطلاعات پزشکی و سلامت در محیط الکترونیک و سنتی با استفاده از فناوری‌های نوین اطلاعاتی اعم از هوش مصنوعی، یادگیری ماشین، متاورس، و اصول و مبانی مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی ؛ کسب مهارت‌های لازم برای انجام فعالیت‌های مربوط به مدیریت پژوهش و داده‌ها (به عنوان کتابدار پژوهشی، کتابدار داده‌های سلامت)؛ فعالیت‌های مربوط به انتشارات علمی، ویراستاری، صفحه‌آرایی (به عنوان کارشناس مجلات)؛ پایش موسسه، پایش تولیدات علمی موسسه (به عنوان کارشناس اعتباربخشی کتابخانه‌ها و مراکز اطلاعاتی)؛ رصد تولیدات علمی موسسه، ارزیابی شاخص‌های اعتباربخشی- علم‌سنجی پروفایل تحقیقاتی محققین به عنوان کارشناس کمیته ارتقا، مصورسازی وضعیت علمی و ارزیابی شاخص‌های علم‌سنجی (به عنوان کارشناس علم‌سنجی، پتنت‌سنجی، و وب‌سنجی)؛ مشارکت در تهیه گزارش‌های ترجمان دانش از پژوهش‌ها و تولیدات علمی موسسه (به عنوان کارشناس ترجمان دانش)؛ انتقال و اشتراک‌گذاری اطلاعات، گزارش‌های ترجمان دانش در بستر شبکه‌ها و پلتفرم‌های اجتماعی، نظارت بر اختلالات اطلاعاتی مختلف موسسه، کمک به ترویج علم باز، انتقال و به‌اشتراک‌گذاری اطلاعات مستخرج از پژوهش ها.

شرح درس:

با گذراندن این دوره، دانشجو باید:

- ✓ بتواند در سیاست‌گذاری در خصوص مجموعه‌سازی، تدوین خط‌مشی‌های کتابخانه و مراکز اطلاعاتی در کتابخانه‌های دانشگاهی برای جذب مشارکت‌های عمومی در مجموعه سازی، ساختمان و تجهیزات، برگزاری رویدادهای ملی و بین‌المللی، و فعالیت‌های مرتبط با اهداف کارورزی مشارکت نماید.
- ✓ مهارت‌های مربوط به فعالیت‌های یک مجله تخصصی و موسسه انتشاراتی را کسب کند.
- ✓ مهارت‌های ترجمان دانش و اشاعه اطلاعات سلامت در رسانه‌ها را کسب کند.
- ✓ مهارت‌های نمایه سازی و چکیده‌نویسی را در مورد انواع محتواها و منابع اطلاعاتی برای آموزش جامعه و ارتباطات پژوهشی به کار گیرد.
- ✓ مهارت‌های تولید و نشر اطلاعات سلامت در رسانه‌ها را کسب کند.
- ✓ مهارت‌های بررسی و ارزیابی ضریب نفوذ تولیدات علمی را کسب کند.
- ✓ در مصورسازی داده‌ها مشارکت کند.
- ✓ مهارت‌های کنترل و مدیریت اختلالات اطلاعاتی (مانند اینفودمیک) با استفاده از فناوری و سواد اطلاعاتی را کسب کند.

رئوس مطالب: (۳۰۶ ساعت کارآموزی در عرصه)

✓ انتقال اطلاعات به نقاط مختلف دسترسی (اکسس پوینت‌های) مورد نظر مدرس و گزارش‌گیری از داده‌ها، فهرست‌نویسی کامل حداقل ۵۰ عنوان از منابع پزشکی با استفاده از رده‌بندی دیویی، کنگره، و NLM، تهیه فرمت مارک از ۲۰ عنوان از منابع موجود (کار در کارگاه مهارت‌آموزی/ شبیه‌سازی، واقعیت مجازی)

✓ به‌کارگیری مهارت‌های مبتنی بر فناوری‌های نوین مانند تولید واقعیت افزوده، واقعیت مجازی، انواع برچسب‌های هوشمند (مانند کد QR و RFID)، تولید محتواهای الکترونیکی، پادکست، اینفوگرافی، و ادارهٔ صفحه وب کتابخانه برای اطلاع‌رسانی در بخش امانت و سفارشات کتابخانه

✓ راهنمایی و اطلاع‌رسانی موثر کاربران با استفاده از فنون و مهارت‌های مشاوره اطلاعات، مهارت‌های تفکر انتقادی، سرعت تحلیل نیاز اطلاعاتی، و دانش تخصصی کتابداری در بخش مرجع و امانت کتابخانه و مراکز اطلاع‌رسانی پزشکی و بیمارستان‌ها به صورت حضوری، مجازی، و از طریق وبسایت کتابخانه یا شبکه‌های اجتماعی کتابخانه

✓ استفاده از مهارت‌های فناوری کار در محیط برخط و دیجیتال، و پاسخگویی سریع، مبتنی بر شواهد و متناسب در میز مرجع حضوری و مجازی/ برخط با استفادهٔ موثر از سواد اطلاعاتی و هوش مصنوعی، خلاصه‌سازی، تغییر فرمت اطلاعات، و مهارت‌های عملکرد مبتنی بر شواهد

بخش مجموعه‌سازی (۰/۵ واحد)

✓ مشارکت در جلسات کمیته انتخاب منابع، جذب مشارکت‌های عمومی در تهیه منابع و تجهیزات

✓ مشارکت در تدوین خط‌مشی مجموعه‌سازی، انتخاب، و وجین، کنسرسیوم‌ها، منابع الکترونیکی، و برنامهٔ عملیاتی کتابخانه

✓ مشارکت در تدوین سیاست‌های مالی و کنترل هزینه‌های کتابخانه

✓ تولید محتوا و تهیهٔ منابع رایگان

✓ گردآوری، دسترسی، و مدیریت منابع خاکستری (مانند اسناد سازمانی و پایان‌نامه‌ها)

بخش مشاوره اطلاعات (۱ واحد)

✓ کار عملی جستجو و بازیابی اطلاعات و شواهد در تمام پایگاه‌های اطلاعاتی دسترسی باز و دارای حق اشتراک

✓ آموزش سواد اطلاعاتی، سواد هوش مصنوعی، اطلاع‌جویی و اطلاع‌یابی از تمام منابع اطلاعاتی

✓ پاسخگویی به سوالات و نیازهای اطلاعاتی کاربران به صورت حضوری و مجازی

✓ آموزش ارزیابی و استفاده از منابع به کاربران به صورت حضوری، تهیه راهنماهای آموزشی تعاملی (مانند LibGuide) و میز مرجع الکترونیک و برخط

✓ شناسایی و روزآمد نگه داشتن لیست منابع دسترسی باز و رایگان اطلاعات پزشکی، علوم پایه، مدیریت، و اطلاع‌رسانی (مانند Open Educational Resources, Reading list/Course reserve, Subject Guide)

✓ کار عملی در خدمات اطلاعات و مشاوره اطلاعات بالینی در کتابخانه‌های عمومی

بخش سازماندهی (۱واحد)

✓ تمرین اصول فهرست‌نویسی، سازماندهی و رده‌بندی در کارگاه مهارت‌آموزی و انجام کار عملی فهرست‌نویسی در کتابخانه‌ها

✓ مشارکت در آماده‌سازی منابع اطلاعاتی برای سازماندهی، تهیه برچسب‌ها و کدهای هوشمند راهنما (مانند کد کیوآر و برچسب شماره دسترسی)

✓ ورود اطلاعات در سیستم مدیریت کتابخانه در کارگاه مهارت‌آموزی (از طریق نسخهٔ رایگان آموزشی نرم‌افزارهای رایج داخلی و خارجی) و در محیط واقعی

بخش امانت (۱ واحد)

- ✓ کنترل و ارزیابی صحت نظم منابع اطلاعاتی الکترونیکی و سنتی
- ✓ آموزش استفاده از منابع اطلاعاتی چاپی، الکترونیکی، برخط و دیجیتال؛ فناوری‌های اطلاعاتی و برچسب‌های هوشمند (مانند QR, AI, VR, AR, RFID) و سایر فناوری‌های مرتبط با کدهای رده بندی و Access Numberها و سیستم ذخیره و بازیابی کتابخانه
- ✓ بررسی و تحلیل استفاده و تجربهٔ کاربران از کتابخانه و گزارش‌گیری (user study)

بخش علم سنجی (۰/۷۵ واحد)

- ✓ کسب مهارت‌های علم‌سنجی، مصورسازی مدارک و منابع اطلاعاتی و پتنت‌ها
- ✓ کسب مهارت‌های داده‌کاوی، متن‌کاوی در بخش علم‌سنجی دانشگاه‌ها
- ✓ استخراج اطلاعات لازم برای کار علم سنجی و تغییر فرمت آنها و انتقال به نرم‌افزارهای مدیریت استنادی و نرم‌افزارهای تحلیل علم‌سنجی و مصورسازی
- ✓ آشنایی با انواع شاخص‌های استنادی مرتبط با ارزیابی عملکرد پژوهشگران

بخش انتشارات (۰/۷۵واحد)

- ✓ آشنایی با سامانه الکترونیکی مجلات تخصصی و چگونگی استفاده از آن در بخش انتشارات و دفاتر مجلات تخصصی
- ✓ آشنایی با فرآیند آماده‌سازی مقالات جهت تشکیل جلسات هیئت تحریریه در بخش انتشارات و دفاتر مجلات تخصصی
- ✓ ارزیابی متن اصلی چند مقاله به لحاظ ساختاری و نگارشی مطابق با دستورالعمل مجله در بخش انتشارات
- ✓ آشنایی با فرآیند داوری و معیارهای ارزیابی کتاب‌های تالیفی دانشگاهی
- ✓ آشنایی با تنظیم و فصل‌بندی کتاب‌ها و شیوهٔ نمایه‌سازی کتاب در انتشارات دانشگاه
- ✓ نمایه‌سازی یکی از کتاب‌های در دست انتشار دانشگاه
- ✓ آشنایی با نمایه‌سازی مجلات در پایگاه‌ها
- ✓ آشنایی با تغییر فرمت محتواهای اطلاعاتی به XML و HTML
- ✓ آشنایی با کاربرد چک‌لیست‌های ارزیابی داوری مقالات در equator network
- ✓ آشنایی با اخلاق نشر و نویسندگی مطابق ICMJE
- ✓ آشنایی با کاربرد هوش مصنوعی در خلاصه‌سازی، قالب‌بندی، نویسندگی، ویراستاری، و نشر اطلاعات

خدمات مدیریت دانش (۰/۵ واحد)

- ✓ کسب مهارت‌های مربوط به رسانه درعرصهٔ سلامت
- ✓ تولید گزارش‌های خبری از پژوهش‌های انجام‌یافته (پایان‌نامه و طرح‌های پژوهشی)
- ✓ کمک در مستندسازی و ثبت تجارب موفق در سامانهٔ مدیریت دانش دانشگاه‌های علوم پزشکی
- ✓ مشارکت در انتشار خبر در رسانه‌های اجتماعی به صورت مبتنی بر شواهد، با لینک و DOI اثر
- ✓ رصد/ ردیابی اطلاعات مربوطه با شاخص‌های دگرسنجه‌ها و شاخص‌های سنتی علم‌سنجی
- ✓ کسب مهارت‌های مربوط به افزایش مشاهده‌پذیری و استنادپذیری اطلاعات پژوهش

بخش اعتباربخشی دانشگاه‌ها، رتبه‌بندی (۰/۵ واحد)

- ✓ مشارکت در اعتباربخشی موسسه
- ✓ آشنایی با نظام‌های رتبه‌بندی دانشگاه‌ها و موسسات پژوهشی (مانند نظام شانگهای، تایمز، کیواس و غیره)
- ✓ درک فعالیت‌های پژوهشی و آموزشی موسسه در رتبه دانشگاه در سطح جهانی
- ✓ مشارکت در ارزیابی شاخص‌های علم سنجی و اعتباربخشی اعضای هیئت علمی و محققین در کمیته‌های منتخب دانشکده و کمیته تخصصی ارتقاء دانشگاه
- ✓ نگارش یک گزارش و نقد کاربردی برای تمام بخش‌ها و عملکردهای کتابخانه و مرکز اطلاع‌رسانی محل انجام کارورزی در پایان دورهٔ کار در عرصه، به صورتی که علاوه بر نشان دادن میزان مشارکت کارآموز در فعالیت‌ها، بتواند در بهبود عملکرد فعالیت‌های کتابخانه مورد استفاده قرار گیرد؛ مانند نقد وبسایت کتابخانه، طراحی نقشه و فلوچارت میز مرجع برخط به منظور ایجاد آن، نقد مجموعه‌سازی، نقد سیاست‌ها و فعالیت‌های آموزشی در کتابخانه، نقد نقش کتابخانه در سیستم سلامت و جامعه، و گزارش تجربه‌های کاربران.
- ✓ کارآموز باید تمام فعالیت‌های روزانه خود را در کارنما (لاگ‌بوک) بطور دقیق ثبت کند.

روش تدریس:

۱) انجام کارعملی در عرصهٔ فیزیکی یا مجازی،۲) شبیه سازی، ۳) نمایش عملی، ۴) مبتنی برسناریو، ۵) یادگیری مبتنی برمسئله، ۶) مبتنی بر پروژه

کارآموزی در سه مرحله (پیش از شروع کارآموزی در کارگاه مهارت‌آموزی، در حین کارآموزی به همراه استاد ناظر کارآموزی در عرصه، بعد از کارآموزی با بررسی فعالیت‌ها و نقد و بازخورد گزارش‌ها) انجام می‌شود.

همچنین یک فرصت یادگیری براساس مشاهده‌گری یا بازدید از یک کتابخانه یا مرکز اطلاع‌رسانی یا آرشیوهای معتبر و خاص (مانند صدا و سیما، کتابخانهٔ کانون پرورش فکری، کتابخانه مدارس، کتابخانه مراکز صنعتی) هم فراهم شود. در صورتی‌که امکان اجرای بخشی از برنامه در محیط واقعی در موسسه مادر فراهم نباشد، از ظرفیت کارورزی مجازی بین‌دانشگاهی یا بین‌مرکزی استفاده شود، یا با انجام کارآموزی در کارگاه مهارت‌آموزی، تکمیل گردد.

تو ضیح: در صورت نبود ملزومات هر مرحله از طرح درس، گروه‌های آموزشی می‌توانند از امکان کار میان‌گروهی با دانشگاه‌های دیگر (از طریق عقد تفاهم‌نامهٔ همکاری) استفاده کنند.

شیوه ارزشیابی کارآموز:

کارنما، کارپوشه، سناریو، گزارش نقادانه، نمرهٔ چک‌لیست‌های ارزیابی ۳۶۰ درجه، نمرهٔ ارزیابی استاد ناظر در عرصه، ارزیابی آزمایشگاه توسط استاد راهنما، نمرهٔ کلی استاد راهنما

نام درس: کارآموزی در عرصه ۲ **کد درس: ۶۰**

تعداد واحد: ۶ واحد کارآموزی در عرصه (۳۰۶ ساعت)

پیش نیاز یا همزمان : تمام واحدهای درسی

عرصه: محیط‌های آموزشی- درمانی مانند بیمارستان، کلینیک، مطب، داروخانه، شرکت دارویی، معاونت درمان، آزمایشگاه، رادیولوژی، توانبخشی، و سایر عرصه‌های اطلاع‌رسانی پزشکی و سلامت، مرکز پزشکی مبتنی بر شواهد دانشگاه‌ها، کتابخانه کاکرین و شعبه‌های آن در ایران و کشورهای دیگر (با استفاده از ظرفیت مجازی و بین‌المللی) گردشگری سلامت، شرکت‌های تولید نرم‌افزار سیستم مدیریت اطلاعات و طراحی رابط‌های جستجو، کارگاه مهارت‌آموزی تخصصی و سایر کارگاه‌های مهارت‌آموزی آموزشی- فناوری دانشگاه‌ها (شامل آزمایشگاه واقعیت مجازی و شبیه سازی)، مراکز رشد و فناوری، شبکه‌های اجتماعی علمی و عمومی و کافه ایده‌ها maker space/ maker labها، کمیته‌های منتخب، واحدهای علم‌سنجی و اعتباربخشی دانشگاه‌ها

هدف کلی درس:

کسب مهارت‌های مربوط به: ارائه اطلاعات مبتنی بر شواهد به کادر درمان، ارائه اطلاعات درمانی مبتنی بر شواهد به بیماران و همراهان آنها با تجویز پزشک، ارائهٔ اطلاعات عمومی پزشکی برای بخش آموزش بیمار، یا با درخواست بیمار و همراه بیمار؛ کسب مهارت‌های فناوری برای ایجاد و توسعه کتابخانه دیجیتال، مخزن واسپارگاه (Repository) مبتنی بر نرم‌افزارهای منبع باز، طراحی و ایجاد گفتگوی اینترنتی برخط، ارزیابی نرم‌افزار مدیریت کتابخانه، هوش مصنوعی، یادگیری ماشین، یادگیری عمیق، متاورس‌ها (واقعیت مجازی، واقعیت افزوده، بلاکچین، استفاده از فناوری‌های مناسب در بستر مجازی برای مقابله با اینفودمیک و اختلالات اطلاعاتی دیگر(مانند به‌اشتراک‌گذاری اطلاعات پزشکی در شبکه‌های اجتماعی).

شرح درس:

با گذراندن این دوره، دانشجو باید:

- ✓ کار با پایگاه‌های اطلاعاتی مبتنی بر شواهد، فرموله کردن سوال بالینی، جستجو و بازیابی شواهد از پایگاه‌های اطلاعاتی مبتنی بر شواهد، مطابقت با هرم شواهد، تعیین نوع سوال و مطابقت نوع سوال با نوع مطالعات مورد نیاز، ارزیابی شواهد با استفاده از یکی از چک‌لیست‌های ارزیابی شواهد، مشارکت در حداقل ۲ ژورنال کلاب پزشکی را انجام داده باشد.
- ✓ نسبت به شرکت در حداقل ۲ راند آموزشی بالینی برای درک نیاز اطلاعاتی بیماران، همکاری با بخش آموزش بیمار بیمارستان و خواندن پروندهٔ بیمار، چارت بیمار، و درک نیاز اطلاعاتی کادر آموزشی و بیماران اقدام کرده باشد.
- ✓ مهارت در خواندن چارت و پروندهٔ بیمار و استخراج نیاز اطلاعاتی بیمار را کسب کرده باشد.
- ✓ توانایی ارائهٔ اطلاعات مبتنی بر شواهد و انجام مشاورهٔ اطلاعاتی را ابراز نموده و در ژورنال کلاب دانشجویان پزشکی شرکت کرده باشد.
- ✓ محتوای اطلاعات درمانی برای بیماران (با تجویز پزشک) تولید کرده، در تهیه انواع قالب‌های اطلاعاتی عمومی پزشکی برای بیماران به صورت بروشور، پادکست، و اینفوگرافی به بخش آموزش بیمار بیمارستان کمک نموده باشد.
- ✓ کار تولید محتوا در کتابخانهٔ دیجیتال را انجام داده و یک پلتفرم اولیه برای کتابخانه دیجیتال طراحی کرده باشد.
- ✓ در طراحی سیستم مدیریت کتابخانه مشارکت نموده و بخشی از کارآموزی در عرصه را با شرکت‌های مرتبط گذرانده باشد.
- ✓ یک مخزن واسپارگاه اطلاعاتی (repository) در یکی از نرم‌افزارهای منبع باز برای منابع اطلاعاتی خاکستری ایجاد کرده باشد.
- ✓ به لحاظ عملی، اصول برنامه‌نویسی و مدیریت صفحات وب را در طراحی وبسایت به کار برده باشد.
- ✓ کاربردهای متاورس (مانند واقعیت مجازی یا واقعیت افزوده) را در مدیریت اطلاعات و آموزش سواد اطلاعاتی، عملا تمرین کرده باشد.
- ✓ با بهره‌گیری درست از بسترهای ارتباطی و فناوری در فضای مجازی (مانند شبکه های اجتماعی و به‌اشتراک‌گذاری اطلاعات معتبر پزشکی) توانایی مقابله با اینفودمیک و اختلالات اطلاعاتی را به دست آورده باشد.

رئوس مطالب: (۳۰۶ ساعت کارآموزی در عرصه)

بخش اطلاع‌رسانی بالینی و ارتباطات علمی (۱/۵واحد)

- ✓ ارائه اطلاعات درمانی به بیمار در محیط شبیه‌سازی‌شده با همکاری پزشک (با تجویز و تایید پزشک)
- ✓ ارزیابی اطلاعات بیمار، موجود در وبسایت‌ها با استفاده از استانداردهای ارزیابی موجود (مانند DISCERN)
- ✓ ارزیابی محتواهای اطلاعاتی وبسایت‌ها از دیدگاه گردشگری سلامت
- ✓ ارائه خدمات اطلاعات درمانی مبتنی بر شواهد با تجویز پزشک (حداقل ۲ مورد)
- ✓ استخراج ضروریات ارائه اطلاعات به بیمار از راهنمای بالینی، جستجو و بازیابی اطلاعات برای بیمار از MD ،Medline Plus ،Consult ،RxList patient information Cochrane summaries
- ✓ ترجمه، ساده‌سازی، شخصی‌سازی، و ارزیابی خوانایی اطلاعات بیمار در زبان فارسی با استفاده از یکی از استانداردهای موجود (مانند فلش- دیانی).
- ✓ برقراری ارتباط موثر با بیمار برای درک نیاز اطلاعاتی با استفاده از روش‌های روان‌شناسی ارتباط موثر، اصول مشاوره، مهارت‌های تعاملات کلامی و غیرکلامی، و ارائه اطلاعات به بیمار
- ✓ آموزش مهارت‌های سواد اطلاعاتی و سواد هوش مصنوعی به بیماران و کادر درمان
- ✓ ترویج و بهره‌گیری از نرم‌افزارهای کاربردی سلامت همراه موثق و مبتنی بر شواهد
- ✓ ثبت نیازهای اطلاعاتی بیماران و نحوه پاسخ‌دهی به آن به‌صورت نظام‌مند در کارنما
- ✓ ثبت گزارشات موردی مربوط به نیازهای اطلاعاتی ویژه
- ✓ برگزاری یک وبینار در طی دورهٔ کارآموزی برای ارائه تجارب حاصل از کارآموزی در عرصه
- ✓ مشارکت در وبینار تجارب کتابدار بالینی و نقد آنها
- ✓ تولید محتوا و ارائهٔ آن به گردشگران سلامت
- ✓ مسئولیت‌پذیری و پاسخگویی در برابر نیاز اطلاعاتی بیمار، و ارجاع اطلاعات به مافوق (سطح بالاتر) برای پاسخ‌دهی در مواردی که کارآموز قادر به پاسخگویی به نیاز اطلاعاتی در آن سطح نیست.
- ✓ استفاده از شبکه های اجتماعی برای نشر و ردیابی اطلاعات سلامت
- ✓ استفاده از شبکه های مجازی برای اشتراک و انتقال دانش سلامت

کتابخانه دیجیتال (۱/۲۵ واحد)

- ✓ آشنایی با شیوه‌های تولید محتوا در کتابخانه‌های دیجیتال
- ✓ آشنایی با معیارهای خرید فایل‌های منابع دیجیتال
- ✓ آشنایی با نحوه تهیه نرم‌افزارهای کتابخانه‌های دیجیتال و کار با این نرم‌افزارها
- ✓ طراحی و تولید یک پلتفرم اولیه از یک کتابخانه دیجیتال با استفاده از نرم‌افزارهای منبع‌باز (مانند گرین استون و کوها)

طراحی و ارزیابی سیستم اطلاعاتی کتابخانه (۱/۲۵ واحد)

- ✓ مشارکت فعال در فرایند طراحی و تدوین و برنامه‌نویسی حداقل یک بخش از سیستم کتابخانه (مانند رابط کاربری)
- ✓ مشارکت در حداقل یک پروژهٔ گروهی در متاورس (واقعیت مجازی، واقعیت افزوده) برای یک تراکنش در اطلاعات (مانند انتقال اطلاعات از فهرست کتابخانه ملی به سیستم مدیریت کتابخانه، یا تعیین موضوع یک مدرک با استفاده از اصطلاحنامه مش)

طراحی وبسایت (۱ واحد)

- ✓ شرکت در کارگاه آموزشی طراحی وبسایت
- ✓ طراحی وبسایت کتابخانه (با استفاده از نرم‌افزارهایی مانند Jumla)
- ✓ ارزیابی وبسایت

تهیه پروژه (۱ واحد)

- ✓ انجام یک کار پژوهشی در مورد کتابخانه (ارائه پروپوزال)
- ✓ ساخت یک نرم‌افزار آموزش مجازی از پایگاه‌های اطلاعاتی
- ✓ تدوین پرسشنامه در زمینه کار پژوهشی خود و ارائه گزارش (حداقل در ۷ صفحه)
- ✓ ارائه گزارش نقادانه و سناریونویسی از بخش‌های مختلف کار در عرصه

روش تدریس عملی:

۱) انجام کارعملی در عرصه فیزیکی یا مجازی،۲) شبیه‌سازی ، ۳) نمایش عملی، ۴) یادگیری مبتنی برسناریو، ۵) یادگیری مبتنی بر مسئله، ۶) یادگیری مبتنی بر پروژه.

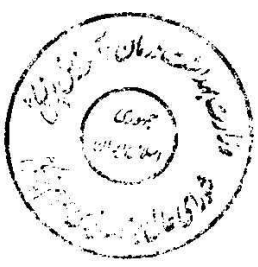
کارآموزی در سه مرحله (پیش از شروع کارآموزی در کارگاه مهارت‌آموزی، در حین کارآموزی به همراه استاد ناظر در عرصه، و بعد از کارآموزی با بررسی فعالیت‌ها و نقد و بازخورد گزارش‌ها) انجام می‌شود.

در این درس امکان مشاهده‌گری یا بازدید از یک کتابخانه یا مرکز اطلاع‌رسانی یا آرشیوهای معتبر و خاص (مانند صدا و سیما، کتابخانه کانون پرورش فکری، کتابخانه مدارس، کتابخانه مراکز صنعتی) هم فراهم شود. در صورتی‌که امکان اجرای بخشی از برنامه در محیط واقعی در موسسه مادر فراهم نباشد، از ظرفیت کارورزی مجازی بین‌دانشگاهی یا بین‌مرکزی استفاده شود یا با انجام کارآموزی در کارگاه مهارت‌آموزی، اجرای برنامه تکمیل شود.

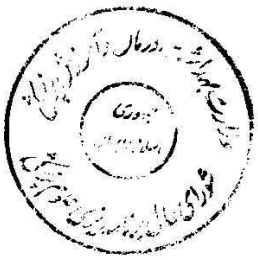
توضیح: در صورت نبود ملزومات هر مرحله از طرح درس، گروه آموزشی می‌تواند از امکان کار میان‌گروهی با دانشگاه‌های دیگر از طریق عقد تفاهم‌نامهٔ همکاری، استفاده کند.

شیوه ارزشیابی کارآموز:

کارنما، کارپوشه، سناریو، گزارش نقادانه، نمره چک‌لیست‌های ارزیابی ۳۶۰ درجه، نمره ارزیابی استاد ناظر در عرصه، ارزیابی آزمایشگاه توسط استاد راهنما، نمره کلی استاد راهنما

فصل چهارم
استانداردهای برنامهٔ آموزشی
رشتهٔ مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی
در مقطع کارشناسی پیوسته

استانداردهای برنامهٔ آموزشی

موارد زیر، حداقل موضوعاتی هستند که بایستی در فرایند ارزیابی برنامه‌های آموزشی توسط ارزیابان مورد بررسی قرار گیرند:

* ضروری است، دوره، فضاها و امکانات آموزشی عمومی مورد نیاز از قبیل: کلاس درس اختصاصی، سالن کنفرانس، قفسه اختصاصی کتاب در گروه، کتابخانه عمومی، مرکز کامپیوتر مجهز به اینترنت با سرعت کافی و نرم افزارهای اختصاصی، وب سایت اختصاصی گروه و سیستم بایگانی آموزشی را در اختیار داشته باشد.

* ضروری است، گروه آموزشی، فضاهای اختصاصی مورد نیاز، شامل: آزمایشگاه‌های اختصاصی، عرصه‌های بیمارستانی، صنعتی و اجتماعی را براساس مفاد مندرج در برنامهٔ آموزشی در اختیار فراگیران قرار دهد.

*ضروری است، دپارتمان آموزشی، فضاهای رفاهی و فرهنگی مورد نیاز، شامل: اتاق استادان، اتاق دانشجویان، سلف سرویس، نمازخانه، خوابگاه و امکانات فرهنگی ورزشی را در اختیار برنامه قرار دهد.

* ضروری است که عرصه‌های آموزشی خارج دپارتمان دوره‌های چرخشی، مورد تایید قطعی گروه ارزیابان باشند.

* ضروری است، جمعیت‌ها و مواد اختصاصی مورد نیاز برای آموزش شامل: بیمار، تخت فعال بیمارستانی، نمونه‌های آزمایشگاهی، نمونه‌های غذایی، دارویی یا آرایشی برحسب نیاز برنامهٔ آموزشی به تعداد کافی و تنوع قابل قبول از نظر ارزیابان در دسترس فراگیران قرار داشته باشد.

* ضروری است، تجهیزات سرمایه‌ای و مصرفی مورد نیاز مندرج در برنامه در اختیار مجریان برنامه قرار گرفته باشد و کیفیت آن‌ها نیز، مورد تایید گروه ارزیاب باشد.

* ضروری است، امکانات لازم برای تمرینات آموزشی و انجام پژوهش‌های مرتبط، متناسب با رشتهٔ مورد ارزیابی در دسترس هیئت علمی و فراگیران قرار داشته باشد و این امر، مورد تایید ارزیابان قرار گیرد.

*ضروری است، دپارتمان آموزشی مورد ارزیابی، هیئت علمی مورد نیاز را بر اساس موارد مندرج در برنامهٔ آموزشی و مصوبات شورای گسترش در اختیار داشته باشد و مستندات آن در اختیار گروه ارزیاب قرار گیرد.

* ضروری است، دپارتمان آموزشی برای تربیت فراگیران دوره، کارکنان دوره دیده مورد نیاز را طبق آنچه در برنامهٔ آموزشی آمده است، در اختیار داشته باشد.

* ضرورت دارد که برنامهٔ آموزشی(Curriculum) در دسترس تمام مخاطبین قرار گرفته باشد.

* ضروری است، آیین نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، گایدلاین‌ها، قوانین و مقررات آموزشی در دسترس همه مخاطبین قرار داشته باشد و فراگیران در ابتدای دوره، در مورد آنها توجیه شده باشند و مستندات آن در اختیار ارزیابان قرار گیرد.

* ضروری است که منابع درسی اعم از کتب و مجلات مورد نیاز فراگیران و اعضای هیأت علمی، در قفسه کتاب گروه آموزشی در دسترس باشند.

* ضروری است که فراگیران در طول هفته، طبق تعداد روزهای مندرج در قوانین جاری در محل کار خود حضور فعال داشته، وظایف خود را تحت نظر استادان یا فراگیران ارشد انجام دهند و برنامهٔ هفتگی یا ماهانه گروه در دسترس باشد.

* ضروری است، محتوای برنامهٔ کلاس‌های نظری، حداقل در ۸۰٪ موضوعات با جدول دروس مندرج در برنامهٔ آموزشی انطباق داشته باشد.

* ضروری است، فراگیران، طبق برنامهٔ تنظیمی گروه، در کلیه برنامه‌های آموزشی و پژوهشی گروه، مانند کنفرانس‌های درون گروهی، سمینارها، کارهای عملی، کارهای پژوهشی و آموزش رده‌های پایین تر حضور فعال داشته باشند و مستندات آن در اختیار ارزیابان قرار داده شود.

* ضروری است، فرایند مهارت آموزی در دوره، مورد رضایت نسبی فراگیران و تایید ارزیابان قرار گیرد.

* ضروری است، مقررات پوشش (Dress code) در شروع دوره به فراگیران اطلاع رسانی شود و برای پایش آن، مکانیسم‌های اجرایی مناسب و مورد تایید ارزیابان در دپارتمان وجود داشته باشد.

* ضروری است، فراگیران از کدهای اخلاقی مندرج در کوریکولوم آگاه باشند و به آن عمل نمایند و عمل آنها مورد تایید ارزیابان قرار گیرد.

* ضروری است، در گروه آموزشی برای کلیه فراگیران کارپوشه آموزشی(Portfolio) تشکیل شود و نتایج ارزیابی‌ها، گواهی‌های فعالیت‌های آموزشی، داخل و خارج از گروه آموزشی، تشویقات، تذکرات و مستندات ضروری دیگر در آن نگهداری شود.

* ضروری است، فراگیران کارنمای (Log book) قابل قبولی، منطبق با توانمندی‌های عمومی و اختصاصی مندرج در برنامه مورد ارزیابی در اختیار داشته باشند.

* ضروری است، فراگیران بر حسب نیمسال تحصیلی، مهارت‌های مداخله‌ای اختصاصی لازم را براساس موارد مندرج در برنامه انجام داده باشند و در کارنمای خود ثبت نموده و به امضای استادان ناظر رسانده باشند.

* ضروری است، کارنما به طور مستمر توسط فراگیران تکمیل و توسط استادان مربوطه پایش و نظارت شود و باز خورد مکتوب لازم به انها ارائه گردد.

* ضروری است، فراگیران در طول دورهٔ خود، در برنامه‌های پژوهشی گروه علمی مشارکت داشته باشند و مستندات آن در دسترس باشد.

* ضروری است، فراگیران بر حسب سال تحصیلی، واحدهای خارج از گروه آموزشی را (درصورت وجود) گذرانده و از مسئول عرصه مربوطه گواهی دریافت نموده باشند و مستندات آن به رویت گروه ارزیاب رسانده شود.

* ضروری است، بین گروه آموزشی اصلی و دیگر گروه‌های آموزشی همکاری‌های علمی بین رشته‌ای از قبل پیش بینی شده و برنامه ریزی شده وجود داشته باشد و مستنداتی که مبین این همکاری‌ها باشند، در دسترس باشد.

* ضروری است، در آموزش‌های حداقل از ۷۰٪ روش‌ها و فنون آموزشی مندرج در برنامه، استفاده شود.

* ضروری است، فراگیران در طول دورهٔ خود به روش‌های مندرج در برنامه، مورد ارزیابی قرار گیرند و مستندات آن به گروه ارزیاب ارائه شود.

* ضروری است، دانشگاه یا مراکز آموزشی مورد ارزیابی، واجد ملاک‌های مندرج در برنامهٔ آموزشی باشند.

فصل پنجم
ارزشیابی برنامهٔ آموزشی
رشتهٔ مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی
در مقطع کارشناسی پیوسته

ارزشیابی برنامه (Program Evaluation)

نحوه ارزشیابی تکوینی برنامه:

برنامهٔ آموزشی کارشناسی رشتهٔ مدیریت اطلاع رسانی پزشکی در پایان سال تحصیلی با نظرسنجی از دانشجویان، اساتید و مدیران گروه‌های آموزشی مورد ارزشیابی قرار می‌گیرد.

شرایط ارزشیابی نهایی برنامه:

این برنامه در شرایط زیر ارزشیابی خواهد شد:

۱- پس از گذشت ۵ سال از اجرای برنامه
۲- تغییرات عمده فناوری که نیاز به بازنگری برنامه را مسجل کند
۳- تصمیم سیاستگذاران اصلی مرتبط با برنامه

شاخص‌های ارزشیابی برنامه:

شاخص:	معیار:
★ میزان رضایت دانش‌آموختگان از برنامه:	۸۰-۷۰ درصد
★ میزان رضایت اعضای هیئت علمی از برنامه:	۸۰ درصد
★ میزان رضایت مدیران نظام سلامت از نتایج برنامه:	۸۰ درصد
★ میزان برآوردن نیازها و رفع مشکلات سلامت توسط دانش‌آموختگان رشته:	۷۰ درصد طبق نظر ارزیابان
★ کمیت و کیفیت تولیدات فکری و پژوهشی توسط دانش‌آموختگان رشته:	۶۰ درصد طبق نظر ارزیابان

شیوه ارزشیابی برنامه:

- نظرسنجی از هیئت علمی درگیر در برنامه، دستیاران و دانش‌آموختگان با پرسشنامه‌های از قبل بازنگری شده
- استفاده از پرسشنامه‌های موجود در واحد ارزشیابی و اعتباربخشی دبیرخانه

متولی ارزشیابی برنامه:

متولی ارزشیابی برنامه، شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی با همکاری گروه تدوین یا بازنگری برنامه و سایر دبیرخانه‌های آموزشی و سایر اعضای هیئت علمی می‌باشند.

نحوه بازنگری برنامه:

مراحل بازنگری این برنامه به ترتیب زیر است:

- گردآوری اطلاعات حاصل از نظرسنجی، تحقیقات تطبیقی و عرصه‌ای، پیشنهادات و نظرات صاحب‌نظران
- درخواست از دبیرخانه جهت تشکیل کمیته بازنگری برنامه
- طرح اطلاعات گردآوری‌شده در کمیته بازنگری برنامه
- بازنگری در قسمت‌های مورد نیاز برنامه و ارائه پیش‌نویس برنامهٔ آموزشی بازنگری‌شده به دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

ضمائم

ضمیمه شماره ۱

منشورحقوق بیمار در ایران

۱- دریافت مطلوب خدمات سلامت حق بیمار است.

- ارائه خدمات سلامت باید:

۱-۱) شایسته شان و منزلت انسان و با احترام به ارزش‌ها، اعتقادات فرهنگی و مذهبی باشد؛

۱-۲) بر پایه‌ی صداقت، انصاف، ادب و همراه با مهربانی باشد؛

۱-۳) فارغ از هرگونه تبعیض از جمله قومی، فرهنگی، مذهبی، نوع بیماری و جنسیتی باشد؛

۱-۴) بر اساس دانش روز باشد؛

۱-۵) مبتنی بر برتری منافع بیمار باشد؛

۱-۶) در مورد توزیع منابع سلامت مبتنی بر عدالت و اولویت‌های درمانی بیماران باشد؛

۱-۷) مبتنی بر هماهنگی ارکان مراقبت اعم از پیشگیری، تشخیص، درمان و توانبخشی باشد؛

۱-۸) به همراه تامین کلیه امکانات رفاهی پایه و ضروری و به دور از تحمیل درد و رنج و محدودیت‌های غیرضروری باشد؛

۱-۹) توجه ویژه‌ای به حقوق گروه‌های آسیب‌پذیر جامعه از جمله کودکان، زنان باردار، سالمندان، بیماران روانی، زندانیان، معلولان ذهنی و جسمی و افراد بدون سرپرست داشته باشد؛

۱-۱۰) در سریع‌ترین زمان ممکن و با احترام به وقت بیمار باشد؛

۱-۱۱) با در نظر گرفتن متغیرهایی چون زبان، سن و جنس گیرندگان خدمت باشد؛

۱-۱۲) در مراقبت‌های ضروری و فوری (اورژانس)، خدمات بدون توجه به تأمین هزینه‌ی آن صورت گیرد. در موارد غیرفوری (الکتیو) بر اساس ضوابط تعریف شده باشد؛

۱-۱۳) در مراقبت‌های ضروری و فوری (اورژانس)، در صورتی که ارائه خدمات مناسب ممکن نباشد، لازم است پس از ارائه‌ی خدمات ضروری و توضیحات لازم، زمینه انتقال بیمار به واحد مجهز فراهم گردد؛

۱-۱۴) در مراحل پایانی حیات که وضعیت بیماری غیر قابل برگشت و مرگ بیمار قریب الوقوع می‌باشد هدف حفظ آسایش وی می‌باشد. منظور از آسایش، کاهش درد و رنج بیمار، توجه به نیازهای روانی، اجتماعی، معنوی و عاطفی وی و خانواده‌اش در زمان احتضار می‌باشد. بیماردر حال احتضار حق دارد در آخرین لحظات زندگی خویش با فردی که می‌خواهد همراه گردد.

۲- اطلاعات باید به نحو مطلوب و به میزان کافی در اختیار بیمار قرار گیرد.

۲-۱) محتوای اطلاعات باید شامل موارد ذیل باشد:

۲-۲-۱) مفاد منشور حقوق بیمار در زمان پذیرش؛

۲-۱-۲) ضوابط و هزینه‌های قابل پیش بینی بیمارستان اعم از خدمات درمانی و غیر درمانی و ضوابط بیمه و معرفی سیستم‌های حمایتی در زمان پذیرش؛

۲-۱-۳) نام، مسؤولیت و رتبه‌ی حرفه‌ای اعضای گروه پزشکی مسئول ارائه مراقبت از جمله پزشک، پرستار و دانشجو و ارتباط حرفه‌ای آن‌ها با یکدیگر؛

۲-۱-۴) روش‌های تشخیصی و درمانی و نقاط ضعف و قوت هر روش و عوارض احتمالی آن، تشخیص بیماری، پیش آگهی و عوارض آن و نیز کلیه‌ی اطلاعات تأثیرگذار در روند تصمیم‌گیری بیمار؛

۲-۱-۵) نحوه‌ی دسترسی به پزشک معالج و اعضای اصلی گروه پزشکی در طول درمان؛

۲-۱-۶) کلیه‌ی اقداماتی که ماهیت پژوهشی دارند.

۲-۱-۷) ارائه آموزش‌های ضروری برای استمرار درمان؛

۲-۲) نحوه‌ی ارائه اطلاعات باید به صورت ذیل باشد :

۲-۲-۱) اطلاعات باید در زمان مناسب و متناسب با شرایط بیمار از جمله اضطراب و درد و ویژگی‌های فردی وی از جمله زبان، تحصیلات و توان درک در اختیار وی قرار گیرد، مگر این‌که:

- تأخیر در شروع درمان به واسطه‌ی ارائه‌ی اطلاعات فوق سبب آسیب به بیمار گردد؛ (در این صورت انتقال اطلاعات پس از اقدام ضروری، در اولین زمان مناسب باید انجام شود.)

- بیمار علی‌رغم اطلاع از حق دریافت اطلاعات، از این امر امتناع نماید که در این صورت باید خواست بیمار محترم شمرده شود، مگر این‌که عدم اطلاع بیمار، وی یا سایرین را در معرض خطر جدی قرار دهد؛

۲-۲-۲) بیمار می‌تواند به کلیه‌ی اطلاعات ثبت‌شده در پرونده‌ی بالینی خود دسترسی داشته باشد و تصویر آن را دریافت نموده و تصحیح اشتباهات مندرج در آن را درخواست نماید.

۳- حق انتخاب و تصمیم‌گیری آزادانه بیمار در دریافت خدمات سلامت باید محترم شمرده شود.

۳-۱) محدوده انتخاب و تصمیم‌گیری درباره موارد ذیل می‌باشد:

۳-۱-۱) انتخاب پزشک معالج و مرکز ارائه‌کننده‌ی خدمات سلامت در چارچوب ضوابط؛

۳-۱-۲) انتخاب و نظر خواهی از پزشک دوم به عنوان مشاور؛

۳-۱-۳)شرکت یا عدم شرکت درهر گونه پژوهش، با اطمینان از اینکه تصمیم‌گیری وی تأثیری در تداوم نحوه دریافت خدمات سلامت نخواهد داشت؛

۳-۱-۴) قبول یا رد درمان‌های پیشنهادی پس از آگاهی از عوارض احتمالی ناشی از پذیرش یا رد آن مگر در موارد خودکشی یا مواردی که امتناع از درمان شخص دیگری را در معرض خطر جدی قرار می‌دهد؛

۳-۱-۵) اعلام نظر قبلی بیمار در مورد اقدامات درمانی آتی در زمانی که بیمار واجد ظرفیت تصمیم‌گیری می‌باشد ثبت و به‌عنوان راهنمای اقدامات پزشکی در زمان فقدان ظرفیت تصمیم‌گیری وی با رعایت موازین قانونی مد نظر ارائه کنندگان خدمات سلامت و تصمیم‌گیرنده جایگزین بیمار قرار گیرد.

۳-۲) شرایط انتخاب و تصمیم‌گیری شامل موارد ذیل می‌باشد:

۳-۲-۱) انتخاب و تصمیم‌گیری بیمار باید آزادانه و آگاهانه، مبتنی بر دریافت اطلاعات کافی و جامع (مذکور در بند دوم) باشد؛

۳-۲-۲) پس از ارائه اطلاعات، زمان لازم و کافی به بیمار جهت تصمیم‌گیری و انتخاب داده شود.

۴- ارائه خدمات سلامت باید مبتنی بر احترام به حریم خصوصی بیمار(حق خلوت) و رعایت اصل رازداری باشد.

۴-۱) رعایت اصل رازداری راجع به کلیه‌ی اطلاعات مربوط به بیمار الزامی است مگر در مواردی که قانون آن را استثنا کرده باشد؛

۴-۲) در کلیه‌ی مراحل مراقبت اعم از تشخیصی و درمانی باید به حریم خصوصی بیمار احترام گذاشته شود. ضروری است بدین منظورکلیه‌ی امکانات لازم جهت تضمین حریم خصوصی بیمار فراهم گردد؛

۴-۳) فقط بیمار و گروه درمانی و افراد مجاز از طرف بیمار و افرادی که به حکم قانون مجاز تلقی می‌شوند میتوانند به اطلاعات دسترسی داشته باشند؛

۴-۴) بیمار حق دارد در مراحل تشخیصی از جمله معاینات، فرد معتمد خود را همراه داشته باشد. همراهی یکی از والدین کودک در تمام مراحل درمان حق کودک می‌باشد مگر اینکه این امر بر خلاف ضرورت‌های پزشکی باشد.

۵- دسترسی به نظام کارآمد رسیدگی به شکایات حق بیمار است.

۵-۱) هر بیمار حق دارد در صورت ادعای نقض حقوق خود که موضوع این منشور است، بدون اختلال در کیفیت دریافت خدمات سلامت به مقامات ذی صلاح شکایت نماید؛

۵-۲) بیماران حق دارند از نحوه رسیدگی و نتایج شکایت خود آگاه شوند؛

۵-۳) خسارت ناشی از خطای ارائه کنندگان خدمات سلامت باید پس از رسیدگی و اثبات مطابق مقررات در کوتاه‌ترین زمان ممکن جبران شود.

در اجرای مفاد این منشور در صورتی که بیمار به هر دلیلی فاقد ظرفیت تصمیم‌گیری باشد، اعمال کلیه‌ی حقوق بیمار- مذکور در این منشور- بر عهده‌ی تصمیم‌گیرنده‌ی قانونی جایگزین خواهد بود. البته چنان‌چه تصمیم‌گیرنده‌ی جایگزین بر خلاف نظر پزشک، مانع درمان بیمار شود، پزشک می‌تواند از طریق مراجع ذیربط درخواست تجدید نظر در تصمیم‌گیری را بنماید.

چنانچه بیماری که فاقد ظرفیت کافی برای تصمیم‌گیری است، اما میتواند در بخشی از روند درمان معقولانه تصمیم بگیرد، باید تصمیم او محترم شمرده شود.

ضمیمه شماره ۲

آیین نامه اجرایی پوشش (Dress Code) و اخلاق حرفه‌ای دانشجویان

در محیط‌های آزمایشگاهی-بالینی

نحوه پوشش و رفتار تمامی خدمتگزاران در مشاغل گروه علوم پزشکی باید به گونه‌ای باشد که ضمن حفظ شئون حرفه ای، زمینه را برای ارتباط مناسب و موثر حرفه‌ای با بیماران، همراهان بیماران، همکاران و اطرافیان در محیط‌های آموزشی فراهم سازد.
لذا رعایت مقررات زیر برای کلیه عزیزانی که در محیط‌های آموزشی بالینی و آزمایشگاهی در حال تحصیل یا ارائه خدمت هستند، اخلاقا الزامی است.

فصل اول: لباس و نحوه پوشش

لباس دانشجویان جهت ورود به محیط‌های آموزشی بویژه محیط‌های بالینی و آزمایشگاهی باید متحد الشکل بوده و شامل مجموعه ویژگی‌های زیر باشد:

۱- روپوش سفید بلند در حد زانو و غیر چسبان با آستین بلند
۲- روپوش باید دارای آرم دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه باشد.
۳- تمامی دکمه‌های روپوش باید در تمام مدت حضور در محیط‌های آموزشی بطور کامل بسته باشد.
۴- استفاده از کارت شناسایی معتبر عکس دار حاوی(حرف اول نام،نام خانوادگی،عنوان،نام دانشکده و نام رشته) بر روی پوشش، در ناحیه سینه سمت چپ در تمام مدت حضور در محیط‌های آموزشی الزامی می‌باشد.
۵- دانشجویان خانم باید تمامی سر، گردن، نواحی زیر گردن و موها را با پوشش مناسب بپوشانند.
۶- شلوار باید بلند متعارف و ساده و غیر چسبان باشد استفاده از شلوارهای جین پاره و نظایر آن در شان حرف پزشکی نیست.
۷- پوشیدن جوراب ساده که تمامی پا و ساق پا را بپوشاند ضروری است.
۸- پوشیدن جوراب‌های توری و یا دارای تزیینات ممنوع است.
۹- کفش باید راحت و مناسب بوده، هنگام راه رفتن صدا نداشته باشد.
۱۰- روپوش، لباس و کفش باید راحت، تمیز، مرتب و در حد متعارف باشد و نباید دارای رنگهای تند وزننده نا متعارف باشد.
۱۱- استفاده از نشانه‌های نامربوط به حرفه پزشکی و آویختن آن به روپوش، شلوارو کفش ممنوع می‌باشد.
۱۲- استفاده و در معرض دید قرار دادن هر گونه انگشتر، دستبند، گردن بند و گوشواره (به جز حلقه ازدواج) در محیط‌های آموزشی ممنوع می‌باشد.
۱۳- استفاده از دمپایی و صندل در محیط‌های آموزشی بجز اتاق عمل و اتاق زایمان ممنوع می‌باشد.

آیین نامه اجرایی پوشش (Dress Code) و اخلاق حرفه‌ای دانشجویان

در محیط‌های آزمایشگاهی- بالینی

فصل دوم: بهداشت فردی و موازین آرایش در محیط‌های آموزشی کشور

۱- وابستگان به حرف پزشکی الگوهای نظافت و بهداشت فردی هستند، لذا، بدون تردید تمیزی ظاهر و بهداشت در محیط‌های آموزشی علوم پزشکی از ضروریات است.

۲- ناخن‌ها باید کوتاه و تمیز باشد آرایش ناخن‌ها با لاک و برچسب‌های ناخن در هر شکلی ممنوع است استفاده از ناخن‌های مصنوعی و ناخن بلند موجب افزایش شانس انتقال عفونت و احتمال آسیب به دیگران و تجهیزات پزشکی می‌باشد.

۳- آرایش سر و صورت به صورت غیر متعارف و دور از شئون حرفه پزشکی ممنوع می‌باشد.

۴- نمایان نمودن هرگونه آرایش بصورت تاتو و با استفاده از حلقه یا نگین در بینی یا هر قسمت از دست‌ها و صورت ممنوع است.

۵- استفاده از ادوکلن و عطرهای با بوی تند و حساسیت زا در محیط‌های آموزشی ممنوع است.

فصل سوم: موازین رفتار دانشجویان در محیط‌های آموزش پزشکی

۱-رعایت اصول اخلاق حرفه ای، تواضع و فروتنی در برخورد با بیماران، همراهان بیماران، استادان، دانشجویان و کارکنان الزامی است.

۲-صحبت کردن در محیط‌های آموزشی باید به آرامی و با ادب همراه باشد. و هرگونه ایجاد سروو صدای بلند و یا بر زبان راندن کلمات که در شان حرفه پزشکی نیست، ممنوع است.

۳-استعمال دخانیات در کلیه زمان‌های حضور فرد در محیط‌های آموزشی، ممنوع می‌باشد.

۴-جویدن آدامس و نظایر آن در آزمایشگاه‌ها، سالن کنفرانس، راند بیماران و در حضور اساتید، کارکنان و بیماران ممنوع می‌باشد.

۵-در زمان حضور در کلاس‌ها، آزمایشگاه‌ها و راند بیماران، تلفن همراه باید خاموش بوده و در سایر زمان‌ها، استفاده از آن به حد ضرورت کاهش یابد.

۶-هرگونه بحث و شوخی در مکان‌های عمومی مرتبط نظیر آسانسور، کافی شاپ و رستوران ممنوع می‌باشد.

فصل چهارم: نظارت بر اجرا و پیگیری موارد تخلف آئین نامه

۱- نظارت بر رعایت ا صول این آئین نامه در بیمار ستان‌های آموز شی و سایر محیط‌های آموز شی علوم پز شکی بالینی بر عهده معاون آموزشی بیمارستان، مدیر گروه، رئیس بخش و کارشناسان آموزشی و دانشجویی واحد مربوطه می‌باشد.

۲- افرادی که اخلاق حرفه‌ای و اصول این آئین نامه را رعایت ننمایند ابتدا تذکر داده می‌شود و در صورت اصرار بر انجام تخلف به شورای انضباطی دانشجویان ارجاع داده می‌شوند.